

ΚΥΠΡΟΣ

«ΤΟ ΝΗΣΙ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΠΟΧΕΣ»

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

«ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

1994-2004 »

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:

ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΡΟΔΟΥΛΑ

ΛΟΪΖΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

Α. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικά Για την Κύπρο	1
Ιστορία του νησιού.....	2
Πολιτιστικές εκδηλώσεις και Πανηγύρια.....	3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

1.1 Αναδρομή στον Κυπριακό Τουρισμό.....	7
1.2 Οι κυριότερες εξελίξεις στη Κύπρο για τη περίοδο 1995-2004.....	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

2.1 Πόλοι Τουριστικής Έλξης –Πολιτιστικά Στοιχεία	14
2.1.1 Λευκωσία.....	14
2.1.2 Λεμεσός.....	17
2.1.3 Λάρνακα.....	22
2.1.4 Πάφος.....	26
2.1.5 Αμμόχωστος	29
2.1.6 Τρόδος.....	31
2.2 Ξενοδοχεία –Ενοικιαζόμενα Δωμάτια.....	34
2.3 Αίθουσες Συνεδριάσεων.....	35
2.3.1 Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο Κύπρου.....	36
2.3.2 Αρχή κρατικών Εκθέσεων.....	36
2.3.3 Λοιπές Αίθουσες Συνεδριάσεων.....	36
2.4 Τουριστικά Γραφεία.....	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.1 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.....	39
3.2 Οδικό Δίκτυο.....	39
3.3 Αεροπορική Συγκοινωνία.....	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

4.1 Έννοια –Στρατηγικό Σχέδιο Για Τον Τουρισμό 2000-2010.....	41
4.2 Ανάλυση δυνατών και αδύνατων σημείων, ευκαιριών και απειλών (SWAT)-Δυνατά Σημεία	42
4.3 Αδύνατα Σημεία /Προβλήματα	42
4.4 Ευκαιρίες.....	43
4.5 Απειλές.....	44
4.6 Όραμα.....	44
4.7 Στόχοι - Βασικές επιδιώξεις της τουριστικής πολιτικής.....	45
4.8 Αριθμητικοί Στόχοι.....	45
4.9 Σημερινή Κατάσταση.....	46
4.10 Μέτρα αντιμετώπισης της κατάστασης.....	49
4.11 Ρόλος Υπουργείων και Κυβερνητικών Υπηρεσιών.....	56
4.12 Ρόλος των Τοπικών Αρχών.....	56
4.13 Ρόλος Ιδιωτικού Τομέα.....	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

5.1 Η πορεία του Κυπριακού Τουρισμού Και η Στρατηγική Προοπτική Του.....	58
5.2 Ειδικές Μορφές Τουρισμού.....	65

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μετά το τέλος αυτής της εργασίας ,θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε κάποια άτομα που χωρίς την παρουσία τους δεν θα μπορούσαμε να φέρουμε εις πέρας την παρούσα εργασία.Ευχαριστούμε θερμά τον καθηγητή μας Ανατάσιο Παναγόπουλο για την πολύ καλή συνεργασία, τους ανθρώπους του ΚΟΤ που μας προμήθευσαν το υλικό, όλους τους φίλους μας που μας βοήθησαν με επιπλέον υλικό και για την εκτύπωση της εργασίας.

Ακόμη όλους τους καθηγητές του τμήματος Δ.Τ.Ε για τις γνώσεις που μας πρόσφεραν κατά την διάρκεια της φοίτησής μας στο Α.Τ.Ε.Ι Πατρών .

Τέλος ευχαριστούμε θερμά τους γονείς μας, για όσα μας πρόσφεραν ,οικονομικά και ηθικά, κατά την διάρκεια της φοίτησής μας.

Αφιερωμένη στους γονείς μας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια της διπλωματικής μας εργασίας μας ανατέθηκε να κάνουμε μια τουριστική ,ιστορική αναδρομή για το νησί μας , την Κύπρο.

Η Κύπρος είναι ένα νησί πολύπαθο , που παρά τις κακουχίες κατάφερε να μείνει αλόβητο .Τα πρώτα σημάδια του πολιτισμού στην Κύπρο έκαναν την εμφάνισή τους 8000 χρόνια πριν.

Είναι ένα νησί του οποίου η ιστορία είναι από τις αρχαιότητες στον κόσμο .Εκμεταλευόμενοι την ιστορία αυτή οι Κύπριοι κατάφεραν να προκαλέσουν το ενδιαφέρον και την περιέργεια στον ξένο επισκέπτη .Σιγά σιγά το κυπριακό τουριστικό προϊόν άρχισε να αναπτύσσεται και να φτάσει τελικά να κατέχει μια πολύ καλή θέση στην Ευρωπαϊκή και όχι μόνο τουριστική αγορά.

Η τουριστική αυτή ανάπτυξη είχε και έχει τα σκαμπανεβάσματά της . Την πορεία του τουρισμού της Κύπρου από το 1994 μέχρι και το 2004, όπως επίσης και την πολιτική που σκοπεύουν να ακολουθήσουν οι αρμόδιοι για την περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος , θα προσπαθήσουμε να δούμε στην εργασία αυτή.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικά Για τη Κύπρο

Η Κύπρος είναι το τρίτο σε μέγεθος νησί της Μεσογείου με έκταση 9.251 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Βρίσκεται στην ανατολική Μεσόγειο, 105 χμ δυτικά της Συρίας, 75 χμ. νότια της Τουρκίας και 800 χμ από την ηπειρωτική Ελλάδα .

Στην επίδραση της θάλασσας της Μεσογείου οφείλεται και το ωραίο μεσογειακό της κλίμα, το ζεστό δηλαδή και ξηρό καλοκαίρι και ο βροχερός αλλά ήπιος χειμώνας.

Στη διάρκεια του καλοκαιριού η Κύπρος και γενικά η περιοχή της ανατολικής Μεσογείου βρίσκεται κάτω από την επίδραση του εποχιακού βαρομετρικού χαμηλού, που έχει το κέντρο του στη νοτιοδυτική Ασία. Αποτέλεσμα της επίδρασης αυτής είναι οι ψηλές θερμοκρασίες και ο καθαρός ουρανός. Η βροχόπτωση είναι πολύ χαμηλή με μέση τιμή που δεν ξεπερνά το 5% της μέσης ολικής βροχόπτωσης του χρόνου ολόκληρου.

Στη διάρκεια του χειμώνα η Κύπρος επηρεάζεται από το συχνό πέρασμα μικρών υφέσεων και μετώπων που κινούνται στη Μεσόγειο με κατεύθυνση από τα δυτικά προς τα ανατολικά .Οι καιρικές αυτές διαταραχές, διαρκούν συνήθως από μια μέχρι τρεις μέρες κάθε φορά και γίνουν τις μεγαλύτερες ποσότητες βροχής. Η συνολική μέση βροχόπτωση στους μήνες Δεκέμβρη, Γενάρη και Φλεβάρη αντιστοιχεί περίπου με το 60% της βροχόπτωσης του χρόνου ολόκληρου. Η μορφολογία του εδάφους από τη μια και το γεγονός ότι η Κύπρος περιβάλλεται από θάλασσα επηρεάζουν τις κλιματολογικές της συνθήκες.

Ο πληθυσμός της Κύπρου κατά το τέλος του 1995 ανερχόταν σε 736.000. Το 1960 σύμφωνα με επίσημη απογραφή του πληθυσμού, σε σύνολο 573568 κατοίκων, οι 468.624 ή 81,7% ήταν Ελληνοκύπριοι.

Στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και στο σημείο συνάντησης των μεγάλων πολιτισμών που βρίσκεται η Κύπρος, ανέπτυξε και για χιλιάδες χρόνια διατήρησε το δικό της πολιτισμό, αφομοιώνοντας τις κάθε είδους επιδράσεις που δέχθηκε. Και παρέμεινε κέντρο ελληνικού πολιτισμού με μερικά ιδιάζοντα χαρακτηριστικά.

Η επιβίωση της Κύπρου, του νησιού της Αφροδίτης, και η διάσωση του πολιτισμού της που, διάμεσου των αιώνων, αντιμετώπισε πολυάριθμους κατακτητές, σήμερα κινδυνεύει από βίαια ξεριζωμό του πληθυσμού της και τη διαίρεση που επέβαλε ο τούρκικος στρατός όταν εισέβαλε στο νησί το 1974 και κατέλαβε το 37% του κυπριακού εδάφους.

Η ιστορία της Κύπρου είναι από τις αρχαιότερες στον κόσμο. Τα πρώτα σημάδια πολιτισμού παρουσιάζονται πριν από 8000 χρόνια. Τα τελευταία χρόνια η αρχαιολογία της Κύπρου έχει ελκύσει το ενδιαφέρον αρχαιολόγων απ' όλο τον κόσμο.

Η ανακάλυψη χαλκού στο νησί την τρίτη χιλιετηρίδα π. Χ. έφερε πλούτο και εμπόριο στην Κύπρο. Η εγκατάσταση Ελλήνων Μυκηναίων και αργότερα Αχαιών το 15ο αιώνα π.Χ στην Κύπρο, είχε σαν αποτέλεσμα να εξελιχτεί σε σημαντικό κέντρο του Ελληνικού πολιτισμού. Σαν αποτέλεσμα της στρατηγικής της θέσης και του φυσικού της πλούτου, κατακτήθηκε από διάφορους λαούς. Ωστόσο η Κύπρος κατόρθωσε να διατήρηση τη γλώσσα και την πολιτιστική της κληρονομιά ανέπαφη. Ο Όμηρος και άλλοι αρχαίοι Έλληνες ποιητές και φιλόσοφοι συχνά έκαναν αναφορά στην Κύπρο εκφράζοντας τον θαυμασμό τους για τον πολιτισμό της. Στη σημερινή κυπριακή διάλεκτο υπάρχουν φράσεις και λέξεις που έχουν την καταγωγή τους κατευθείαν από τον Όμηρο.

Ιστορία του νησιού

Η Κύπρος όπως έχουμε προαναφέρει λόγω της στρατηγικής της θέσης και του φυσικού της πλούτου κατακτήθηκε από διάφορους λαούς.

Από το 742 εγκαταστάθηκαν στο νησί οι Φοίνικες .Κατά τη διάρκεια των Φοινίκων στο νησί, αναπτύχθηκε το ναυτικό. Η ύπαρξη μεγάλης έκτασης δασών στο νησί βοήθησε στην κατασκευή πλοίων και κατ'επέκταση στην ανάπτυξη της ναυτιλίας.

Η κυριαρχία των Φοινίκων στο νησί κράτησε μέχρι το 700π.χ , το 707π.χ η Κύπρος πέρασε στα χέρια των Ασυρίων μέχρι το 650,και στη συνέχεια στα χέρια των Αιγυπτίων .

Τους Αιγυπτίους διαδέχτηκαν οι Πέρσες, οι Πτολεμαίοι ,και οι Ρωμαίοι μέχρι τον 4^ο αιώνα μ.χ που η Κύπρος βρίσκεται στη δικαιοδοσία της Κωνσταντινούπολης και της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας .

Κατά τη διάρκεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και συγκεκριμένα τον 5^ο αιώνα η Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου αναγνωρίστηκε από τον αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης ως αυτοκέφαλη και ανεξάρτητη ,γεγονός που έδωσε στον Αρχιεπίσκοπο της Κύπρου μεγάλο κύρος .

Γύρω στον 7^ο αιώνα μ.χ η Κύπρος δέχεται τις συχνές επιδρομές των αράβων οι οποίοι προσπαθούσαν να επιβάλουν τον μωαμεθανισμό. Μετά από πολύχρονες συγκρούσεις ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Φωκάς νικώντας τους Άραβες απάλλαξε οριστικά το νησί από τις επιθέσεις τους.

Το 1119 κατά την διάρκεια των σταυροφοριών από το νησί πέρασε ο Άγγλος βασιλιάς Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος ο οποίος κατέστησε το νησί υπό την κυριαρχία του

μέχρι και το 1192 όπου πούλησε τη Κύπρο στους Φράγκους .Η Φραγκοκρατία γνωστή και ως περίοδος των Λουζινιάν διατηρείται για τρεις αιώνες (1192-1489). Η τελευταία βασίλισσα της Κύπρου ,Αικατερίνη Κορνάρου σύζυγος του βασιλιά Ιακώβου Β' και αδελφή του βενετού ευγενή Ανδρέα Κορνάρου ,παραχωρεί το νησί στους Ενετούς το 1489 και η Κύπρος υπάγεται στην «Γαληνότατη Δημοκρατία»

Στη συνέχεια το 1571 μετά από πολλές μάχες που έγιναν εναντίων των τούρκων ,οι οποίοι ποτέ δεν έπαψαν να θέλουν τη Κύπρο υπό την κυριαρχία τους, καταφέρνουν να την κατακτήσουν και να την εντάξουν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία .Με την τουρκική κατάκτηση ένας αριθμός Τούρκων στρατιωτικών και εποίκων εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Κύπρο. Με το πέρασμα του χρόνου ο τουρκικός αυτός πληθυσμός αυξήθηκε και οι απόγονοί τους σήμερα αποτελούν την τουρκοκυπριακή κοινότητα με αναλογία 18% του κυπριακού λαού.

Αυτή η τουρκική εγκατάσταση αποτέλεσε την πρώτη σοβαρή επέμβαση στη σύνθεση του πληθυσμού και δημιούργησε έναν καινούργιο παράγοντα στις ιστορικές εξελίξεις του νησιού. Το 1821 έγινε στην Ελλάδα η επανάσταση εναντίον της οθωμανικής κυριαρχίας. Ο κυπριακός λαός δεν είχε καμιά δυνατότητα συμμετοχής στον ένοπλο αγώνα, εξαιτίας κυρίως, της γεωγραφικής της θέσης. Ωστόσο, οι τουρκικές αρχές έκαναν σκληρούς διωγμούς εναντίον του χριστιανικού πληθυσμού κι ένας σημαντικός αριθμός ηγετικών παραγόντων και εκκλησιαστικών αξιωματούχων εκτελέστηκαν. Το πρώτο θέμα των διαγμών ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, που τιμήθηκε από τον κυπριακό λαό σαν εθνομάρτυρας.

Τέλος, το 1878, στο συνέδριο του Βερολίνου, ύστερα από παρασηνιακές διαπραγματεύσεις και πιέσεις των Αγγλων, η Τουρκία παραχώρησε την Κύπρο στη Μεγάλη Βρετανία. Οι Τούρκοι έφυγαν ειρηνικά και τη διακυβέρνηση της Κύπρου ανέλαβαν οι Άγγλοι.

Στα πρώτα χρόνια της κυριαρχίας τους οι Άγγλοι πλήρωναν ενοίκιο στην Τουρκία για την Κύπρο. Τα χρήματα αυτά εισέπρατταν από τους Κυπρίους με φορολογία. Από το 1914, όταν η Τουρκία μπήκε στον πόλεμο με το μέρος της Γερμανίας, η Αγγλία κήρυξε άκυρες τις συμφωνίες. Με τη συνθήκη της Λοζάννης (1923) , η Τουρκία αναγνώρισε την προσάρτηση της Κύπρου στην Αγγλία. Το 1925η Κύπρος ανακηρύχθηκε αποικία του αγγλικού στέμματος.

Το 1955 ύστερα από μια μακρά αλλά ανεπιτυχή ειρηνική πολιτική και διπλωματική προσπάθεια για να επιτύχουν την απελευθέρωση τους από τον βρετανικό αποικιακό ζυγό οι Ελληνοκύπριοι πήραν τα όπλα ενάντια στην αποικιακή δύναμη.

Έχοντας να αντιμετωπίσει έναν απελευθερωτικό αγώνα στο νησί, η αποικιακή κυβέρνηση προήγαγε την ιδέα της διχοτόμησης του νησιού, σαν αντίμετρο προς το ελληνοκυπριακό αίτημα για ένωση με την Ελλάδα.

Το 1959 η Τουρκία, η Ελλάδα και η Αγγλία έκλεισαν τη συμφωνία της Ζυρίχης και στη συνέχεια τη συμφωνία του Λονδίνου, όπου κάλεσαν και εκπροσώπους των Κυπρίων να πάρουν μέρος. Με την υπογραφή των συμφωνιών αυτών έληξε ο ανταποικιακός αγώνας και ιδρύθηκε το κυπριακό κράτος.

Το νέο κράτος έμπαινε κάτω από την επίβλεψη των τριών εγγυητριών δυνάμεων. Η Αγγλία κρατούσε στην Κύπρο δυο κυρίαρχες στρατιωτικές βάσεις και οι δυο άλλες χώρες έφεραν στρατιωτική δύναμη, την Ελληνική Δύναμη Κύπρου και την Τουρκική.

Η ανεξάρτητη ζωή της Κυπριακής Δημοκρατίας άρχισε στις 16 Αυγούστου 1960. Ύστερα από τόσους αιώνες ξένης διακυβέρνησης και κατακτητών, για πρώτη φορά οι Κύπριοι είχαν τη δική τους εξουσία. Πρώτος Πρόεδρος της Κύπρου εξελέγη ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος.

Το πολίτευμα, όπως καθορίστηκε από το σύνταγμα της Ζυρίχης, είναι προεδρική δημοκρατία, με Πρόεδρο Ελληνοκύπριο και Αντιπρόεδρο Τουρκοκύπριο. Τους Ελληνοκύπριους υπουργούς διορίζει ο Πρόεδρος και τους Τουρκοκύπριους ο Αντιπρόεδρος. Σ' όλους τους τομείς της κυβέρνησης και των δημόσιων υπηρεσιών οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι αναγνωρίζονται όχι γενικά σαν πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά πρώτα σαν μέλη των αντιστοιχών κοινοτήτων και μ' αυτή την ιδιότητα έχουν τα πολιτικά και συνταγματικά τους δικαιώματα.

Αυτό το χαρακτηριστικό εμπόδισε το σύνταγμα ν' αποτελέσει το ενοποιητικό σύμβολο ανάμεσα στις δύο κοινότητες και προκάλεσε συνταγματικά αδιέξοδα.

Σαν αποτέλεσμα της κρίσης που δημιουργήθηκε στις σχέσεις των δύο κοινοτήτων από τον καιρό του αντιποικιακού αγώνα και στα πρώτα χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας, ξέσπασαν το τέλος του 1963 διακοινοτικές συγκρούσεις με θύματα κι από τις δύο πλευρές. Τα γεγονότα αυτά είχαν θλιβερά επακόλουθα για την ως τότε συμβίωση των δύο κοινοτήτων. Σε ορισμένες περιοχές του νησιού οι Τουρκοκύπριοι δημιούργησαν χωριστούς θύλακες και όσοι απ' αυτούς ήταν μέλη της κυβέρνησης ή της δημόσιας υπηρεσίας αποχώρησαν.

Στις 15 Ιουλίου 1974 ακολούθησε το πραξικόπημα εναντίον της Κυπριακής Κυβέρνησης. Η Τουρκία βρίσκοντας την ευκαιρία που από καιρό ανέμενε, εισέβαλε στην Κύπρο με πρόφαση την αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης. Εξαιτίας του πραξικοπήματος η άμυνα της Κύπρου ήταν εντελώς αποδιοργανωμένη και ο τουρκικός στρατός μπόρεσε, χωρίς πολλές δυσκολίες, ν' αποβιβαστεί στην ακτή της Κερύνειας, 20 Ιουλίου 1974. Μέσα σε λίγες μέρες οι Τούρκοι κατέλαβαν ένα σημαντικό μέρος της επαρχίας Κερύνειας.

Έδειξαν έτσι τον πραγματικό χαρακτήρα της επίθεσης τους ως εισβολής και κατοχής της Κύπρου, που συνεχίστηκε, παρόλο που η συνταγματική τάξη σύντομα αποκαταστάθηκε. Σαν αποτέλεσμα των γεγονότων της εισβολής η χούντα έχασε την εξουσία στην Ελλάδα και στην Κύπρο οι πραξικοπηματίες αποχώρησαν.

Οι Τούρκοι επανέλαβαν την επίθεσή τους στις 14 Αυγούστου 1974 και δε σταμάτησαν παρά μόνο αφού συμπλήρωσαν την κατοχή 37% του κυπριακού εδάφους. Εκτός από την επαρχία Κερύνειας κατέλαβαν την περιοχή Ξερού - Μόρφου, το μεγαλύτερο μέρος της επαρχίας Αμμοχώστου κι ένα μικρό τμήμα της επαρχίας Λάρνακας.

Αποτέλεσμα του πολέμου και της κατοχής ήταν η προσφυγοποίηση 200.000 Ελληνοκυπρίων, που κατέφυγαν στις ελεύθερες περιοχές του νησιού. Πάνω από 4.000 Κύπριοι ήταν νεκροί, γύρω στις 2.000 αγνοούμενοι και 17.000 εγκλωβισμένοι, κυρίως στην περιοχή Καρπασίας. Οι απώλειες ήταν τεράστιες και ο κυπριακός λαός βυθίστηκε σε απερίγραπτο πόνο και καταστροφή. Η γραμμή κατοχής, γραμμή Αττίλα όπως ονομάστηκε από τους

Τούρκους, μοίρασε το νησί σε βόρειο και νότιο. Αποτέλεσε αδιαπέραστο διαχωριστικό σύνορο ανάμεσα στους Ελληνοκυπρίους του νότου και τους Τουρκοκυπρίους, τους οποίους η Τουρκία φρόντισε να συγκεντρώσει και να εγκαταστήσει στο βόρειο κατεχόμενο τμήμα.. Παρόλο που το βόρειο τμήμα της Κύπρου είναι κατεχόμενο ,η Κύπρος καταφέρνει να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1^η Μαΐου 2004 .

Ο Κυπριακός λαός, ζώντας σήμερα την πιο κρίσιμη περίοδο της Ιστορίας του, αγωνίζεται για να επιβιώσει στον τόπο αυτό που έζησαν οι πρόγονοί του από χιλιάδες χρόνια.

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις και Πανηγύρια

Από τη Κύπρο, ένα τόσο πλούσιο σε ιστορία και πολιτισμό νησί, δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι πολιτιστικές εκδηλώσεις .Στις πιο ευρέως γνωστές και διαδεδομένες εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα στο νησί θα αναφερθούμε πιο κάτω.

ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ

Τα ανθεστήρια γίνονται το Μάιο, γνωστό και ως μήνα των λουλουδιών. Τα ανθεστήρια οργανώνονταν στην Αθήνα προς τιμήν του θεού Διόνυσου, προστάτη του θεάτρου. Θεωρείτο επίσης η γιορτή των ψυχών και των φυτών κατά την οποία γιορταζόταν η αναγέννηση του ανθρώπου και της φύσης. Η ομορφιά της τελευταίας εξυμνείται κατά τη διάρκεια των ανθεστηρίων και γιορτάζεται στη Λεμεσό με παρέλαση και εκθέσεις φυτών και λουλουδιών.

ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ (ΙΟΥΝΙΟΣ)

Το φεστιβάλ του Κατακλυσμού λαμβάνει χώρα δίπλα στη θάλασσα της Λεμεσού, το Σάββατο της Πεντηκοστής και τη Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος. Είναι μοναδικό στο είδος του και κατέχει ειδωλολατρικό χαρακτήρα. Οι ρίζες αυτού του φεστιβάλ δεν είναι γνωστές αλλά πολλοί πιστεύουν ότι ο κατακλυσμός προέρχεται από τις αρχαίες τελετές προς τιμή της θεάς Αφροδίτης και του Άδωνη. Το έθιμο, κατά το οποίο το ένα άτομο καταβρέχει με νερό το άλλο έχει επικρατήσει τόσο στην παραλία όσο και στην ενδοχώρα της Λεμεσού. Την Κυριακή και Δευτέρα οργανώνονται διαγωνισμοί χορού και τραγουδιού. Εκεί ακούγονται τα γνωστά 'τσιατπιστά' τραγούδια από διάφορες ομάδες τραγουδιού οι οποίες συμπληρώνουν η μία την άλλη κατά τη διάρκεια των τραγουδιών.

ΤΑ ΔΙΟΝΥΣΙΑ

Η πόλη της Πάφου και συγκεκριμένα στη Κοινότητα Στρουμπιού, αξιοποιώντας την παράδοση ως ένα από τα μεγαλύτερα και ποιοτικά κρασοχώρια της Κύπρου και θέλοντας να προσφέρει τόσο στους ντόπιους όσο και στους ξένους την δυνατότητα να γνωρίσουν την χαρά και τη γεύση του σταφυλιού και κρασιού, γιορτάζει κάθε χρόνο, το μήνα Αύγουστο, το μήνα του τρύγου, την γιορτή του Σταφυλιού Τα Διονύσια που σημειώνει κάθε χρόνο τεράστια επιτυχία και θεωρείται η πιο σημαντική εκδήλωση που επιτελείται στην περιοχή καθ' όλη την διάρκεια του καλοκαιριού. Ο θεσμός του Φεστιβάλ Διονύσια έχει τις ρίζες του στο 1967 όπου

μια ομάδα φιλοπρόοδων ανθρώπων της κοινότητας καθιέρωσαν το χορό του σταφυλιού ο οποίος διοργανωνόταν στην πλατεία του χωριού και είχε διάρκεια μίαν ημέρα. Δέκα χρόνια αργότερα το Φεστιβάλ Διονύσια άρχισε να διοργανώνεται στο χώρο όπου διοργανώνεται και σήμερα και είχε πάρει την μορφή ενός τριήμερου φεστιβάλ όπου και επήλθε η σημερινή του ονομασία. Η εν λόγω γιορτή διαρκεί τρεις μέρες και διαθέτει ορχήστρα ψυχαγωγίας, χώρο για φαγοπότι, παιχνίδια και χορό. Φιλοξενούνται Κυπριακά και ξένα συγκροτήματα με παραδοσιακούς χορούς και τραγουδιστές.

Επίσης διοργανώνονται εκθέσεις λαϊκής τέχνης, ζωγραφικής, χειροτεχνίας, φρούτων, προϊόντων αμπελιού, λουλουδιών και άλλα τα οποία βραβεύονται. Καθ' όλη την διάρκεια του Φεστιβάλ προσφέρεται άφθονο σταφύλι και 'παλουζές' δωρεάν. Την τελευταία βραδιά κάθε

Φεστιβάλ ανακηρύσσεται μέσα από διαγωνισμό χορού η Σταρ Διονύσια και η Μις Σταφύλι οι οποίες βραβεύονται με πλούσια δώρα.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ (ΙΟΥΛΙΟΣ – ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ)

Το πολιτιστικό αυτό γεγονός οργανώνεται από τον Κ.Ο.Τ και το ΘΟΚ. Παραστάσεις αρχαίου δράματος και κωμωδίας παρουσιάζονται στο αρχαίο θέατρο του Κουρίου, 19 χιλιόμετρα δυτικά της Λεμεσού.

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ)

Κατά τη διάρκεια του πρώτου δεκαήμερου του Σεπτεμβρίου οργανώνεται η γιορτή του κρασιού στο Δημόσιο Κήπο της Λεμεσού από τις 6 μέχρι τις 11 κάθε βράδυ. Κατά τη διάρκεια της γιορτής, ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να γευτεί μερικά από τα καλύτερα κρασιά της Κύπρου, τα οποία προσφέρονται δωρεάν. Δίνονται επίσης παραστάσεις παραδοσιακού χορού και τραγουδιού από διάφορες ομάδες χορού και χορωδίες της Κύπρου και του εξωτερικού.

ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Το φεστιβάλ διαρκεί 10 μέρες, με χαρούμενα και διασκεδαστικά μασκαρέματα. Το έθιμο αυτό είναι παλιό και προέρχεται από ειδωλολατρικές τελετές. Με το πέρασμα του χρόνου απέκτησε ένα διαφορετικό και καθαρά διασκεδαστικό χαρακτήρα με μεγάλη και δημοφιλή συνέχεια. Το φεστιβάλ ξεκινά με την είσοδο του Βασιλιά Καρνάβαλου στην πόλη και ακολουθεί η μικρή παρέλαση με διαγωνισμό καλύτερης στολής για μικρά παιδιά. Την καρναβαλική παρέλαση παρακολουθεί

πλήθος κόσμου από όλο το νησί. Καρναβαλικά πάρτι και χοροί λαμβάνουν χώρα σε πολλά ξενοδοχεία κάθε βράδυ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

1.1 Αναδρομή στον Κυπριακό Τουρισμό

Σήμερα ο τουρισμός αποτελεί την πιο σημαντική βιομηχανία της Κύπρου. Στον τουρισμό στηρίζεται ,ως ένα μεγάλο βαθμό , η οικονομία του τόπου, οι δε ξένοι τουρίστες που επισκέπτονται κάθε χρόνο την Κύπρο ξεπερνούν, κατά τα τελευταία χρόνια, τα δυο εκατομμύρια .Ωστόσο αυξάνεται συνεχώς και ο αριθμός των Κυπρίων που κάθε καλοκαίρι ή κατά τις περιόδους των εορτών (Χριστούγεννα, Πάσχα) κάνουν τουρισμό στο εξωτερικό .

Ο τουρισμός σήμερα άρχισε να παίρνει περισσότερες μορφές απ' ότι στο παρελθόν. Οι άνθρωποι δεν ταξιδεύουν πλέον μόνο για ξεκούραση ,άρχισαν να κάνουν ταξίδια και για άλλους λόγους .Για ένα συνέδριο ίσως ή μια αθλητική εκδήλωση ή ακόμα και για προσκυνήματα σε ιερούς λόγους. Αυτή η εξέλιξη βοήθησε στην ανάπτυξη του τουρισμού σε πολλές χώρες συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου.

Η Κύπρος θεωρείται σήμερα ένας από τους πιο πετυχημένους προορισμούς της Μεσογείου, καθώς επίσης και ένα σημαντικό οικονομικό κέντρο στο ανατολικό άκρο της Ευρώπης και στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής μεσογείου.

Μπορεί επίσης να χαρακτηριστεί σαν ένα από τα πιο πλούσια υπαίθρια μουσεία του κόσμου .Εδώ μπορεί να βρει κανείς νεολιθικούς συνουκισμούς, αρχαίους ελληνικούς ναούς ,ρωμαϊκά θέατρα, επαύλεις ,πρωτοχρονιάτικες βασιλικές, βυζαντινές εκκλησίες, εντυπωσιακά Μεσαιωνικά μοναστήρια και κάστρα, Οθωμανικές και Γοτθικές εκκλησίες και μια πληθώρα από Ελληνορθόδοξες Χριστιανικές εκκλησίες με ανεκτίμητες τοιχογραφίες και εικόνες.

Η ομορφιά της Κύπρου είναι μοναδική .το τοπίο χαρακτηρίζει σπάνια ποικιλομορφία ,και εναλλασσόμενη εικόνα βράχου και αμμουδιάς .οι πράσινες πεδιάδες, που απλώνονται μεταξύ των δυο μεγάλων οροσειρών, οι ξανθές ακρογιαλιές, η άγρια φύση, τα πυκνά δάση με τους πεύκους και τα κυπαρίσσια δίνουν μια εικόνα μαγευτική. Με όλα αυτά τα στοιχεία ,ήταν αναπόφευκτο η Κύπρος να ακολουθήσει το δρόμο της τουριστικής ανάπτυξης.

Η Κύπρος άρχισε να προβάλλεται διεθνώς, και βασικά σε χώρες της Ευρώπης ως ιδανικός χώρος για τουρισμό μετά την απόκτηση της ανεξαρτησίας της (1960) και την ίδρυση αρμόδιας υπηρεσίας για τον τουρισμό , τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού (Κ.Ο.Τ). Μπορούμε να θεωρήσουμε ότι μετά το 1960 ιδρύθηκε ,σε σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα , και η μεγάλη βιομηχανία του τουρισμού .Η οικοδόμηση συγχρόνων πολυτελών ξενοδοχείων άρχισε και συνεχίστηκε σε κυρίως παράλιες περιοχές του νησιού, ιδίως στις πόλεις της Αμμοχώστου και της Κερύνειας, ενώ τα ορεινά θέρετρα άρχισαν να φθίνουν. Αυτό οφειλόταν συνήθως στην προτίμηση των ξένων επισκεπτών, αλλά και των ιδίων των Κυπρίων (εσωτερικός τουρισμός) στράφηκε προς την θάλασσα . Μέχρι και το καλοκαίρι του 1974 η

κατ'εξοχήν τουριστική πόλη της Κύπρου ήταν η Αμμόχωστος. Ακολούθησε η Κερύνεια και ευρύτερη περιοχή της επαρχίας της και τέλος η Λεμεσός.

Η Τουρκική στρατιωτική εισβολή του 1974 άλλαξε εντελώς τα δεδομένα αυτά. Οι πόλεις της Αμμοχώστου και της Κερύνειας πέρασαν στα χέρια των Τούρκων και βρίσκονται μέχρι σήμερα υπό τουρκική κατοχή πως και ολόκληρο το τμήμα της βόρειας Κύπρου. Η Τουρκική εισβολή αποτέλεσε καίριο πλήγμα για την τουριστική βιομηχανία του νησιού. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι με την Τουρκική εισβολή και κατοχή μεγάλου τμήματος της Κύπρου χάθηκαν περίπου το 60% της ξενοδοχειακής βιομηχανίας στις δυο κύριες περιοχές (Αμμοχώστου-Κερύνειας). Η ανώμαλη κατάσταση είχε ως αποτέλεσμα και την κάθετη πτώση του τουριστικού ρεύματος προς το νησί. Οι επισκέπτες στο νησί το 1973 ήταν 264,066 έναντι 47,085 που ήταν το 1975.

Στην συνέχεια κατεβλήθησαν τόσο από το κράτος και τα αρμόδια όργανα του όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, τεράστιες προσπάθειες όχι μόνο επαναδραστηριοποίησης της τουριστικής βιομηχανίας, αλλά και περαιτέρω ανάπτυξης της. Οι νέες περιοχές που αναπτύχθηκαν τουριστικά ήταν, βέβαια, στο ελεύθερο τμήμα της Κύπρου. Η Πάφος, κατά κύριο λόγο που ως τότε είχε ελάχιστη τουριστική κίνηση, απέκτησε σε λίγα χρόνια μεγάλο αριθμό υπερπολυτελών ξενοδοχείων που θεωρούνται σήμερα άριστου επιπέδου. Το ίδιο συνέβη με τις περιοχές Αγίας Νάπας –Πρωταρά- Παραλιμνίου, που αποτελούν σήμερα τις κατ'εξοχήν τουριστικές περιοχές του νησιού. Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και οργανωμένα διαμερίσματα κτίστηκαν και στις περιοχές της Λεμεσού και της Λάρνακας, κατά μήκος των ζωνών της παραλίας. Ταυτόχρονα καταβλήθηκαν πολλές προσπάθειες, στην Ευρώπη ιδιαίτερα, για προσέλκυση τουριστών.

Σ' ότι αφορά τις κατεχόμενες από τους Τούρκους περιοχές της Κύπρου θα πρέπει να αναφερθεί ότι σήμερα δέχονται κι αυτές ένα αριθμό τουριστών κάθε χρόνο κυρίως μέσω Τουρκίας

Οι Τούρκοι λειτουργούν αρκετά από τα ξενοδοχεία που κατέλαβαν το 1974 και συνεχώς καταβάλλουν όλο και περισσότερες προσπάθειες- κυρίως στη Δυτική Ευρώπη –να προβάλλουν τουριστικά το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου.

Τέλος θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ο μεγάλος αριθμός τουριστών που δέχεται κάθε χρόνο η Κύπρος (τετραπλάσιος του πληθυσμού του νησιού) δημιουργεί και κάποια προβλήματα και οπωσδήποτε επιδρά και στον χαρακτήρα και στο τρόπο ζωής των Κυπρίων.

1.2 Οι κυριότερες εξελίξεις στη Κύπρο για τη περίοδο 1995-2004

1995 : Κατά το 1995 υπολογίζεται ότι το τουριστικό ρεύμα διατηρήθηκε στα επίπεδα του 1994, σημειώνοντας μικρή αύξηση της τάξης του 1,5%. Υπολογίζεται ότι οι αφίξεις περιηγητών για το 1995 ήταν 2.100.000 σε σύγκριση με 2.069.000 το 1994.

Τα έσοδα από τον τουρισμό σε ξένο συνάλλαγμα υπολογίζεται ότι έφτασαν τα ΛΚ.810 εκ. Περίπου, ήταν δηλαδή όσα και κατά το 1994.

Σε μια άλλη εξέλιξη την ίδια χρονιά το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τα νέα μέτρα ρύθμισης της δημιουργίας νέων ξενοδοχειακών κλινών. Με την απόφαση αυτή ο έλεγχος και η ρύθμιση της ξενοδοχειακής ανάπτυξης επεκτείνεται και στην ενδοχώρα , εκτός από την παραλιακή ζώνη, με στόχο την δημιουργία μονάδων οι οποίες να εντάσσονται στον χαρακτήρα , την κλίμακα και το περιβάλλον της ενδοχώρας.

Με την ίδια απόφαση το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε και τη νέα νομισματοπιστωτική πολιτική όσον αφορά τις πηγές χρηματοδότησης των επενδύσεων στην ξενοδοχειακή βιομηχανία και σε παρεμφερή τουριστικά έργα όσον και τη συμμετοχή αλλοδαπών σε εταιρίες οι οποίες θα αναλάβουν επενδύσεις στους τομείς αυτούς.

Κατά το 1995 λειτούργησαν συνολικά 3.009 νέες κλίνες, σε σύγκριση με 2.273 το 1994. Από αυτές ,1.561 ήταν σε 12 νέες μονάδες ξενοδοχείων αστέρων και 535 αφορούσαν επεκτάσεις σε υφιστάμενα ξενοδοχεία .Στο τέλος του 1995 βρίσκονταν επίσης υπό ανέγερση 7 νέα ξενοδοχεία αστέρων, με δυναμικότητα 1000κλίνες και 7 νέες μονάδες οργανωμένων διαμερισμάτων με 913 κλίνες.

1996: Όπως είχε προβλέψει ο ΚΟΤ το 1996 ήταν μια δύσκολη χρονιά για τον τουρισμό λόγω διαφόρων παραγόντων και κυρίως λόγω της οικονομικής ύφεσης που επικρατούσε στις κυριότερες χώρες-πηγές τουρισμού .Επιπρόσθετα, η μεγάλη δημοσιότητα που δόθηκε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε διάφορα γεγονότα που συνέβηκαν το 1996 δημιούργησε αρνητικό κλίμα το οποίο επηρέασε περαιτέρω τη ζήτηση για την Κύπρο .

Παρά τις πιο πάνω δυσκολίες, χάρη στις έντονες προσπάθειες του Οργανισμού, οι αφίξεις περιηγητών κατά το 1996 υπολογίζεται ότι ανήλθαν σε 1 950 000 περίπου ,σε σύγκριση με 2 100 000 εκ. το 1995, μειώθηκαν δηλαδή κατά 7% περίπου.

Μείωση κυρίως στις αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ στις νέες αγορές όπως η Ρωσία και οι υπόλοιπες χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και το Ισραήλ, παρουσίασαν σημαντικές αυξήσεις.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ενέκρινε στις 17.7.1996 δέσμη μέτρων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Κυπριακός Τουρισμός και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Κύπρου καθώς και Τριετές Σχέδιο Δράσης 1996-1998 για την εκτέλεση έργων γενικότερης και τουριστικής υποδομής και την ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών για την βελτίωση\ αναβάθμιση της Κύπρου .Τα μέτρα που έχουν αποφασισθεί στοχεύουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Κύπρου, την αναβάθμιση της ποιότητας, τη συγκράτηση των τιμών και τον έλεγχο της ανάπτυξης και εντάσσονται σε 4 κατηγορίες :

Μέτρα για συγκράτηση του λειτουργικού κόστους των ξενοδοχείων.

Μέτρα ελέγχου αύξησης των κλινών

Μέτρα που επηρεάζουν την τουριστική κίνηση.

Μέτρα που βελτιώνουν και διαφοροποιούν το τουριστικό προϊόν.

Για την παρακολούθηση της προόδου στην εφαρμογή της Δέσμης Μέτρων και του Τριετούς Σχεδίου Δράσης συστήθηκε Τεχνική Επιτροπή υπό την Προεδρία του ΚΟΤ στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών, Εργασίας και των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εσωτερικών Συγκοινωνιών και Έργων , του Γραφείου προγραμματισμού και της Αστυνομίας.

1997: Παρά τις δυσόιωνες προβλέψεις για το 1997 στο τομέα του τουρισμού , η χρονιά τελείωσε σε ικανοποιητικά επίπεδα Τα αποτελέσματα αυτά οφείλονται κυρίως στη προσπάθεια του ΚΟΤ να διαφημίσει το Κυπριακό τουριστικό προϊόν στις κυριότερες και μεγαλύτερες τουριστικές αγορές, με την οικονομική βοήθεια της κυβέρνησης .Οι θετικές εξελίξεις σε ορισμένες αγορές και κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου η συναλλαγματική αξία της στερλίνας σε σχέση με την Κυπριακή λίρα ήταν ενισχυμένη .Στις εξελίξεις αυτές συνέβαλαν επίσης και οι ελκυστικές τιμές που δόθηκαν από τους τουριστικούς φορείς του ιδιωτικού τομέα στους οργανωτές ταξιδιών.

Το 1997 οι αφίξεις των τουριστών ανήλθαν στους 2 088 000 έναντι 1 950 000 που αφίχθησαν το 1996 .Αύξηση στις αφίξεις παρατηρήθηκε από τη Ρωσία και από άλλες χώρες τις πρώην Σοβιετικής Ένωσης ,όπως επίσης από το Ισραήλ και τη Σουηδία.

1998: Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Οργανισμού , η χρονιά έκλεισε με πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα .

Οι αφίξεις των περιηγητών κατά το 1998 ανήλθαν σε 2 222 706 σε σύγκριση με 2088000 το 1997.

Σε μια άλλη εξέλιξη το 1998 αποφασίστηκε η ετοιμασία του Στρατηγικού Σχεδίου για τον Τουρισμό με χρονικό ορίζοντα το 2010 , για την ετοιμασία του σχεδίου ο Οργανισμός προκήρυξε διεθνή διαγωνισμό .Μετά λοιπόν από διαγωνισμό η ετοιμασία της Μελέτης Στρατηγικής για τον Τουρισμό μέχρι το 2010 , ανατέθηκε σε Ιρλανδικό οίκο εμπειρογνομόνων .

Η 1^η έκθεση της Μελέτης “Σημερινή Κατάσταση Ευκαιρίες και Απειλές” υποβλήθηκε το Νοέμβριο του 1998.Στόχος του Στρατηγικού Σχεδίου είναι η επανατοποθέτηση του Κυπριακού Τουρισμού σε νέα βάση και η χάραξη ξεκάθαρης μελλοντικής πορείας .

Έρευνα τουρισμού: Κατά το 1998 πραγματοποιήθηκε μια έρευνα η οποία είχε σαν στόχο την εξακρίβωση της δαπάνης των περιηγητών κατά την διάρκεια της παραμονής τους στην Κύπρο . Η Έρευνα έγινε σε τέσσερις φάσεις και κάλυψε τις περιόδους Μαρτίου, Ιουνίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου και Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου. Έγιναν συνολικά 23 363

συνεντεύξεις στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου που κάλυψαν 60 361 περιηγητές από τις κυριότερες χώρες-πηγές τουριστικού ρεύματος.

1999:Οι αφίξεις περιηγητών κατά το 1999 ανήλθαν σε 2 434 285 σε σύγκριση με 2 222 706 το 1998.

Κατά το 1999 ολοκληρώθηκε η ετοιμασία της Μελέτης Στρατηγικής η οποία ανατέθηκε το Σεπτέμβριο του 1998 σε Ιρλανδικό οίκο εμπειρογνομόνων. Όλες οι ενδιαμέσες εκθέσεις όπως και η τελική Έκθεση της Μελέτης που υποβλήθηκαν σύμφωνα με τους όρους εντολής αξιολογήθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης η οποία συστάθηκε ειδικά για το σκοπό αυτό.

Κατά το 1999 ολοκληρώθηκαν επίσης έρευνες αγοράς σε 12 χώρες. Το πόρισμα και οι εισηγήσεις τόσο της Μελέτης Στρατηγικής όσο και των ερευνών αγοράς θα αξιοποιηθούν από τον Οργανισμό για την ετοιμασία του Στρατηγικού σχεδίου για τον τουρισμό το οποίο προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί και να προωθηθεί για έγκριση από την Κυβέρνηση μέσα στον Απρίλιο του 2000

2000: Χρόνο με το χρόνο οι αφίξεις των περιηγητών στην Κύπρο αυξάνονται Και το 2000 είχαμε αύξηση ,από 2 434 285 που ήταν το 1999, το 2000 ανήλθαν στους 2686205 .

Το 2000 ολοκληρώθηκε η ετοιμασία του Στρατηγικού Σχεδίου για τον Τουρισμό που καλύπτει την περίοδο 2000 μέχρι 2010.Το σχέδιο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΤ και τον Μάιο 2000 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για να προωθηθεί για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο .Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στο σχέδιο τον Ιανουάριο του 2001.

Το σχέδιο ετοιμάστηκε από τον Οργανισμό με βάση τα πορίσματα και τις εισηγήσεις των σχετικών μελετών και ερευνών ενώ επίσης λήφθηκαν υπόψη οι απόψεις όλων των φορέων του τουρισμού, τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα

Εναρμόνιση με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο

Οριστικοποιήθηκαν οι όροι εντολής και έγινε ανάθεση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε ομάδα συμβούλων για την εκπόνηση της μελέτης στα πλαίσια του τέταρτου Χρηματοδοτικού Πρωτοκόλλου Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης με θέμα την εκτίμηση των επιπτώσεων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στον τουρισμό και στους Κύπριους ξεναγούς από την εναρμόνιση με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο και ειδικότερα στις οδηγίες της Ε.Ε με θέμα την ελεύθερη εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών. Η μελέτη θα ολοκληρωθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2001.

Επιχορηγήσεις και Ενισχύσεις

Μέσα στο 2000 επιχορηγήθηκαν τοπικές και άλλες αρχές για διάφορα έργα καθώς και μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί Ιδρύματα και Σύνδεσμοι που προωθούν συναφείς με τον τουρισμό δραστηριότητες.

Μονοπάτια μελέτης της φύσης

Το 2000 ο Οργανισμός χρηματοδότησε την κατασκευή των ακόλουθων μονοπατιών μελέτης της φύσης τα οποία είναι κατάλληλα διαμορφωμένα για άτομα με ειδικές ανάγκες στους εκδρομικούς χώρους, Μάντρα του Καμπιού και Κόμπος του Λειβαδιού

Χρηματοδότησε επίσης την ολοκλήρωση του μονοπατιού στο χωριό Άρσος και του μονοπατιού Μαδαρή-Σελλάδι του Καραμανλή .

Ποδηλατικός Τουρισμός

Ο Οργανισμός έχει προχωρήσει στην κατασκευή πληροφοριακών χαρτών και σκιάστρων για ποδηλατικές διαδρομές στην περιοχή Μαχαιρά και στην προετοιμασία νέας αναβαθμισμένης έκδοσης πληροφοριακού εντύπου για τον ποδηλατικό τουρισμό.

2001:Το 2001 ο αριθμός των αφίξεων παρουσίασε μικρή αύξηση σε σχέση με τις αφίξεις του 2000. Συγκεκριμένα το 2001 οι αφίξεις ανήλθαν στα 2 696 732 έναντι των αφίξεων του 2000 που ήταν 2 686 205.

Το τέλος του 2001 λειτουργούσαν 965 τουριστικά καταλύματα ,εγκεκριμένα από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, συνολικής δυναμικότητας 88.423 κλινών.

2002: Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας , οι τουριστικές αφίξεις κατά το 2002 ανήλθαν σε 2 418 233 σημειώνοντας μείωση κατά 10,33% σε σχέση με τις αφίξεις του 2001 (2 696 732). Παρά την αρνητική αυτή επίδοση , οι τρεις τελευταίοι μήνες του χρόνου άφησαν ελπιδοφόρα μηνύματα για το μέλλον , αφού κατά τους μήνες αυτούς είχε σημειωθεί μικρή αύξηση στις τουριστικές αφίξεις η οποία μετρίασε κάπως την πτώση που παρατηρήθηκε κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2002.

Γήπεδα Γκολφ

Πέραν των δυο υφιστάμενων γηπέδων γκολφ (Tsada Golf και Secret Valley Golf) λειτούργησε και τρίτο, το Aphrodite Golf Resort στην περιοχή Πέτρας του Ρωμιού .Τον Νοέμβριο η Κυπριακή Ομοσπονδία Γκολφ διοργάνωσε το Πρώτο Κυπριακό Ερασιτεχνικό Πρωτάθλημα Γκολφ

Μονοπάτια Μελέτης Της Φύσης

Ο Οργανισμός χρηματοδότησε την κατασκευή θεαματικού μονοπατιού το οποίο θα συνδέει τρία μεσαιωνικά γεφύρια στην Επαρχία Πάφου (Τσελεφού, Ρούθκια, Ελιάς) όπως και την κατασκευή παρατηρητηρίου γυτών στα Βρέτσια .Χρηματοδοτήθηκε επίσης η κατασκευή μονοπατιού στο ακρωτήρι Κάβο Γκρέκο το οποίο θα περιληφθεί στην πολιτιστική διαδρομή Αφροδίτη .

2003: Το 2003 όπως και το 2002 η ταξιδιωτική κίνηση προς και από την Κύπρο σημείωσε μείωση σε σύγκριση με τον αντίστοιχο προηγούμενο χρόνο .Οι αφίξεις το 2003

ανήλθαν σε 2 303 247 έναντι 2 418 233 που αφίχθησαν το 2002. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στο πόλεμο στο Ιράκ .

2004 : Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας οι τουριστικές αφίξεις κατά το 2004 ανήλθαν σε 2 349 012 ,σημειώνοντας αύξηση κατά 2 % σε σχέση με τις αφίξεις του 2003 (2 303 247) .

Μείωση στις αφίξεις είχε καταγραφεί κατά τους πρώτους δυο μήνες του χρόνου, ενώ μεγάλα ποσοστά αυξήσεων σημειώθηκαν κατά του μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο, αφού η τουριστική κίνηση τους αντίστοιχους μήνες του 2003 ήταν μειωμένη λόγω του πολέμου στο Ιράκ .

Ερευνητική Συνεργασία ΚΟΤ-MOE

Ο Οργανισμός, στα πλαίσια του Σχεδίου Υλοποίησης 2003-2010, προχώρησε στη σύναψη ερευνητικής συνεργασίας με την Μονάδα Οικονομικών Ερευνών (MOE) του Πανεπιστημίου Κύπρου . Η αρχική διάρκεια της συμφωνίας είναι τρία χρόνια με δυνατότητα ανανέωσης .

Κατά το πρώτο χρόνο ισχύος της συνεργασίας (Ιούνιος 2004- Ιούνιος 2005), συμφωνήθηκε να καλυφθούν τα ακόλουθα θέματα :

Διεξαγωγή έρευνας για το βαθμό ικανοποίησης των περιηγητών και την αξιολόγηση του τουριστικού προϊόντος

Προετοιμασία για την εφαρμογή Συστήματος Δορυφορικών Λογαριασμών στον Τουρισμό (TSA). Δημιουργία Βιβλιοθήκης και Βάσης Δεδομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

2.1 Πόλοι Τουριστικής Έλξης – Πολιτιστικά Στοιχεία

Η Κύπρος είναι ένα νησί με τεράστια ποικιλία τοπίου. Παρά το μικρό μέγεθός της, είναι πλούσια σε ιστορία και πολιτιστική παράδοση. Ο μύθος, η παράδοση και η πραγματικότητα δένονται πάντοτε μαζί. Η καταγάλανες παραλίες της Κύπρου, το Μεσογειακό κλίμα, σε συνδυασμό με τις φυσικές ομορφιές αποτελούν τους πιο δυνατούς πόλους έλξης στο νησί. Κάθε σημείο του νησιού, όλες οι επαρχίες αλλά και κάθε μια από μόνη της μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης για τους επισκέπτες. Μερικά από τα κυριότερα αξιοθέατα του νησιού θα προσπαθήσουμε να συγκεντρώσουμε πιο κάτω.

2.1.1 ΛΕΥΚΩΣΙΑ: Η Λευκωσία είναι η πρωτεύουσα του νησιού. Η ιστορία της πόλης ανάγεται στην εποχή του χαλκού. Στην αρχαιότητα και στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες ήταν γνωστή με το όνομα Λύδρα. Είναι πρωτεύουσα της Κύπρου από τον 11^ο αιώνα. Οι Λουζινιανοί την μετέτρεψαν σε μια μεγαλοπρεπή πόλη, με βασιλικά ανάκτορα και 50 εκκλησίες. Το κέντρο της πόλης, η παλιά Χώρα που περιβάλλεται από τα Ενετικά τείχη του 16^{ου} αιώνα, περιλαμβάνει μουσεία, παλιές εκκλησίες, μεσαιωνικά κτήρια και διατηρεί τη νοητική ατμόσφαιρα του παρελθόντος. Έξω από τα τείχη, η νέα πόλη με τις σύγχρονες ανέσεις ζει σε κοσμοπολίτικους ρυθμούς. Η Λευκωσία παραμένει η μοναδική μοιρασμένη πρωτεύουσα στον κόσμο.

Κυπριακό Μουσείο Λευκωσίας

Μερικά από τα αξιοθέατα που μπορεί να επισκεφθεί ο επισκέπτης στην Λευκωσία είναι κατ' αρχάς το Κυπριακό Μουσείο Λευκωσίας. Είναι το κύριο και μεγαλύτερο αρχαιολογικό μουσείο της Κύπρου. Το κτήριο του μουσείου άρχισε να κτίζεται το 1908 και τελείωσε το 1924 όταν η Κύπρος ήταν αποικία της Μ. Βρετανίας.

Ο επισκέπτης μπορεί να παρακολουθήσει όλη την εξέλιξη του πολιτισμού της Κύπρου από την Νεολιθική Εποχή μέχρι και την Πρωτοβυζαντινή Περίοδο. Οι συλλογές του μουσείου, οι οποίες αποτελούνται από κεραμική, κοσμήματα, γλυπτική, νομίσματα και χάλκινα αντικείμενα, εκτίθενται με χρονολογική σειρά στις αίθουσες του μουσείου.

Εθνογραφικό Μουσείο Κύπρου

Το Εθνογραφικό Μουσείο Κύπρου, που στεγάζεται στο ισόγειο του Παλαιού Αρχιεπισκοπικού μεγάρου, παρουσιάζει μια μεγάλη συλλογή κυπριακής τέχνης του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα. Η συλλογή του μουσείου περιλαμβάνει ξυλόγλυπτα εργόχειρα και κεντήματα, είδη αγγειοπλαστικής, κυπριακές ενδυμασίες και υφαντά στον αργαλειό.

Βυζαντινό Μουσείο

Η Λευκωσία φιλοξενεί επίσης και το Βυζαντινό Μουσείο , το οποίο περιέχει την πλουσιότερη και πιο αντιπροσωπευτική συλλογή Βυζαντινής Τέχνης στην Κύπρο. Περισσότερες από 200 εικόνες που χρονολογούνται από τον 9^ο μέχρι και τον 19^ο αιώνα , καθώς επίσης και εκκλησιαστικά σκεύη, ενδύματα και βιβλία, εκτίθενται στις αίθουσες του μουσείου. Τα ψηφιδωτά του 6^{ου} αιώνα από την εκκλησία της Κανακαριάς στην Λυθράγκωμη αποτελούν το πιο σημαντικό και εντυπωσιακό έκθεμα. Τα ψηφιδωτά επαναπατρίστηκαν στην Κύπρο αφού είχαν παράνομα εξαχθεί από το κατεχόμενο μέρος του νησιού .

Πύλη Αμμοχώστου

Η πύλη Αμμοχώστου είναι μια από τις τρεις πύλες των ενετικών τειχών που οδηγούσαν εντός της Λευκωσίας .Τα ενετικά τείχη που περιβάλλουν την παλιά Λευκωσία έχουν περίμετρο 4.5 χιλιομέτρων , με έντεκα προμαχώνες σε σχήμα καρδιάς . Η ανατολική πύλη (Πόρτα Τζουλιάνα), γνωστή στα νεότερα χρόνια ως Πύλη Αμμοχώστου, έχει αναστηλωθεί και λειτουργεί ως Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Λευκωσίας.

Αποτελείται από ένα μεγάλο θολωτό πέρασμα και δυο παράπλευρες αίθουσες. Η εσωτερική είσοδος είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή , ενώ η εξωτερική ανοίγει στην τάφρο που περιβάλλει τα τείχη .

Μουσείο Εθνικού Αγώνος

Στο Μουσείο Εθνικού Αγώνος εκτίθενται έγγραφα φωτογραφίες και άλλα ενθυμήματα του Εθνικού Απελευθερωτικού Αγώνα (1955-1959) του Κυπριακού λαού εναντίον της Βρετανικής διακυβέρνησης.

Αρχοντικό Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου-Εθνολογικό Μουσείο

Το αρχοντικό είναι ένα από τα πιο σημαντικά κτήρια του 18^{ου} αιώνα στη Λευκωσία. Υπήρξε κατοικία του Δραγουμάνου της Κύπρου Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, που εκτελέστηκε το 1809 από τους Τούρκους .Ο θεσμός των δραγουμάνων εφαρμόστηκε στη Κύπρο από την αρχή της Τουρκοκρατίας και καταργήθηκε το 1821 με την Ελληνική Επανάσταση. Ο Χατζηγεωργάκης Κορνέσιος ήταν ο πιο σημαντικός από τους δραγουμάνους της Κύπρου.

Το κτήριο αναστηλώθηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων και σήμερα στεγάζει το Κυπριακό Εθνολογικό Μουσείο. Το 1988 του απονεμήθηκε το βραβείο «EYROPA NOSTRA».

Λεβέντειο-Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας

Το μοναδικό ιστορικό μουσείο της Λευκωσίας που παρουσιάζει την ιστορική- κοινωνική εξέλιξη της πόλης, από την Χαλκολιθική περίοδο μέχρι σήμερα. Το μουσείο ιδρύθηκε το 1984 και πήρε το όνομά του από τον δωρητή του , το Ίδρυμα Αναστασίου Γ Λεβέντη , το οποίο αγόρασε και αποκατέστησε το κτήριο του μουσείου. Το μουσείο διοικείται από τον Δήμο Λευκωσίας .

Φυλακισμένα Μνήματα

Χώρος των Κεντρικών Φυλακών Λευκωσίας στον οποίο είχαν ταφή κατά την διάρκεια του Απελευθερωτικού Αγώνα 1955-59 οι εννιά απαχρονισθέντες (Μιχαήλ Καραολής, Ανδρέας Δημητρίου, Ιάκωβος Πατάτσος, Ανδρέας Ζάκος, Χαρίλαος Μιχαήλ, Στέλιος Μαυρομάτης, Ανδρέας Παναγίδης, Μιχαήλ Κουτσόφτας και Ευαγόρας Παλληκαρίδης) και τέσσερις από τους πεσόντες ήρωες της ΕΟΚΑ (Μάρκος Δράκος, Γρηγόρης Αυξεντίου, Στυλιανός Λένας και Κυριάκος Μάτσης). Μετά το 1960 ο χώρος μετατράπηκε σ τόπο προσκυνήματος και πήρε το όνομα Φυλακισμένα Μνήματα, από τον πίνακα του Κύπριου ζωγράφου Πολ Γεωργίου. Στα δεξιά της εισόδου βρίσκονται οι τάφοι των ηρώων και στα αριστερά τα κελιά των μελλοθανάτων και η αγχόνη στην οποία οι Άγγλοι εκτέλεσαν τους εννιά ήρωες.

Λαϊκή Γειτονιά

Στην περιοχή αυτή έχουν αποκατασταθεί σπίτια που αποτελούν τυπικά δείγματα παραδοσιακής κυπριακής αστικής αρχιτεκτονικής, τα οποία και χρησιμοποιούνται σήμερα ως εμπορικά καταστήματα , εστιατόρια και εργαστήρια τέχνης.

Το γραφείο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στη Λαϊκή Γειτονιά αποτελεί την αφητηρία οργανωμένων περιπάτων γνωριμίας της πόλης της Λευκωσίας.

Εθνικό Δασικό Πάρκο Αθαλάσσης

Στο πάρκο της Αθαλάσσης υπάρχει το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης το οποίο παρέχει πληροφορίες για τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του πάρκου .Μια μακέτα , και οι τρισδιάστατες αναπαραστάσεις οικοσυστημάτων βλάστησης πτηνών, θηλαστικών και ερπετών δίνουν στον επισκέπτη μια «ζωντανή»και ολοκληρωμένη εικόνα του πάρκου. Τα γεωλογικά δείγματα και τα απολιθώματα εκτίθενται σε ξεχωριστή αίθουσα , ενώ οπτικό υλικό χρησιμοποιείται για την παρουσίαση της γλωρίδας και της πανίδας .

Κυπριακό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας

Το Κυπριακό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας ιδρύθηκε από το Φιλανθρωπικό , Επιστημονικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα Φώτου Φωτιάδη και είναι το μεγαλύτερο μουσείο φυσικής ιστορίας στην Κύπρο .Οι πλούσιες συλλογές του μουσείου αριθμούν περισσότερα από 2500 είδη θηλαστικών, πτηνών, ψαριών και εντόμων καθώς και πετρωμάτων , ορυκτών, ημιπολύτιμων λίθων, οστράκων και απολιθωμάτων.

Ιερός Ναός Παναγίας Χρυσαινιώτισσας

Θεωρείται η παλαιότερη βυζαντινή εκκλησία της Λευκωσίας .Είναι αφιερωμένη στην Παναγία Χρυσαινιώτισσα και πιστεύεται ότι κτίστηκε αρχικά το 1450 από την Βασίλισσα Ελένη Παλαιολόγου.

Παναγία Χρυσοσπηλιώτισσα

Ο ναός, σε μορφή κατακόμβης, είναι κτισμένος μέσα σ' ένα φυσικό σπήλαιο και είναι κτισμένος μέσα σ' ένα φυσικό σπήλαιο και είναι αφιερωμένος στην Παναγία Χρυσοσπηλιώτισσα. Η εκκλησία ανάγεται πιθανότατα στην πρώτη Χριστιανική Εποχή. Ο τύπος αυτός της εκκλησίας δεν απαντάται συχνά στην Κύπρο αλλά είναι κοινός στην Εγγύς Ανατολή. Δυστυχώς το αγιογραφημένο εσωτερικό του ναού έχει υποστεί μεγάλη φθορά και δεν είναι ευδιάκριτες οι τοιχογραφίες. Στις 15 Αυγούστου , μέρα της Κοίμησης της Θεοτόκου, γίνεται μεγάλη θρησκευτική πανήγυρη.

Ιερά Μονή Αγίου Ηρακλειδίου

Ο Ηρακλείδιος, γιος ειδωλολάτρη ιερέα , χειροτονήθηκε επίσκοπος Ταμασσού από τους αποστόλους Παύλο και Βαρνάβα . Μαρτύρησε σε ηλικία 60 ετών και τάφηκε στο σπήλαιο όπου είχε ζήσει και από τον τάφο του. Το μοναστήρι καταστράφηκε και ξανακτίστηκε αρκετές φορές. Τα σημερινά κτήρια χρονολογούνται στα 1773, όταν ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσανθος ανακαίνισε την εκκλησία και τα κελιά . Στην εκκλησία φυλάσσονται τα λείψανα του αγίου. Σήμερα η μονή λειτουργεί σαν γυναικείο μοναστήρι.

Ιερά Μονή Μαχαιρά

Ένα από τα παλαιότερα και σημαντικότερα μοναστήρια της Κύπρου . Ιδρύθηκε το 1148 από δυο μοναχούς ,μετά την ανεύρεση μιας εικόνας της Παναγίας σε παρακείμενο σπήλαιο . Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας ήταν κέντρο παιδείας όπως και τα άλλα μοναστήρια της Κύπρου. Εδώ μόνασε και ο Εθνομάρτυρας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος που εκτελέστηκε από τους Τούρκους , μαζί με εκατοντάδες άλλους κληρικούς και λαϊκούς , στις 9 Ιουλίου 1821. Η αδελφότητα τηρεί εδώ εξίσου αυστηρούς κανόνες με την αδελφότητα του Αγίου Όρους. Στα βόρεια της Μονής Μαχαιρά σε απόσταση 2χλμ περίπου βρίσκεται το κρησφύγετο όπου πολέμησε και θυσιάστηκε ο Γρηγόρης Αυξεντίου, ο μεγαλύτερος ήρωας του Απελευθερωτικού Αγώνα 1955-59.

2.1.2 ΛΕΜΕΣΟΣ: Η Λεμεσός, η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του νησιού ,βρίσκεται ανάμεσα σε δυο αρχαίες πόλεις- βασιλεια, την Αμαθούντα στα ανατολικά και το Κούριο στα δυτικά. Η πόλη κτίστηκε το 1191 μετά την καταστροφή της Αμαθούντας από τον Ριχάρδο τον Λεοντόκαρδο . Στην πόλη της Λεμεσού υπάρχουν πολλά και σημαντικά αρχαία βυζαντινά και φράγκικα μνημεία .Αποτελούν μάρτυρες της μακραίωνης ιστορίας της πόλης .

Σήμερα η Λεμεσός είναι το κυριότερο λιμάνι της Κύπρου, το κέντρο της κυπριακής οινόβιομηχανίας και ένα μεγάλο τουριστικό θέρετρο .Η πόλη είναι επίσης γνωστή για το Καρναβάλι της , τη Γιορτή του Κρασιού και την παραδοσιακή , αυθόρμητη φιλοξενία των κατοίκων της . Στην επαρχία Λεμεσού βρίσκονται τα ωραία Κρασοχώρια , στα ορεινά της επαρχίας , το μαγευτικό θέρετρο των Πλατρών και η γραφική Πιτσιλιά, στις νότιες πλαγιές του Τροόδου .

Κάστρο Λεμεσού-Μεσαιωνικό Μουσείο Κύπρου

Κτίστηκε τον 13^ο αιώνα στη θέση ενός παλαιότερου βυζαντινού φρουρίου κοντά στο παλιό λιμάνι .Με βάση την αρχαιολογική μαρτυρία το κάστρο ήταν αρκετά μεγαλύτερο στην αρχική του μορφή. Οι Ναΐτες υπότες και αργότερα οι Ενετοί ενίσχυσαν τα τείχη του κάστρου για την άμυνα της πόλης εναντίων των πειρατών. Σύμφωνα με την παράδοση , ο βασιλιάς της Αγγλίας Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος , ο οποίος ηγήθηκε της Γ΄ Σταυροφορίας , παντρεύτηκε εδώ την πριγκίπισσα Βερεγγάρια της Ναβάρρας και την έστεψε βασίλισσα της Αγγλίας, το 1191. Κατά την διάρκεια της αγγλοκρατίας , το κάστρο χρησιμοποιήθηκε ως αστυνομικός σταθμός και για λίγο χρονικό διάστημα ως φυλακή. Σήμερα το κάστρο στεγάζει το Μεσαιωνικό μουσείο Κύπρου. Οι συλλογές του Μουσείου περιλαμβάνουν μεσαιωνική κεραμική, μερικά εξαιρετικά δείγματα βυζαντινών πιάτων και μια πανοπλία της περιόδου των Λουζινιανών.

Χαρουπόμηλος-Μηχανή του Χρόνου

Ο χαρουπόμηλος κτίστηκε το 1900, όταν τα χαρούπια ήταν ένα από τα βασικά εξαγωγίμα προϊόντα της Κύπρου.Τα χαρούπια χρησιμοποιούνταν για την παραγωγή μιας μεγάλης ποικιλίας προϊόντων όπως φωτογραφικό φιλμ, φάρμακα, γλυκά και σοκολάτες.Ο εξοπλισμός του χαρουπόμηλου διατηρείται ακέραιος και εκτίθεται σ' ένα ανακαινισμένο κτήριο που συνδιάζει την τεχνολογία του σήμερα. Ο χώρος του χαρουπόμηλου διαμορφώθηκε σ'ένα συγκρότημα με τρεις διαφορετικές ενότητες: στην πρώτη ενότητα βρίσκεται η Μηχανή του Χρόνου, στην οποία προβάλλεται με σύγχρονη τεχνολογία η Ιστορία της Κύπρου. Στην δεύτερη ενότητα υπάρχει η αναπαλαιωμένη Μηχανή του Χαρουπόμηλου και στην τρίτη ενότητα βρίσκεται το Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη, όπου θα εκτίθενται σε συνεργασία με τον Όμιλο Λαϊκής τα επιτεύγματα του ανθρώπου σε διάφορες μορφές.

Τέμενος (Τζαμί) Κεμπίρ-Το Μεγάλο Τζαμί

Το Τζαμί Κεμπίρ κτίστηκε τον 16^ο αιώνα και χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα. Πρόσφατες ανασκαφές, στα ανατολικά του τζαμιού έφεραν στο φως αρχιτεκτονικά κατάλοιπα του καθεδρικού του 10^{ου} αιώνα της Αγ. Αικατερίνης. Το τζαμί αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς τόπους λατρείας των μουσουλμάνων στη Λεμεσό.

Δημοτικό Μουσείο Λαϊκής Τέχνης

Το αναπαλαιωμένο κτήριο του δημοτικού μουσείου στεγάζει συλλογές αντικειμένων κυπριακής λαϊκής τέχνης του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα. Οι συλλογές περιλαμβάνουν περισσότερα από 500 αντικείμενα τα οποία εκτίθενται σε έξι αίθουσες. Εντυπωσιακές είναι οι αστικές και παραδοσιακές ενδυμασίες, έπιπλα, ξυλόγλυπτα, κεντήματα και κοσμήματα. Το μουσείο τιμήθηκε με το βραβείο EUROPA NOSTRA το 1989.

Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο

Το μουσείο περιλαμβάνει μια ενδιαφέρουσα συλλογή αρχαιοτήτων από την Νεολιθική μέχρι και τη Ρωμαϊκή Εποχή, τα οποία προήλθαν από ανασκαφές σε αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής Λεμεσού. Τα αντικείμενα εκτίθενται ανά κατηγορία σε τρεις αίθουσες. Η πρώτη αίθουσα περιλαμβάνει κεραμική διαφόρων περιόδων, η δεύτερη περιλαμβάνει νομίσματα, κοσμήματα, λύχνους και μεταλλικά αντικείμενα και η τρίτη περιλαμβάνει γλυπτική, επιτύμβιες στήλες, κιονόκρανα, επιγραφές και άλλα μαρμάρινα και λίθινα αντικείμενα. Πολλά από τα εκθέματα των συλλογών του μουσείου, όπως πήλινα γυναικεία ειδώλια και αφιερώματα, συνδέονται με την λατρεία της θεάς Αφροδίτης. Το μουσείο αποτελεί σταθμό της πολιτιστικής διαδρομής Αφροδίτη.

Τοπικό Αρχαιολογικό Μουσείο Κουρίου

Ένα παραδοσιακό σπίτι με μοναδική θέα στη θάλασσα του Αγ. Ερμογένη στεγάζει το Τοπικό Μουσείο Κουρίου. Τα εκθέματα του μουσείου αποτελούν ευρήματα από τις γύρω αρχαιολογικές τοποθεσίες, και περιλαμβάνουν ερυθροσιλβωτή κεραμική της Πρώιμης εποχής Χαλκού, πήλινα αγγεία και κοσμήματα της Μυκηναϊκής εποχής, και έναν μεγάλο αριθμό αναθημάτων στο κοντινό Ιερό του Απόλλωνα Υλάτη.

Κολόσσι Μεσαιωνικό Κάστρο

Το κάστρο στο Κολόσσι αποτελεί ένα αξιόλογο δείγμα στρατιωτικής αρχιτεκτονικής. Κτίστηκε αρχικά το 13^ο αιώνα αλλά το κτήριο που διατηρείται μέχρι σήμερα χρονολογείται στα μέσα του 15^{ου} αιώνα. Μετά την πτώση της Άκρας το 1291, το κάστρο μετατράπηκε στη Μεγάλη Κομμαντερία των Ιπποτών του Τάγματος του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ και τον 14^ο αιώνα περιήλθε για ένα διάστημα στην εξουσία των Ναϊτών Ιπποτών. Οι ιπότες παρήγαγαν και εξήγαγαν κατά την παραμονή τους στην Κύπρο ένα γλυκό κρασί με το όνομα "Vin de Commanderie".

Σήμερα το κρασί αυτό είναι παραδοσιακό της Κύπρου και είναι ένα από τα παλαιότερα επώνυμα κρασιά στον κόσμο που διατηρούν το ίδιο όνομα, εδώ και οχτώ αιώνες. Απέναντι από το κάστρο βρίσκονται τα κατάλοιπα ενός ζαχαρόμυλου του 14^{ου} αιώνα.

Στάδιο Κουρίου

Το στάδιο του Κουρίου, χωρητικότητας 6000 ατόμων, είναι το μοναδικό αρχαίο στάδιο που βρέθηκε στην Κύπρο. Χρονολογείται το 2^ο αιώνα μ.Χ. Με βάση αρχαιολογικές πηγές στο στάδιο του Κουρίου πραγματοποιούνται οι αγώνες του πεντάθλου

Αρχαιολογικός χώρος Κουρίου

Το κούριο ήταν μια σημαντική αρχαία πόλη –βασίλειο και είναι μια από τις πιο εντυπωσιακές αρχαιολογικές περιοχές της Κύπρου. Το μεγαλόπρεπο Ελληνο-Ρωμαϊκό θέατρο κτίστηκε αρχικά τον 2^ο αιώνα π.Χ και επεκτάθηκε τον 2^ο αιώνα μ.Χ. Το θέατρο είναι πλήρως

αναστηλωμένο και χρησιμοποιείται και σήμερα για μουσικές και θεατρικές παραστάσεις. Οι ανασκαφές στο Κούριο έφεραν στο φως την “Οικία του Ευστολίου”, αρχικά ιδιωτική έπαυλη, η οποία κατά την πρώιμη Χριστιανική Εποχή μετατράπηκε σε δημόσιο κέντρο αναψυχής. Η Οικία αποτελείται από σύμπλεγμα λουτρών και δωματίων, με ωραία ψηφιδωτά δαπέδου του 5^{ου} αιώνα π.Χ.

Η Πρωτοχριστιανική Βασιλική του Κουρίου χρονολογείται στον 5^ο αιώνα μ.Χ ήταν πιθανόν ο καθεδρικός ναός του Κουρίου, με ξεχωριστό βαπτιστήριο στη βόρεια εξωτερική πλευρά.

Η “Οικία του Αχιλλέα” και η “Οικία των Μοναχών” πήραν το όνομάτους από τα υπέροχα ψηφιδωτά των δαπέδων τους.

Άλλα τμήματα της πόλης περιλαμβάνουν ιδιωτικές κατοικίες και ένα εντυπωσιακό Νυμφαίοναφιερωμένο στις νύμφες των υδάτων. Το Στάδιο βρίσκεται 1 χιλιόμετρο στα δυτικά, στη δεξιά πλευρά του δρόμου προς την Πάφο και χρονολογείται στο 2^ο αιώνα μ.Χ. Η στέγαση του αρχαιολογικού χώρου προσφέρει στον επισκέπτη μια μοναδική ευκαιρία να απολαύσει την βόλτα στον αρχαιολογικό χώρο, ακόμα και τους ζεστούς μήνες του καλοκαιριού.

Ιερό του Απόλλωνα Υλάτη

Ο Απόλλωνας ως Υλάτης, θεός των δασών, ήταν ο προστάτης του Κουρίου. Οι αρχαιολογικές μαρτυρίες δείχνουν ότι η λατρεία του Απόλλωνα άκμαζε εδώ από τον 8^ο αιώνα π.Χ. μέχρι τον 4^ο μ. Χ. αιώνα. Το αποτελούσαν ο ναός του Απόλλωνα, που έχει μερικώς αναστηλωθεί, αίθουσες για τους προσκυνητές, παλαιότερα, σύμπλεγμα λουτρών κι' ένας ιερός περίβολος.

Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου των Γάτων

Ο Άγιος Νικόλαος των Γάτων είναι πιθανότατα το αρχαιότερο μοναστήρι της Κύπρου. Η εκκλησία του μοναστηριού, η οποία χρονολογείται τον 14^ο αιώνα, εγκαταλείφθηκε τον 16^ο αιώνα και επαναλειτούργησε με ορθόδοξες μοναχές, στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Σύμφωνα με την παράδοση, το μοναστήρι, ίδρυσε η Αγία Ελένη, μητέρα του Μέγα Κωνσταντίνου, στο οποίο άφησε και ένα κομμάτι ξύλου του Τιμίου Σταυρού. Εκείνη την περίοδο, λόγω μεγάλης ξηρασίας, οι κάτοικοι της Κύπρου άρχισαν να εγκαταλείπουν το Ακρωτήρι και η περιοχή γέμισε με φίδια. Τότε ο Μέγας Κωνσταντίνος έστειλε στην Κύπρο τον διοικητή Καλόκαιρο ο οποίος έφερε στο Ακρωτήρι χιλιάδες γάτες για να εξολοθρεύσουν τα φίδια και να σώσουν το Ακρωτήρι.

Κρασοχώρια

Η περιοχή των Κρασοχωριών βρίσκεται στα βόρεια της Λεμεσού, στη νότια πλευρά του Τροόδους. Στα χωριά αυτά διατηρούνται ακόμα οι παραδοσιακοί τρόποι καλλιέργειας των αμπελιών. Η παραγωγή του κρασιού αποτελεί την κύρια ασχολία των κατοίκων. Σ' αυτή την περιοχή παράγεται το περίφημο κυπριακό ξηρό κόκκινο κρασί.

Κοιλάδα Του Κούρρη

Στην κοιλάδα του Κούρρη, σε απόσταση 20 λεπτών περίπου από τη Λεμεσό, υπάρχει μια σειρά από σημαντικά Βυζαντινά Μνημεία :η εκκλησία της μονής Παναγίας του Αμασγού, ο Τίμιος Σταυρός στα Κουκά, και ο Αρχάγγελος στο Μονάγρι.

Η καμαροσκέπαστη εκκλησία του Μοναστηριού της Παναγίας της Αμασγού ανήκει στο 12^ο αιώνα και διαθέτει δεύτερη στέγη από ξύλο και αγκιστροτό κεραμίδι. Η εκκλησία περιέχει τοιχογραφίες του 12^{ου}, 14^{ου} και 16^{ου} αιώνα .Το μοναστήρι λειτουργεί τώρα ως γυναικείο.

Ο Αρχάγγελος στο Μονάγρι κτίστηκε το 1740 στα θεμέλια ενός παλαιότερου μοναστηριού που έχει καεί. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ξυλόγλυπτο (γραπτό) ζωγραφιστό εικονοστάσι. Τα βόρεια κτίσματα του μοναστηριού έχουν αναπαλαιωθεί και μετατραπεί σε Κέντρο Τέχνης.

Ο Τίμιος Σταυρός στα Κουκά διαθέτει ένα εξαιρετο δείγμα Παλαιολόγιας τέχνης, σε τοιχογραφία του 14^{ου} αιώνα . Στην περιοχή βρίσκεται η γραφική Λάνεια, αγαπημένο χωριό των καλλιτεχνών .

Αμαθούς

Η Αμαθούντα είναι μια από τις αρχαίες πόλεις- βασιλεια της Κύπρου, όπου κατά την παράδοση , ο Θησέας άφησε την έγκυο Αριάδνη να τη φροντίζουν ντόπιες γυναίκες .Στην Αμαθούντα η λατρεία της Αφροδίτης – Αστάρτης ήταν πολύ σημαντική. Τα αρχαιολογικά κατάλοιπα ανήκουν σε αρκετούς τάφους, ένας από τους οποίους βρίσκεται στην μπροστινή αυλή του ξενοδοχείου Αμαθούς, στην Ακρόπολη και το κατώτερο μέρος της πόλης , και σε πέντε παλαιοχριστιανικές βασιλικές. Τα ευρήματα χρονολογούνται από την Αρχαϊκή μέχρι και

τη Ρωμαϊκή και Χριστιανική Εποχή. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Αμαθούντα βρέθηκαν δυο μοναδικά τεράστια σε μέγεθος λίθινα αγγεία, από τα οποία το ένα βρίσκεται στο μουσείο του Λούβρου. Η Αμαθούντα συνδέεται με την πολιτιστική διαδρομή Αμαθούντα .

2.1.3 ΛΑΡΝΑΚΑ:Η Λάρνακα με τις χαρακτηριστικές «Φοινικούδες», κτισμένη στα νοτιοανατολικά παράλια της νήσου, είναι διάδοχος του αρχαίου Κιτίου, μιας από τις πόλεις βασιλεια της αρχαιότητας και έδρας του Χριστιανισμού από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια .Κατά τον 18^ο αιώνα είχε γίνει εμπορικό κέντρο της νήσου ,όπου είχαν την τις έδρες τους όλα τα ευρωπαϊκά προξενεία .Μύριζε περισσότερο Ευρώπη .

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα η Λάρνακα άρχισε να παρακμάζει και να γίνεται μια μικρή επαρχιακή πόλη. Μετά την εισβολή του 1974 και το κλείσιμο του διεθνούς αεροδρομίου της

Λευκωσίας, δημιουργήθηκε στη Λάρνακα διεθνές αεροδρόμιο, σ' αυτή δε κατέφυγαν χιλιάδες πρόσφυγες από την κατεχόμενη Αμμόχωστο κι άλλες κατεχόμενες από τους Τούρκους περιοχές. Κτίστηκαν σύγχρονα ξενοδοχεία και η Λάρνακα έγινε και πάλι σημαντικό εμπορικό και τουριστικό κέντρο.

Οι προτομές των Κίμωνα και Ζήνωνος Κιτιέως

Στον παραλιακό δρόμο με τις «Φοινικούδες» δεσπόζει η προτομή του Αθηναίου Στρατηγού Κίμωνα, ο οποίος το 450 π.Χ. επικεφαλής 200 τριηρών προσπάθησε να απελευθερώσει την Κύπρο από τους Πέρσες. Ο Κίμων πέθανε κατά τη πολιορκία του Κιτίου. Η μαρμάρινη προτομή του Ζήνωνα του Κιτιέως στο κέντρο της πόλης έγινε προς τιμή του φιλόσοφου που γεννήθηκε στο αρχαίο Κίτιο, τη σημερινή Λάρνακα, ιδρυτή της Στωϊκής Φιλοσοφικής Σχολής στην Αθήνα, τον 4^ο αιώνα π.Χ.

Κίτιον

Στον αρχαιολογικό χώρο βρέθηκαν τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα της αρχαίας πόλης-βασιλείου του Κιτίου, που χρονολογούνται από τον 13^ο αιώνα π.Χ. Από την περίοδο διατηρούνται τα κατάλοιπα των κυκλώπειων τειχών, που ήταν κτισμένα με τεράστιους λίθους και ένα σύμπλεγμα 5 ναών. Δίπλα στην πόλη υπάρχουν τα κατάλοιπα του αρχαίου λιμανιού. Το Κίτιο από τον 13^ο αιώνα αποτελούσε σημαντικό εμπορικό κέντρο της Κύπρου. Αξιοσημείωτα στον αρχαιολογικό χώρο είναι τα εγχάρακτα σχέδια πλοίων πάνω σε τοίχους κτηρίων.

Φρούριο Λάρνακας - Τοπικό Μεσαιωνικό Μουσείο

Κτισμένο αρχικά στο Μεσαίωνα, το φρούριο πήρε τη σημερινή του μορφή στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Μετά το τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στην Κύπρο, οι Βρετανοί το μετέτρεψαν σε φυλακή στα πρώτα χρόνια της διακυβέρνησής τους.

Σήμερα το φρούριο στεγάζει το τοπικό Μεσαιωνικό Μουσείο, οι συλλογές του οποίου καλύπτουν 15 αιώνες ιστορίας, από την Πρωτοχριστιανική περίοδο μέχρι και τον 19^ο αιώνα. Το αίθριο του φρουρίου χρησιμοποιείται το καλοκαίρι για εκδηλώσεις από τον Δήμο Λάρνακας. Κοντά στο φρούριο βρίσκεται το τζαμί Τούζλα, το οποίο ήταν αρχικά Μεσαιωνικός τρίκλιнос ναός.

Μουσείο Πιερίδη –Πολιτιστικό Κέντρο Ομίλου Λαϊκής

Το μουσείο Πιερίδη είναι το παλαιότερο ιδιωτικό μουσείο στην Κύπρο. Στεγάζεται στο αρχοντικό αποικιακού ρυθμού της οικογένειας Πιερίδη, που κτίστηκε το 1815. Η ολοκληρωμένη συλλογή του μουσείου δημιουργήθηκε από την οικογένεια Πιερίδη και καταγράφει με μοναδικό τρόπο τον χαρακτήρα του κυπριακού πολιτισμού. Παρουσιάζει την οικονομική, κοινωνική και πολιτική του εξέλιξη, μέσα από μια ιστορική διαδρομή 9000 χρόνων. Τα αντικείμενα που εκτίθενται στο χώρο του μουσείου χρονολογούνται από το 4000 π. Χ μέχρι τον 15^ο αιώνα μ. Χ και αποτελούν σημαντικές μαρτυρίες ενός μακραίωνου πολιτισμού που άνθησε στη Μεγαλόνησο.

Ιερός Ναός Αγίου Λαζάρου και Εκκλησιαστικό Μουσείο

Ο μεγαλοπρεπής ναός κτίστηκε από τον αυτοκράτορα Λέοντα ΣΤ' τον Σοφό, τον 9^ο αιώνα και αναστηλώθηκε τον 17^ο αιώνα. Η εκκλησία είναι ένα από τα ωραιότερα δείγματα της βυζαντινής αρχιτεκτονικής στην Κύπρο. Ο άγιος Λάζαρος, μετά την έγερσή του από το Χριστό ήλθε στην Κύπρο, χειροτονήθηκε επίσκοπος Κιτίου από τους αποστόλους Βαρνάβα και Μάρκο και έζησε εδώ άλλα τριάντα χρόνια. Ο τάφος του βρίσκεται κάτω από την Αγία Τράπεζα της εκκλησίας. Το εικονοστάσι του ναού είναι εξαιρετο δείγμα ξυλογλυπτικής μαρμάκου. Οκτώ μέρες πριν από το Πάσχα η εικόνα του Αγίου Λαζάρου περιφέρεται με λιτανεία στους δρόμους της Λάρνακας. Δίπλα από την εκκλησία από την εκκλησία υπάρχει το Εκκλησιαστικό Μουσείο.

Ιερός Ναός Παναγίας Αγγελόκτιστης

Βυζαντινή εκκλησία του 11^{ου} αιώνα. Κτίστηκε στη θέση μιας κατεστραμμένης πρωτοχριστιανικής βασιλικής. Από τη βασιλική διασώζεται η αψίδα, μαζί με ένα από τα ωραιότερα κομμάτια βυζαντινής τέχνης, ένα σπάνιο ψηφιδωτό του 6^{ου} αιώνα, με την Παναγία και τον Χριστό ανάμεσα στους αρχαγγέλους Μιχαήλ και Γαβριήλ. Είναι έργο σπάνιο, ισάξιο με τα ψηφιδωτά της Ραβέννας. Παρόμοια ψηφιδωτά έχουν βρεθεί μόνο στη Κύπρο και στο Όρος Σινά. Στην ίδια κατηγορία των ψηφιδωτών της Κανακαριάς από την εκκλησία της Παναγίας στην κατεχόμενη Λυθράγκωμη, που τώρα βρίσκονται στο Βυζαντινό Μουσείο στην Λευκωσία.

Τέμενος (Τζαμί) Χαλά Σουλτάν

Το τέμενος κτίστηκε το 648, στον τόπο όπου πέθανε η Ουμ Χαράμ πέφτοντας από ένα γαϊδούρι κατά την διάρκεια των πρώτων αραβικών επιδρομών στην Κύπρο. Σύμφωνα με την παράδοση, η Ουμ Χαράμ ήταν συγγενής του προφήτη Μωάμεθ. Ο μέγας χαλίφης Μοαβίας, ο οποίος ηγήθηκε της πρώτης αραβικής επιδρομής στην Κύπρο τον 7^ο αιώνα, μόλις έμαθε το

θάνατο της Ουμ Χαράμ, έδωσε διαταγή να κτιστεί το τέμενος. Αποτελεί σημαντικό μέρος προσκυνήματος για τους Μουσουλμάνους. Κατατάσσεται σε σπουδαιότητα μετά τους ιερούς

χώρους της Μέκκας, Μεδίνας και Αλ Αλκιά στην Ιερουσαλήμ. Το τέμενος ανακαινίστηκε για πρώτη φορά το 1816 και μετέπειτα το 2002 από την UNOPS.

Αλυκή της Λάρνακας

Η αλυκή της Λάρνακας αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους υδροβιότοπους της Ευρώπης και καταφύγιο για χιλιάδες φοινικόπτερος, αγριόπαπιες και άλλα υδρόβια πτηνά, κατά την διάρκεια των αποδημητικών ταξιδιών τους τον χειμώνα. Με βάση τα αρχαιολογικά ευρήματα, η περιοχή της αλυκής και του κοντινού τεμένους κατοικείται από την νεολιθική εποχή. Η λίμνη κατά την προϊστορική περίοδο ήταν το λιμάνι της πόλης που αποκαλύφθηκε στον αρχαιολογικό χώρο του τεμένους Χαλά Σουλτάν. Η πόλη αποτελούσε ένα από τα μεγάλα αστικά και εμπορικά κέντρα της Κύπρου κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού (1650-1050 π.Χ). Όταν η πόλη εγκαταλείφθηκε , ο κόλπος του λιμανιού έκλεισε, ο φυσικός λιμένας καταστράφηκε και δημιουργήθηκε η αλυκή. Το αλάτι της αλυκής αποτελούσε για πολλούς αιώνες ένα από τα πιο σημαντικά εκμεταλλεύσιμα προϊόντα της αλυκής.

Καλαβασός – Τέντα

Σε κοντινή απόσταση από το χωριό Καλαβασός βρίσκεται ο νεολιθικός οικισμός της Τέντας, που χρονολογείται το 7000 π. Χ. Τον οικισμό προστατεύει ένα εντυπωσιακό στέγαστρο σε σχήμα κώνου, το οποίο ταυτόχρονα αποτελεί σύγχρονη αρχιτεκτονική παρέμβαση στο τοπίο της περιοχής.

Χοιροκοιτία

Ο αρχαιολογικός χώρος της Χοιροκοιτίας ανήκει από το 1998 στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ .Είναι οικισμός της Νεολιθικής περιόδου και διασώζεται σε πολύ καλή κατάσταση. Ο οικισμός καλύπτει όλες τις φάσεις της Νεολιθικής περιόδου στην Κύπρο και παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για την εξάπλωση του Νεολιθικού πολιτισμού στην περιοχή. Πέντε σπίτια έχουν δομηθεί σε κοντινή απόσταση από τον οικισμό, με παραδοσιακά υλικά στα πρότυπα των Νεολιθικών κατοικιών και έχουν εξοπλισθεί με αντίγραφα αντικειμένων και ανεβρέθηκαν στο εσωτερικό των κατοικιών κατά την ανασκαφή, ώστε να δίνουν μία εικόνα της μορφολογίας του χωριού στην αρχαιότητα .Η βλάστηση γύρω από τις καλύβες είναι είδη που καλλιεργούνται και γηγενή δέντρα που φύονται στην Κύπρο.

Χωριό Λεύκαρα

Γραφικό χωριό ξακουστό για τα κεντήματά του, τα γνωστά «λευκαρίτικα» και για τα ασημικά του. Κατά την παράδοση, ο Λεονάρντο Ντα Βίτσι επισκέφθηκε το χωριό και παράγγειλε ένα τραπεζομάντιλο με παραδοσιακό κέντημα για τον καθεδρικό ναό του

Κατακόμβη-Εκκλησία της Αγίας Σωλομής

Πρόκειται για ένα σύμπλεγμα υπογείων ταφικών θαλάμων της Ελληνιστικής περιόδου, το οποίο είχε ταυτιστεί ως το παρεκκλήσι των Επτά Κοιμωμένων και το οποίο αποτελούσε προσκύνημα για κάθε χριστιανό του Μεσαίωνα. Αρχικά ήταν χριστιανική κατακόμβη του 2^{ου} αιώνα και ίσως προγενέστερα να ήταν εβραϊκή συναγωγή. Στην κορυφή υπάρχει ένα ιερό δέντρο που κατά την παράδοση θεραπεύει τις ασθένειες εκείνων που θα κρεμάσουν ένα προσωπικό τάμα στα κλαδιά του.

Τα ψηφιδωτά της Πάφου :

Οικία του Διονύσου, Οικία του Θησέα και Οικία του Αιώνα. Επαύλεις ευγενών του 3-5 μ. Χ. αιώνα με θαυμάσια ψηφιδωτά πατώματα που θεωρούνται από τα ωραιότερα της Ανατολικής Μεσογείου. Οι σκηνές είναι κυρίως παρμένες από την ελληνική μυθολογία και είναι αριστουργηματικές στην εκτέλεση

Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο

Οι συλλογές του μουσείου περιλαμβάνουν Κυπριακές αρχαιότητες προέρχονται από ανασκαφές στην περιοχή της Πάφου και χρονολογούνται από την Νεολιθική Εποχή μέχρι το 1700 μ. Χ.

Μοναστήρι Αγίου Νεοφύτου

Ιδρύθηκε γύρω στο 1200 από τον Κύπριο ερημίτη και συγγραφέα Άγιο Νεόφυτο. Η Εγκλείστρα που σκάφτηκε μέσα στο βράχο από τον ίδιο τον άγιο περιλαμβάνει μερικές από τις ωραιότερες βυζαντινές τοιχογραφίες που χρονολογούνται ανάμεσα στον 12ο και 15ο αιώνα. Στο μοναστήρι υπάρχει ένα πολύ αξιόλογο εκκλησιαστικό μουσείο. Το καθολικό του μοναστηριού διαθέτει μερικές από τις ωραιότερες εικόνες της μεταβυζαντινής περιόδου του 16ου αιώνα

Εκκλησία της Θεοσκέπαστης

Σύμφωνα με την παράδοση ο Θεός έστειλε στη γη ένα σύννεφα και προστάτευσε την εκκλησία κατά τις αραβικές επιδρομές. Η νέα εκκλησία κτίστηκε το 1923.

Μιλάνου. Τα Λεύκαρα διατηρούν την παραδοσιακή τους αρχιτεκτονική με τα ωραία πετρόκτιστα σπίτια. Στα Λεύκαρα μπορείτε να επισκεφθείτε το Τοπικό Μουσείο Παραδοσιακής Κεντητικής και Αργυροχοΐας, το Μουσείο Κέρινων Ομοιωμάτων, το ναό του Τιμίου Σταυρού και το ναό του Αρχαγγέλου Μιχαήλ.

Ιερά Μονή Σταυροβουνίου

Η μονή βρίσκεται σε μια βραχώδη κορυφή, 750 μέτρα πάνω από τη θάλασσα. Σύμφωνα με την παράδοση ιδρύθηκε από την Αγία Ελένη, μητέρα του Μεγάλου Κωνσταντίνου, η οποία άφησε στο μοναστήρι ένα κομμάτι από τον Τιμίο Σταυρό. Η αδελφότητα τηρεί εξίσου αυστηρούς κανόνες με αυτούς της αδελφότητας του Αγίου Όρους στην Ελλάδα. Το μοναστήρι είναι άβαιο για τις γυναίκες. Στις 14 Σεπτεμβρίου, μέρα της Ύψωσης του Τιμίου Σταυρού, γίνεται εντυπωσιακή τελετή και εορτασμός. Εύκολα μπορεί κανείς να επισκεφθεί το Μοναστήρι της Αγίας Βαρβάρας στους πρόποδες του Σταυροβουνίου. Οι μοναχοί εδώ έχουν μεγάλη φήμη σαν αγιογράφοι.

2.1.4 ΠΑΦΟΣ: Ολόκληρη η πόλη της Πάφου περιλαμβάνεται στον επίσημο κατάλογο της ΟΥΝΕΣΚΟ για την Παγκόσμια Πολιτιστική και Φυσική Κληρονομιά. Στην αρχαιότητα, η Πάφος ήταν για ένα μεγάλο διάστημα η πρωτεύουσα της Κύπρου. Σήμερα είναι μια γοητευτική πόλη στα δυτικά παράλια της Κύπρου. Από το κέντρο μέχρι της σύγχρονης πόλης μέχρι το γραφικό λιμάνι, καθώς και σ' όλο το μήκος της παραλίας, βρίσκονται αναρίθμητοι αρχαιολογικοί χώροι. Από τη θάλασσα της Πάφου αναδύθηκε η Αφροδίτη, η Θεά του Έρωτα και της Ομορφιάς και εδώ βρισκόταν το κέντρο της λατρείας της. Η μαγεία της Θεάς διατηρείται σ' όλη τη περιοχή. Η περιοχή της Πάφου περιβάλλεται από υπέροχη ακτή. Στο εσωτερικό και στα ορεινά μέρη, υπάρχουν ωραία μοναστήρια και γοητευτικά χωριά, όπου παραδόσεις και έθιμα διατηρούνται ζωντανά από πολύ παλιά.

«Λουτρά της Αφροδίτης» - Ακάμας Η βορειοδυτική χερσόνησος της Κύπρου, γνωστή με το όνομα Ακάμας, είναι μια άγρια ακατοίκητη περιοχή, με πανέμορφα τοπία και ακρογιαλιές η οποί πρόκειται να γίνει Εθνικό Πάρκο. Η περιοχή πήρε το όνομα της από τον Αθηναίο ήρωα Ακάμαντα, γιο του Θησέα, που έφτασε σε αυτή τη περιοχή μετά τον Τρωικό πόλεμο. Ο Ακάμας είναι μια μοναδική περιοχή βιοτόπων, φυσικού περιβάλλοντος και οικοσυστημάτων. Μια τοποθεσία της περιοχής του Ακάμα, μεταξύ της Πόλης Χρυσοχούς και του ακρωτηρίου Αρναούτη, είναι γνωστή σαν «Λουτρά της Αφροδίτης». Η περιοχή πήρε το όνομα της από μια μικρή λίμνη σε μια φυσική σπηλιά που σκιάζεται από μια πανάρχαια συκιά όπου κατά το θρύλο, συνήθιζε να λούζεται η Αφροδίτη. Σύμφωνα με την μυθολογία εδώ γνώρισε τον πανέμορφο Άδωνη.

Ιερό της Αφροδίτης και Μεσαιωνική Έπαυλη, Παλαίπαφος:

Η Παλαίπαφος, ήταν ένα από τα πιο διάσημα μέρη προσκυνήματος του αρχαίου Ελληνικού κόσμου και μια από τις πόλεις-βασίλεια της αρχαίας Κύπρου. Εδώ βρίσκονται τα ερείπια του περίφημου ιερού της Αφροδίτης. Τα αρχαιότερα κατάλοιπα ανάγονται στον 12 π.Χ. αιώνα. Το ιερό παρέμεινε μέρος λατρείας και προσκυνήματος μέχρι τον 3-4 μ.Χ. αιώνα. Το Μουσείο στεγάζεται στη Μεσαιωνική έπαυλη, ένα αρχοντικό των Λουζινιανών που βρίσκεται δίπλα από το ιερό και περιλαμβάνει εντυπωσιακά ευρήματα από την περιοχή. Οι ανασκαφές συνεχίζονται τόσο στο ιερό, όσο και στα ερείπια της πόλης και στη νεκρόπολη.

Στήλη Αποστόλου Παύλου- ιερός Ναός Παναγίας Χρυσοπολίτισσας

Η εκκλησία κτίστηκε τον 13 αιώνα πάνω στα ερείπια της μεγαλύτερης πρωτοβυζαντινής βασιλικής της Κύπρου. Στον περίβολο υπάρχει η Στήλη του Αποστόλου Παύλου όπου, κατά την παράδοση, ο Απόστολος ραβδίστηκε λίγο προτού ο Ρωμαίος κυβερνήτης Σέργιος Παύλος δεχθεί το Χριστιανισμό.

Χωριό Χλώρακας: Καράβι Άγιος Γεώργιος

Στην ακτή του χωριού Χλώρακας και σε ειδικά σχεδιασμένο χώρο εκτίθεται το Καράβι Άγιος Γεώργιος. Το καράβι χρησιμοποιήθηκε για μεταφορά εξοπλισμού κατά την διάρκεια του Εθνικού Απελευθερωτικού Αγώνα 1955-59.

Τάφοι των Βασιλέων

Μεγάλη περιοχή που περιλαμβάνει μεγαλόπρεπους υπόγειους τάφους σκαμμένους μέσα σε συμπαγείς βράχους. Χρονολογούνται τον 4 π.Χ. αιώνα και πολλοί κοσμούνται με δωρικούς κίονες. Οι τάφοι ανήκαν σε αξιωματούχους και όχι σε βασιλείς, αλλά η μεγαλοπρέπεια των μνημείων υπερίσχυσε και έτσι επικράτησε η περιοχή όπου βρίσκονται οι τάφοι να αποκαλείται «Τάφοι των Βασιλέων».

Μεσαιωνικό Φρούριο

Αρχικά κτίστηκε σαν Βυζαντινό οχυρό για να προστατεύει το λιμάνι. Ξανακτίστηκε από τους Λουζιανούς τον 13. Αιώνα αλλά οι Ενετοί το χάλασαν το 1570, επειδή δεν μπορούσαν να το υπερασπίσουν εναντίον των Τούρκων, οι οποίοι με τη σειρά τους το ξανάκτισαν και το ενίσχυσαν όταν κατέλαβαν το νησί.

«Πέτρα Του Ρωμιού»

Η Πέτρα του Ρωμιού είναι μια από τις ωραιότερες ακτές της Κύπρου, με έξοχη φυσική ομορφιά, όπου κατά τον θρύλο αναδόθηκε από τα κύματα η Αφροδίτη. Το όνομα «Πέτρα του Ρωμιού» συνδέεται με το Διγενή Ακρίτα, το θρυλικό βυζαντινό ήρωα. Σύμφωνα με τη παράδοση, κατά τη διάρκεια των αραβικών επιδρομών (7^ο -10^ο αιώνα μ. Χ) ο Διγενής ακούμπησε με το ένα χέρι στο βουνό της Κερύνειας τον Πενταδάκτυλο και έτσι σχηματίστηκε η κορυφή του βουνού σε σχήμα παλάμης, ενώ με το άλλο χέρι άρπαξε ένα τεράστιο βράχο και με υπεράνθρωπη δύναμη τον έριξε πάνω στους Σαρακηνούς που προσπαθούσαν να αποβιβαστούν στην ακτή.

2.1.5 ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: Χρυσές αμμουδερές ακρογιαλιές απλώνονται στην ανατολική γωνιά της Κύπρου, στο ελεύθερο τμήμα της επαρχίας Αμμοχώστου. Τα δημοφιλή κέντρα παραθερισμού της Αγίας Νάπας και του Παραλιμνίου-Πρωταρά είναι πραγματικός παράδεισος για όσους αγαπούν τη θάλασσα, τα θαλάσσια αθλήματα και τη νυχτερινή ζωή. Στην περιοχή υπάρχουν επίσης πολλά βυζαντινά και φράγκικα μνημεία και μουσεία. Το μαγευτικό τοπίο της περιοχής ύμνησε ο Νομπελίστας Γιώργος Σεφέρης.

Η περιοχή είναι πλούσια σε πατατοφυτείες και είναι γνωστή κυρίως με το όνομα «Κοκκινοχώρια», λόγω του χρώματος της γης.

Μοναστήρι Αγίας Νάπας

Το επιβλητικό μεσαιωνικό μοναστήρι που είναι αφιερωμένο στην Παναγία των Δασών, βρίσκεται στο μέσο του χωριού και περιβάλλεται από ψηλό τείχος. Η εκκλησία είναι του 16ου αιώνα και ένα μέρος της είναι υπόγειο, σκαμμένο μέσα στο βράχο. Ο ξενώνας στα δυτικά της Εκκλησίας ανήκει στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών. Η παλιά συκομορέα μπροστά στη νότια πόλη πιστεύεται ότι είναι 600 χρόνων.

Εθνικό Πάρκο Κάβο Γκρέκο

Στην περιοχή Ακρωτηρίου Γκρέκο πιστεύεται ότι υπήρχε ναός αφιερωμένος στην Αφροδίτη. Το Εθνικό Πάρκο Κάβο Γκρέκο είναι μια περιοχή μοναδικής φυσικής ομορφιάς όπου ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει τους επιβλητικούς βραχώδεις σχηματισμούς. Πλείστα από τα 36 είδη ορχιδέων που υπάρχουν στην Κύπρο φυτρώνουν σε αυτή τη περιοχή μαζί με κρόκους και κρίνα.

Μουσείο Θαλάσσιας Ζωής –Τορναρίτη Πιερύδη

Το Μουσείο Θαλάσσιας Ζωής αποτελείται από μια ενδιαφέρουσα συλλογή θαλάσσιας ζωής του παρόντος και του παρελθόντος επιστημονικά ταξινομημένης, όπως επίσης και διατηρημένα είδη μεγαλύτερων θαλάσσιων ειδών. Τα είδη περιλαμβάνουν μια ανακατασκευή του θαλάσσιου στρώματος την εποχή των δεινοσαύρων, αρχαία απολιθώματα ψαριών, θαλάσσιες χελώνες με τ' αυγά τους, όπως επίσης όστρακα και θαλάσσιους οργανισμούς των Κυπριακών Ελληνικών θαλασσών.

Πολιτιστικό Κέντρο κατεχόμενης Αμμοχώστου

Στο Πολιτιστικό Κέντρο υπάρχει μικρή φωτογραφική έκθεση για την κατεχόμενη Αμμόχωστο. Στο Κέντρο γίνονται προβολές για ενημέρωση του κοινού για το Κυπριακό πρόβλημα. Ο επισκέπτης μπορεί να δει με κιάλια την κατεχόμενη πόλη της Αμμοχώστου.

Παραλίμνι

Μετά την κατάληψη της πόλης της Αμμοχώστου από τα Τουρκικά στρατεύματα το 1974, η μικρή αυτή κωμόπολη έγινε προσωρινά το διοικητικό κέντρο της επαρχίας. Η παλιά δίκλιτη εκκλησία, αφιερωμένη στην Παναγία, που βρίσκεται στο Παραλίμνι είναι διακοσμημένη με ασυνήθιστα πιάτα πορσελάνης του 18^{ου} αιώνα.

2.1.6 ΤΡΟΟΔΟΣ: Η επιβλητική οροσειρά του Τροόδους ορθώνει την ψηλότερη κορυφή της πέρα από τα 1950 μέτρα και απλώνει τις κορυφογραμμές της στο μεγαλύτερο μέρος της νότιας και δυτικής Κύπρου. Οροσειρά μαγευτική, προσφέρεται το καλοκαίρι σαν δροσερό καταφύγιο για μακρινούς περιηγητές ανάμεσα στα ευωδιασμένα από ρετσίνοι πευκόφυτα δάση.

Τον χειμώνα, ντυμένη στο χιόνι, προσφέρει θαυμάσιες ευκαιρίες για χιονοδρομίες και άλλα χειμερινά αθλήματα.

Οι πλαγιές του Τροόδους είναι κατάσπαρτες από ωραιότατα θέρετρα και πηγές, βυζαντινά μοναστήρια, εκκλησίες, δέκα από τις οποίες περιλαμβάνονται στον επίσημο κατάλογο της ΟΥΝΕΣΚΟ, και γραφικά χωριά, κτισμένα κλιμακωτά στις πλαγιές των βουνών. Στα βυζαντινά χρόνια αναδείχθηκε σε σπουδαίο κέντρο βυζαντινής τέχνης, καθώς μοναχοί και

κάτοικοι έκτιζαν εδώ εκκλησίες και μοναστήρια μακριά από τις απειλούμενες ακτές. Στην οροσειρά, εκτός από την περιοχή Μαχαιρά στα ανατολικά και την καθ' αυτό περιοχή του Τροόδους γύρω από την ψηλότερη κορυφή του Ολύμπου (ύψος 1951 μ.), διακρίνουμε άλλες τέσσερις περιοχές, καθεμιά από τις οποίες έχει το δικό της χαρακτήρα και γοητεία. Οι περιοχές αυτές είναι η Πιτσιλιά, η Κουιάδα της Σολέας, η Κουιάδα της Μαραθάσας και τα Κρασοχώρια.

Θέρετρο Πλάτρες

Κοντά στο Τρόοδος βρίσκονται οι Πλάτρες, το μεγαλύτερο και ωραιότερο ορεινό θέρετρο της επαρχίας Λεμεσού. Προσφέρονται για εκδρομές και αποτελούν ένα από τους πιο δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς για το καλοκαίρι. Η ομορφιά των Πλατρών εξυμνείται στην ποίηση του Νομπελίστα Έλληνα ποιητή Γιώργου Σεφέρη. Το μοναστήρι του Μέσα Ποταμού είναι ένα παλαιό εγκαταλελειμμένο μοναστήρι κοντά στις Πλάτρες σε μια ειδυλλιακή περιοχή με ένα μικρό καταρράκτη.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης βρίσκεται 200 μέτρα δυτικά της πλατείας του Τροόδους. Είναι το πρώτο Κέντρο τέτοιου τύπου στην Κύπρο. Στόχος του είναι μέσα από τα εκθέματα που διαθέτει και τις υπηρεσίες που παρέχει, να αναδείξει τη σημασία και τη μοναδικότητα του Πάρκου και να ενημερώνει τους επισκέπτες για τις δραστηριότητες που μπορεί να έχουν στο Πάρκο, καθώς επίσης και για διάφορα περιβαλλοντικά θέματα.

Μονή Κύκκου

Το γνωστότερο και πλουσιότερο μοναστήρι της Κύπρου. Ιδρύθηκε το 1100 και αφιερώθηκε στην Παναγία. Κατέχει μια από τις τρεις σωζόμενες εικόνες της Παναγίας που αποδίδονται στον Απόστολο Λουκά. Η εικόνα είναι επαργυρωμένη και τοποθετημένη μέσα σ' ένα προσκυνητάρι από κέλυφος χελώνας και σιντέφι μπροστά στο εικονοστάσι. Ο πρώτος Πρόεδρος της Κύπρου Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ο Γ' υπηρέτησε εδώ σαν δόκιμος. Κατά την επιθυμία του θάφτηκε στο θρονί, 3 χμ. δυτικά του μοναστηριού. Στον Κύκκο γίνονται θρησκευτικές πανηγύρεις στις 15 Αυγούστου και στις 8 Σεπτεμβρίου. Το Μουσείο του Κύκκου που στεγάζεται σε ένα εντυπωσιακό χώρο διαθέτει μια σημαντική συλλογή εκκλησιαστικών αντικειμένων καθώς και μια αρχαιολογική συλλογή.

Εκκλησία Τιμίου Σταυρού – Πελέντρι (UNESCO)

Το χωριό ανήκε κάποτε στον Ιωάννη Λουζινιανό, γιο του Λουζινιανού βασιλιά της Κύπρου Ούγγου Δ'. Υπάρχουν δύο ενδιαφέρουσες εκκλησίες στο Πελέντρι, μια του 14 αιώνα αφιερωμένη στον Τίμο Σταυρό με ωραίες τοιχογραφίες και ο Ναός της Παναγίας Καθολικής στο μέσο του παλιού χωριού, που χρονολογείται στις αρχές του 16 αιώνα και περιλαμβάνει τοιχογραφίες Ιταλο-Βυζαντινής τεχνοτροπίας.

Εκκλησία της Παναγίας του Μουτουλλά (ΟΥΝΕΣΚΟ)

Μικρό παρεκκλήσι του 13 αιώνα, αφιερωμένο στην Παναγία, με επικλινή ξύλινη στέγη, και τοιχογραφίες χρονολογημένες στο 1280. Οι επισκέπτες μπορούν να πάρουν το κλειδί από το διπλανό σπίτι.

Εκκλησία Αγίου Μάμα – Λουβαράς

Το χωριό Λουβαράς, βρίσκεται 28 χμ στα βόρεια της Λεμεσού, στη νότια πλευρά της οροσειράς του Τροόδου. Στο κέντρο του χωριού υπάρχει η μικρή εκκλησία του Αγίου Μάμα που κτίστηκε το 1455 και περιλαμβάνει τοιχογραφίες τις οποίες υπογράφει ο Φίλιππος του Γουλ.

Μονή Τροοδίτισσας

Το μοναστήρι της Τροοδίτισσας βρίσκεται 5 χμ στα βορειοδυτικά του χωριού Πλάτρες, 40 χμ από την Λεμεσό, στον δρόμο Πλατρών Προδρόμου. Είναι ένα πολύ ωραίο μοναστήρι ανάμεσα σε πεύκα. Ιδρύθηκε το 13^ο αιώνα αλλά η τωρινή εκκλησία κτίστηκε το 1731. Στην εκκλησία υπάρχει μια πολύτιμη εικόνα της Παναγίας καλυμμένη με ασημένιο φύλλο, που έχει μεταφερθεί από τη Μικρά Ασία. Η Μονή είναι κλειστή για επισκέψεις.

Ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος – Παλαιχώρι (ΟΥΝΕΣΚΟ)

Το χωριό Παλαιχώρι, βρίσκεται 45κχλμ νότια της Λευκωσίας στο δρόμο Λευκωσίας στο δρόμο Λευκωσίας - Αγρού – Λεμεσού. Ο Ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος είναι ένα παρεκκλήσιο των αρχών του 16 αιώνα και βρίσκεται πάνω στο λόφο πάνω από το όμορφο χωριό. Το εσωτερικό του είναι όλο ζωγραφισμένο με μια από τις πιο τέλειες σειρές τοιχογραφιών της μεταβυζαντινής περιόδου στην Κύπρο. Στο Παλαιχώρι υπάρχει Εκκλησιαστικό Μουσείο που στεγάζει εικόνες και άλλα εκκλησιαστικά σκεύη από εκκλησίες του χωριού και Μουσείο Αγώνος που φιλοξενείται σε σπίτι όπου υπήρχε κρησφύγετο των ηρώων της ΕΟΚΑ 1955-59. Στο Παλαιχώρι βρίσκεται επίσης το Μνημείο της Κύπριας Μάνας που δεσπόζει ολόκληρης της περιοχής

Ναός της Παναγίας της Ασίνου – Νικητάρι (UNESCO)

Μικρή εκκλησία αφιερωμένη στην Παναγία "των Φορβίων", με τοιχογραφίες του 12 αιώνα που θεωρούνται από τις ωραιότερες της Κύπρου. Υπάρχουν και μεταγενέστερες τοιχογραφίες του 14 αιώνα. Οι επισκέπτες μπορούν να ζητήσουν από τον ιερέα του χωριού Νικητάρι, να τους συνοδεύσει για να ανοίξει την εκκλησία.

Εκκλησία Αγίου Ιωάννη Λαμπαδιστή και Βυζαντινό Μουσείο

Η εκκλησία του Αγ. Ιωάννη Λαμπαδιστή αποτελείται από δύο εκκλησίες και ένα λατινικό παρεκκλήσι που ανάγονται σε διαφορετικές εποχές. Παλαιότερα λειτουργούσε σαν μοναστήρι. Τώρα είναι ένα σύμπλεγμα από κτίσματα που ανάγονται σε διάφορες εποχές. Ο ναός κοσμείται από εξαιρετες τοιχογραφίες του 13 και του 15 αιώνα. Η εκκλησία περιλαμβάνεται στον κατάλογο παγκόσμιας κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ.

Εκκλησία της Παναγίας του Αράκα – Λαγουδερά (ΟΥΝΕΣΚΟ)

Ναός του 12 αιώνα αφιερωμένος στην Παναγία. Περιλαμβάνει ωραιότατες τοιχογραφίες σε τεχνοτροπία της ύστερης εποχής των Κομνηνών (1192) που συγκρίνονται με τα αντίστοιχα έργα της Ελλάδας, των Βαλκανίων και της Ρωσίας. Μαζί με τους ναούς της Ασίνου και του Αγίου Νικολάου της Στέγης θεωρούνται οι πιο σπουδαίοι βυζαντινοί ναοί της Κύπρου.

Εκκλησία Αγίου Νικολάου της Στέγης – Κακοπετριά (ΟΥΝΕΣΚΟ)

Βρίσκεται περίπου 5 χμ πάνω από το χωριό Κακοπετριά. Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου της Στέγης είναι ολόκληρη ζωγραφισμένη με ωραιότατες τοιχογραφίες χρονολογημένες ανάμεσα στον 11 και τον 17 αιώνα και θεωρείται μια από τις σημαντικότερες βυζαντινές εκκλησίες της Κύπρου. Η εκκλησία πήρε την ονομασία της από την ξύλινη στέγη της.

Εκκλησία Παναγίας Ποδίθου – Γαλάτα (ΟΥΝΕΣΚΟ)

Υπάρχουν τέσσερις αγιογραφημένες εκκλησίες μέσα και γύρω από το χωριό. Ο ναός του Αγίου Σωζόμενου ανάγεται στις αρχές του 16 αιώνα και διατηρεί πλήρη σειρά τοιχογραφιών στη μεταβυζαντινή τεχνοτροπία. Βρίσκεται στο μέσο του χωριού. Η εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ ή της Παναγίας Θεοτόκου είναι ξυλόστεγο παρεκκλήσι ακριβώς κάτω από το χωριό και ζωγραφισμένο με τη μεταβυζαντινή τεχνοτροπία των αρχών του 16 αιώνα. Κοντά βρίσκεται ο ναός της Παναγίας Ποδίθου που κάποτε ανήκε σε μοναστήρι. Κτίστηκε το 1502 και οι τοιχογραφίες του είναι της Ιταλο-Βυζαντινής τεχνοτροπίας που παρουσιάστηκε στην Κύπρο προς το τέλος του 15 αιώνα. Ο μικρός ναός της Αγίας Παρασκευής στον παλιό δρόμο Κακοπετριάς - Γαλάτας έχει τοιχογραφίες χρονολογημένες το 1514.

2.2 Ξενοδοχεία –Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Η διαμονή είναι μια βασική πτυχή του τουριστικού προϊόντος. Η Κύπρος είναι άλλωστε πολύ γνωστή για την φιλοξενία που προσφέρει στους επισκέπτες του νησιού. Τα ξενοδοχειακά και γενικότερα τα τουριστικά καταλύματα έχουν αυξηθεί από το 1994 μέχρι σήμερα. Το 1994 λειτούργησαν 78,427 κλίνες και το 2004 η συνολική προσφορά κλινών σε αδειούχα ξενοδοχειακά καταλύματα αυξήθηκε σταδιακά σε 96.535.

Σύμφωνα με την Νομοθεσία περί Ξενοδοχειακών και Τουριστικών Καταλυμάτων τα πιο πάνω χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες : 1) τα Ξενοδοχεία τα οποία κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες (1-5 αστέρες), τα ξενοδοχεία χωρίς αστέρα και τους ξενόνες και 2) τα Καταλύματα Αυτοεξυπηρέτησης τα οποία αποτελούνται από την κατηγορία των οργανωμένων διαμερισμάτων (πολυτελείας , Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξης) των τουριστικών χωριών (Α΄ και Β΄ τάξης) των τουριστικών επαύλεων (Α΄ και Β΄ τάξης) των τουριστικών και επιπλωμένων διαμερισμάτων.

Σήμερα βρίσκονται σε λειτουργία 87.000περίπου κλίνες και κτίζονται άλλες 2200 οι οποίες είναι κατανεμημένες στις διάφορες κατηγορίες και τάξεις

ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ 5-1 ΑΣΤΕΡΩΝ 1994-2004

Έτος	5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
1994	7.925	13.651	16.118	3.588	1.701	42.983
2004	9.443	21.197	17.087	4.431	1.060	53.218

ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΔΕΙΟΥΧΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ

ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ 1994-2004

Οργανωμένα Διαμερίσματα

Έτος	Πολυτ.	Α' τάξης	Β' τάξης	Γ' τάξης	Τουριστικά	Παραδοσιακές	Άλλα*	Σύνολο
					Χωριά	Οικοδομές		
1994	149	12.115	11.411	2.496	-	-	6.963	3.3134
2004	234	9.895	11.134	2.050	6.926	724	12.954	43.317

*Τουριστικά Καταλύματα, Επιπλωμένα Διαμερίσματα, Τουριστικές Επαύλεις, Ξενοδοχεία Χωρίς Αστέρια, Ξενώνες και Κατασκηνοειδή χώροι

2.3 Αίθουσες Συνεδριάσεων

Η εξαιρετικά ευνοϊκή θέση του νησιού σε συνδυασμό με τα καταπληκτικά ξενοδοχεία και τη μεσογειακή γοητεία του το καθιστά ιδανικό όχι μόνο για διακοπές, αλλά και για άλλες εναλλακτικές μορφές τουρισμού .

Πιο συγκεκριμένα η Κύπρος έχει την υποδομή και την δυνατότητα να φιλοξενήσει συνέδρια από όλο τον κόσμο .Το κλίμα και η Γεωγραφική θέση του νησιού προσφέρουν στον επισκέπτη την δυνατότητα να συνδυάσει δουλειά και ξεκούραση .

Οι χώροι που μπορούν να φιλοξενήσουν συνέδρια και εκδηλώσεις στη Κύπρο αναφέρονται αναλυτικότερα πιο κάτω.

2.3.1 Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο Κύπρου.

Το υπερσύγχρονο Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο Κύπρου βρίσκεται στην κορυφή ενός λόφου με πανοραμική θέα της Λευκωσίας. Καλύπτει μια έκταση 2916 τετραγωνικών μέτρων και είναι ιδανικό για την οργάνωση διεθνών συνεδρίων, εκθέσεων, παρουσιάσεων νέων προϊόντων και τηλεοπτικών εκπομπών. Η χωρητικότητα του φτάνει τα 1600 άτομα.

2.3.2 Αρχή κρατικών Εκθέσεων.

Η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων διοργανώνει την Ετήσια Διεθνή Έκθεση καθώς και μια σειρά από άλλες εξειδικευμένες εκθέσεις με σκοπό την προώθηση των προϊόντων και υπηρεσιών των Κύπριων και ξένων εκθετών στην Κύπρο και στις γειτονικές χώρες. Σημαντικό γεγονός αποτελεί επίσης η διοργάνωση από Κύπριους και ξένους σεμιναρίων και διασκέψεων στο Συγκρότημα Πολλαπλής Χρήσης.

2.3.3 Λοιπές Αίθουσες Συνεδριάσεων

Όπως είχαμε προαναφέρει τα περισσότερα ξενοδοχεία στην Κύπρο διαθέτουν ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες οι οποίες έχουν τον εξοπλισμό και την δυνατότητα να φιλοξενήσουν διάφορα συνέδρια και εκδηλώσεις . Οπότε ο σύνεδρος έχει το πλεονέκτημα να έχει όλες τις ανέσεις που του παρέχει το ξενοδοχείο και να βρίσκεται συγχρόνως κοντά στον χώρο που γίνεται το συνέδριο .

2.4 Τουριστικά Γραφεία

Η εγκαθίδρυση και λειτουργία των Ταξιδιωτικών Πρακτορείων στην Κύπρο ρυθμίζονται από τον Περί Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Πρακτορείων και Τουριστικών Οδηγών Νόμο του 1995.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του πιο πάνω νόμου:

(α) Ένα ξένο Πρακτορείο το οποίο διεξάγει δραστηριότητες στην Κύπρο πρέπει να αντιπροσωπεύεται από εγκεκριμένο τοπικό Πρακτορείο.

(β) Το ξένο Πρακτορείο και το τοπικό Πρακτορείο πρέπει από κοινού να γνωστοποιούν στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού την ημερομηνία έναρξης της συνεργασίας τους καθώς και την ημερομηνία τερματισμού της, και να προσκομίζουν στον Οργανισμό οποιαδήποτε στοιχεία τα οποία μπορεί να απαιτηθούν αναφορικά με την άφιξη, μεταφορά και το χώρο παραμονής των τουριστών .

(γ) Ο τοπικός Πράκτορας είναι από κοινού υπεύθυνος με τον ξένο Πράκτορα για οποιαδήποτε παράβαση του Νόμου η οποία διαπράττεται από το ξένο Πρακτορείο.

Στο νησί λειτουργούν περίπου 451 Ταξιδιωτικά Πρακτορεία και 153 υποκαταστήματα τα οποία είναι εγκεκριμένα από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού και πολλά από αυτά είναι μέλη της IATA (Απρίλιος 2005).

Κατάλογος των Ταξιδιωτικών Πρακτόρων περιλαμβάνεται στον ετήσιο Οδηγό του ΚΟΤ για τα «Ξενοδοχεία, Ταξιδιωτικά Πρακτορεία και άλλες Τουριστικές Υπηρεσίες». Ο Οδηγός διατίθεται σε όλα τα γραφεία του ΚΟΤ στην Κύπρο και το εξωτερικό.

Ο Σύνδεσμος Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου (ACTA) εκδίδει ετήσιο οδηγό με τους βασικούς στόχους του Συνδέσμου και κατάλογο των μελών.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 1 κατά το τέλος του 1995 βρίσκονται σε λειτουργία 418 αδειούχα Κεντρικά Γραφεία Τουρισμού και Ταξιδιών και 162 υποκαταστήματα, σε σύγκριση με 390 και 415 το 1994, αντίστοιχα .

Στον Πίνακα 2 , ο οποίος δείχνει τα αδειούχα Κεντρικά Γραφεία Τουρισμού κατά το τέλος του 2004, βλέπουμε ότι αυτά είχαν ανέλθει στα 444 και 153 υποκαταστήματα σε σύγκριση με 449 και 161 το 2003 αντίστοιχα.

Με μια γρήγορη ματιά στους δυο πιο κάτω πίνακες μπορούμε να εύκολα να διαπιστώσουμε την αύξηση τόσο στα Κεντρικά Γραφεία, όσο και στα υποκαταστήματα τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΝ 1994-1995

Κεντρικά γραφεία

Υποκαταστήματα Γραφείων

Περιοχή	1994	1995	1994	1995
Λευκωσία	133	137	14	16
Λεμεσός	139	146	47	51
Λάρνακα	47	55	31	28
Πάφος	47	52	25	32
Αγία Νάπα	15	17	18	22
Παραλίμνι	9	10	9	12
Δερύνεια	-	1	1	1
Σύνολο	390	418	145	162

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΝ 2003-2004

Κεντρικά Γραφεία

Υποκαταστήματα Γραφείων

Περιοχή	2003	2004	2003	2004
Λευκωσία	140	133	15	12
Λεμεσός	160	160	54	49
Λάρνακα	58	56	28	26
Πάφος	62	65	28	29
Αμμόχωστος	29	30	36	37
Σύνολο	449	444	161	153

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.1 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων

Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων είναι υπεύθυνο για τη διαμόρφωση και εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής στους τομείς των μεταφορών, των επικοινωνιών, των δημοσίων έργων και των αρχαιοτήτων και έχει ως αποστολή του τη δημιουργία και παροχή αποτελεσματικών και αποδοτικών υπηρεσιών στις τηλεπικοινωνίες, τα ταχυδρομεία, την οδική ασφάλεια με επάρκεια οδικού δικτύου, τα αεροδρόμια και τα λιμάνια, καθώς και την προβολή της κληρονομιάς μας.

3.2 Οδικό Δίκτυο

Αρχικά θα πρέπει να αναφέρουμε ότι στη Κύπρο η οδήγηση γίνεται από την αριστερή λωρίδα του δρόμου. Οι αποστάσεις μεταξύ των πόλεων είναι κοντινές λόγω του μεγέθους του νησιού .

Μετά την τουρκική εισβολή λόγω της μετακίνησης του πληθυσμού των κατεχομένων στην υπόλοιπη Κύπρο, προέκυψε η ανάγκη για την κατασκευή νέου οδικού δικτύου, ικανού για να ανταποκρίνεται στην κατακόρυφη αύξηση της κυκλοφορίας. Το 1977 άρχισε η κατασκευή του μεγαλεπήβολου για την εποχή έργου του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας-Λεμεσού, το οποίο ολοκληρώθηκε το 1986. Ακολούθησε ο παρακαμπτήριος Λεμεσού και οι αυτοκινητόδρομοι που συνέδεσαν τη Λάρνακα με τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού παρά την Αγία Βαρβάρα και την Κοφίνου και πιο ύστερα οι αυτοκινητόδρομοι Λεμεσού-Πάφου και Λάρνακας-ελεύθερης Αμμοχώστου .Το συνολικό μήκος του οδικού δικτύου στις ελεύθερες περιοχές του νησιού, με βάση στοιχεία του 2001, είναι 6.982 χμ. ασφαλτοστρωμένων δρόμων και 4.426 χμ. μη ασφαλτοστρωμένων δρόμων.

Σε σύγκριση με την Δυτική Ευρώπη, περιοδεύοντας την Κύπρο είναι σχετικά οικονομική εμπειρία. Η Κύπρος διαθέτει αστικά και ιδιωτικά ταξί, αυτοκίνητα ενοικιάσεως, και λεωφορεία με διαδρομές από την μία επαρχία στην άλλη. Παρόλα αυτά, η μεταφορά με ιδιωτικά αυτοκίνητα εξακολουθεί να είναι η πιο δημοφιλής επιλογή των Κυπρίων.

3.3 Αεροπορική Συγκοινωνία

Μέχρι το 1974 στη Κύπρο υπήρχε μόνο ένα αεροδρόμιο ,το οποίο βρισκόταν στη Λευκωσία .Το αεροδρόμιο αυτό από το 1974 μέχρι και σήμερα βρίσκεται στην λεγόμενη «νεκρή ζώνη» .Λόγω της απώλειας του αεροδρομίου Λευκωσίας, προέκυψε η ανάγκη άμεσης κατασκευής νέου αεροδρομίου για σύνδεση της Κύπρου με το εξωτερικό. Έτσι σχεδόν αμέσως

το φθινόπωρο του 1974 άρχισε η κατασκευή του αεροδρομίου Λάρνακας, το οποίο δέχθηκε τις πρώτες πτήσεις σε ελάχιστο χρόνο, τους πρώτους μήνες του 1975.

Σήμερα εκτός από το αεροδρόμιο της Λάρνακας έχει κατασκευαστεί ακόμη ένα αεροδρόμιο στην Πάφο. Έτσι σήμερα η Κύπρος έχει δύο διεθνή αεροδρόμια.

Ο Εθνικός μεταφορέας της Κύπρου είναι οι Κυπριακές Αερογραμμές . Οι Κυπριακές Αερογραμμές, ιδρύθηκαν στις 24 Σεπτεμβρίου 1947, από την κυβέρνηση της Κύπρου, την British European Airways (BEA) και άλλους ιδιωτικούς επενδυτές. Οι δραστηριότητές της ξεκίνησαν στις 19 Απριλίου 1948. Αρχικά, αεροσκάφη τύπου Douglas DC-3 και χρησιμοποιούνταν σε περιφερειακά αεροδρόμια από την Λευκωσία. Από το 1953 η εταιρεία ξεκίνησε πτήσεις από και προς το Λονδίνο με αεροσκάφη τύπου Vickers Viscount που ανήκαν στην BEA.

Αυτά αντικαταστάθηκαν από καινούρια αεροσκάφη τύπου De Havilland Trident Two, τα οποία αποκτήθηκαν από την BEA, με κόκκινα φτερά όπως στα χρώματα της BEA, αλλά κατά τα άλλα με τα πλήρη χρώματα των Κ.Α.

Τον Ιούλιο 1974, εξαιτίας της εισβολής των τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο, έχασε την βάση της Λευκωσίας καθώς και κάποια αεροσκάφη Trident Two. Σύντομα όμως, στις 8 Φεβρουαρίου 1975 ξεκίνησε πάλι πτήσεις από την Λάρνακα. Από το 1992 ίδρυσε και λειτουργεί μια θυγατρική εταιρεία, την Eurocypria Airlines, ώστε να κατέχει μεγαλύτερο μερίδιο σε ναυλωμένες πτήσεις από και προς την Κύπρο.

Τουλάχιστον 37 αεροπορικές εταιρίες συνδέουν την Κύπρο με τις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες καθώς και με την Μέση Ανατολή, και στη συνέχεια με τον υπόλοιπο κόσμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

4.1 Έννοια – Στρατηγικό Σχέδιο Για Τον Τουρισμό 2000-2010

Η Κύπρος, σαν ένας αναπτυσσόμενος τουριστικός προορισμός σε ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον, δέχεται τις επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης και της ωρίμανσης της τουριστικής αγοράς.

Ο ανταγωνισμός έχει οξυνθεί σημαντικά τόσο μεταξύ νέων τουριστικών προορισμών όσο και τουριστικών επιχειρήσεων με αντίκτυπο στους τουριστικούς προορισμούς οι οποίοι υπόκεινται σε πιέσεις ειδικότερα σε θέματα τιμών. Επιπρόσθετα ο τουρίστας είναι πιο απαιτητικός, ανεξάρτητος δραστήριος και καλός γνώστης του προϊόντος, των υπηρεσιών και των προσφερόμενων τιμών, Αναζητεί εμπειρίες μοναδικές στο είδος τους σε σχέση με τα ειδικά ενδιαφέροντα και ανάγκες του επιδεικνύοντας αυξημένη ευαισθησία στη διατήρηση της ιδιαιτερότητας ενός τόπου, του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος του. Άλλες σημαντικές αλλαγές στο περιβάλλον της τουριστικής Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ελευθεροποίηση των μεταφορών, οι πολιτικές εξελίξεις, οι κοινωνικοοικονομικές μεταβολές στις χώρες πηγές του τουρισμού, οι εξελίξεις στην τεχνολογία κ. α.

Δημογραφικές, κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές μεταβάλλουν καθοριστικά τη διεθνή τουριστική αγορά του μέλλοντος που χαρακτηρίζεται από ωριμότητα, καλή πληροφόρηση και πολυπλοκότητα.

Λόγω της εμπειρίας και της μόρφωσης του, ο τουρίστας είναι γενικά πιο απαιτητικός, ανεξάρτητος, δραστήριος και καλός γνώστης των τουριστικών προορισμών, με ανάγκες και προσδοκίες που συνεχώς διαφοροποιούνται.

Το τουριστικό προϊόν της Κύπρου έχει να αντιμετωπίσει συσσωρευμένα προβλήματα και αδυναμίες όπως η μονοδιάστατη ανάπτυξη και τυποποίηση του, η καταπόνηση του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής μας ταυτότητας, τα κρούσματα παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς, το ψηλό λειτουργικό κόστος, η εποχικότητα, η εξάρτηση από ορισμένους οργανωτές ταξιδίων, η ανεπάρκεια των έργων υποδομής, διευκολύνσεων και άλλα.

Οι πρόσκαιρες και σπασμωδικές ενέργειες είναι επικίνδυνες. Η Κύπρος επιβάλλεται να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες και να προστατευθεί από απειλητικές μεταβολές που παρουσιάζονται στο διεθνή στίβο έγκαιρα και αποτελεσματικά, ενώ παράλληλα οφείλει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα του τομέα με νέα, επιστημονική, δυναμική και αποτελεσματική προσέγγιση. Η εξέλιξη του τουριστικού τομέα βρίσκεται στα χέρια τόσο του ιδιωτικού όσο και δημόσιου τομέα και ο συντονισμός τους στα πλαίσια ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδίου είναι

επιβεβλημένος για τη διασφάλιση της επιτυχίας του τουρισμού. Με άνω των 30 ετών εμπειρία στον τομέα του τουρισμού, η Κύπρος καλείται να αξιοποιήσει τη γνώση του παρελθόντος και στα πλαίσια των καινούριων δεδομένων να ξεκινήσει τη νέα πορεία για τον Κυπριακό Τουρισμό.

Στα πλαίσια αυτά αποφασίστηκε η διαμόρφωση στρατηγικού σχεδίου για τον τομέα του τουρισμού μέχρι το 2010 . Κύρια επιδίωξη του Στρατηγικού Σχεδίου σε νέες βάσεις. Το Σχέδιο καθορίζει το επίπεδο ανάπτυξης του τουριστικού τομέα, συνθέτει τους μακροπρόθεσμους στόχους για τον τομέα και καθορίζει τους τρόπους (Στρατηγικές) επίτευξης των επί μέρους Στόχων.

4.2 Ανάλυση δυνατών και αδύνατων σημείων, ευκαιριών και απειλών (SWAT)

Δυνατά Σημεία

Πλούσια πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά

Ποικιλομορφία και ελκυστικότητα φυσικού περιβάλλοντος

Καλό κλίμα ολόχρονα

Φιλόξενο, φιλικό και ασφαλές περιβάλλον

Εύκολη επικοινωνία με το ντόπιο πληθυσμό

Καθιερωμένος τουριστικός προορισμός

Στρατηγική γεωγραφική θέση

Μικρές αποστάσεις

4.3 Αδύνατα Σημεία / Προβλήματα

Έλλειψη ξεκάθαρης μακροπρόθεσμης πορείας / στρατηγικής, προγραμματισμού, συνέπειας και μηχανισμών εφαρμογής.

Αδυναμία προσαρμογής σε καινούργιες μεθόδους / μοντέλα.

Αδύνατη παρουσίαση πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς .

Ο προορισμός δεν έχει την πρωτιά σε οτιδήποτε / τάση για μίμηση

Έλλειψη μοναδικότητας / ταυτότητας / χαρακτήρα

Έλλειψη δραστηριοτήτων / ενασχολήσεων για τον επιχειρηματία .

Έλλιπής υποδομή – συγκοινωνίες, πληροφόρηση κλπ.

Αδύνατο Μάρκετινγκ.

Έλλειψη ντόπιου ανθρώπινου δυναμικού, ψηλό εργατικό κόστος

Χαμηλά επίπεδα επικερδότητας

Ξεπερασμένη πολιτική στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού

4.4 Ευκαιρίες

Αυξανόμενες απαιτήσεις τουριστών ιδιαίτερα σε ότι αφορά τον πολιτισμό και το περιβάλλον.

Καλές προοπτικές στη αγορά ειδικών ενδιαφερόντων (Education, Entertainment, Excitement- 3Es), συνεδρίων και κινήτρων και κρουαζιέρων.

Ευκαιρία επανατοποθέτησης της Κύπρου και καθιέρωση ξεκάθαρης και μοναδικής εικόνας.

Εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας , ιδιαίτερα της πληροφορικής.

Ωριμη τουριστική βιομηχανία, αναγνώριση ανάγκης αλλαγής και συνεργασίας.

Στρατηγικές συμμαχίες με τουριστικούς εταίρους και άλλους προορισμούς.

Προοπτική ένταξης και εξέλιξης στην Ε.Ε. (1)

Δημοσιογραφικές και κοινωνικές αλλαγές στις χώρες πηγές.(1)

4.5 Απειλές

Πολιτική κατάσταση στην Κύπρο και την περιοχή.

Δυσχερείς οικονομικές μεταβολές

Αύξηση και αναβάθμιση των αναγνωστικών προορισμών

Εγκατάλειψη του προορισμού από οργανωτές ταξιδιών ή / και αεροπορικές εταιρίες .

Έλλειψη ντόπιου ανθρώπινου δυναμικού και αύξηση εργατικού κόστους.

Αρνητικές κοινωνικές μεταβολές.

Περιβαλλοντική καταστροφή.

Εισδοχή στη αγορά μη αδειούχων καταλυμάτων.

Διάβρωση της βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας.

Προοπτική ένταξης και εξέλιξης στην Ε.Ε. (1)

Δημοσιογραφικές και κοινωνικές αλλαγές στις χώρες πηγές.(1)

Σημ.(1) Τα σημεία αυτά εμπεριέχουν τόσο ευκαιρίες όσο και απειλές για τον προορισμό. Η Κύπρος θα πρέπει να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες και να προλάβει τις απειλές εξουδετερώνοντας κατά το δυνατό τις αρνητικές συνέπειες τους.

4.6 Όραμα

Το Όραμα που θα καθοδηγεί τη Στρατηγική της επόμενης δεκαετίας είναι:

«Κύπρος: ένας ποιοτικός τουριστικός προορισμός που να ικανοποιεί τον επισκέπτη με ποικίλα ενδιαφέροντα και αναζητήσεις και να διασφαλίζει τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας ζωής για το ντόπιο.»

Η επίτευξη του οράματος θα διασφαλιστεί μέσα από μια Στρατηγική που έχει σαν κεντρικό σημείο αναφοράς την Αειφορία η οποία ταυτίζεται με την έννοια της Ποιότητας. Στα πλαίσια της αειφορίας η τουριστική ανάπτυξη θα διασφαλίσει την ποιότητα της τουριστικής

εμπειρίας, του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και την ποιότητα της ζωής των κατοίκων αξιοποιώντας τους διαθέσιμους πόρους χωρίς να τους καταπονεί ή εξαντλεί, επιτρέποντας έτσι στον προορισμό να ανταποκριθεί επιτυχώς στις παρούσες και μελλοντικές ανάγκες τόσο του επισκέπτη όσο και του ντόπιου.

4.7 Στόχοι - Βασικές επιδιώξεις της τουριστικής πολιτικής

Η μεγιστοποίηση των κοινωνικοοικονομικών οφελών θα επιδιωχθεί μέσα από την αύξηση των εσόδων που θα αποτελεί το βασικό δείκτη επιτυχίας του στρατηγικού σχεδίου. Η μεγιστοποίηση των εσόδων από τον τουρισμό θα επιτευχθεί με την:

αύξηση της δαπάνης των περιηγητών

βελτίωση της εποχικότητας

αύξηση των αφίξεων

αύξηση της διάρκειας παραμονής

αύξηση του επαναλαμβανόμενου τουρισμού

Κρίσιμο σημείο στην επιτυχία του στόχου της αύξησης των εσόδων είναι η απομάκρυνση από την παραδοσιακή πρακτική επικέντρωσης στη μεγιστοποίηση των αφίξεων και η επικέντρωση στη μεγιστοποίηση των εσόδων. Ο γενικός στόχος επιδιώκεται με τον καθορισμό του βαθμού ανάπτυξης και των προτεραιοτήτων των επιμέρους παραμέτρων που συνθέτουν το στόχο «έσοδα».

4.8 Αριθμητικοί Στόχοι

Οι αριθμητικοί στόχοι χρησιμεύουν σαν κίνητρο για δραστηριοποίηση όλων των εμπλεκομένων προς μια κοινή και σωστή πορεία. Οι αριθμητικοί στόχοι πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν δείκτες οι οποίοι πρέπει να παρακολουθούνται στο σύνολο τους για να αξιολογείται η πορεία, να γίνονται διαπιστώσεις για το βαθμό επίτευξης των βασικών επιδιώξεων της Στρατηγικής και να λαμβάνονται τα ανάλογα μέτρα.

Ο κύριος αριθμητικός στόχος του Στρατηγικού Σχεδίου είναι η μεγιστοποίηση των εσόδων σε πραγματικούς όρους (£1,8 δισεκ. Το 2010). Η επίτευξη του στόχου αυτού θα

επιδιωχθεί μέσω των στρατηγικών παρεμβάσεων που θα γίνουν και επιδιώκεται με την ισορροπημένη ανάπτυξη των δύο συνθετικών παραμέτρων – αφίξεις και δαπάνη.

Σε ό,τι αφορά το στόχο των αφίξεων τα 3,5 εκ. περιηγητές μέχρι το 2010 πρέπει να θεωρούνται ως το ανώτατο όριο καθώς αναγνωρίζεται πως η αύξηση των εσόδων μέσω της αύξησης των αφίξεων εξαντλεί τους διαθέσιμους πόρους και υποσκάπτει την αειφορία του προορισμού.

4.9 Σημερινή Κατάσταση

Εποχικότητα

Η κατανομή των αφίξεων περιηγητών κατά τρίμηνο το 2004 είχε ως ακολούθως: Ιανουάριος – Μάρτιος 10,4% (το αντίστοιχο τρίμηνο το 2003 το ποσοστό ήταν 9,9%), Απρίλιος – Ιούνιος 30,6% (το 2003 ήταν 28,8%), Ιούλιος – Σεπτέμβριος 39% (το 2003 ήταν 40,4%) και Νοέμβριος – Δεκέμβριος 20,1% (το 2003 ήταν 20,8%).

Αφίξεις Εκδρομέων

Οι επισκέπτες μονοήμερης παραμονής έφθασαν τους 128.532 το 2004 σε σύγκριση με 113.208 το 2003. Αυξήθηκαν δηλαδή κατά 13,5%. Αύξηση σημειώθηκε μόνο στους εκδρομείς που συμμετείχαν σε κρουαζιέρες (κατά 27,3% - από 93.670 το 2003 σε 119.203 το 2004) ενώ μειώθηκαν τόσο οι ημερήσιοι τουρίστες κατά 52,3% (από 16.073 το 2003 σε 7.672 το 2004) όσο και οι εκδρομείς που ήταν διερχόμενοι από την Κύπρο κατά 52,2%.

Κλίνες σε ξενοδοχεία και άλλα τουριστικά καταλύματα

Κατά το 2004 λειτούργησαν συνολικά 2.420 νέες κλίνες σε σύγκριση με 1.788 το 2003. Από αυτές 971 ήταν σε νέες μονάδες ξενοδοχείων αστέρων και από τις υπόλοιπες 1.477 κλίνες οι 104 ήταν σε μια νέα μονάδα οργανωμένων διαμερισμάτων Α' τάξης, 290 κλίνες σε 13 νέες τουριστικές επαύλεις και 63 κλίνες σε 8 νέες παραδοσιακές οικοδομές.

Η συνολική προσφορά κλινών σε αδειούχα ξενοδοχειακά καταλύματα αυξήθηκαν από 95.185 στο τέλος του 2003 σε 96.535 στις 31/12/2004. Από τις 96.535 κλίνες, 53.218 κατά 1,1% σε σχέση με τις διανυκτερεύσεις του 2003.

Επίσης οι διανυκτερεύσεις των μόνιμων κατοίκων Κύπρου σε όλες τις κατηγορίες αδειούχων καταλυμάτων σημείωσαν αύξηση κατά 11,7%.

Καταλύματα – Κλίνες

Στις 31/12/2004 βρίσκονταν σε λειτουργία 76 παραδοσιακά καταλύματα σε όλη την Κύπρο, με συνολική δυναμικότητα 607 κλίνες σε 33 χωριά.

Προβολή

Ο Οργανισμός προέβηκε σε διάφορες δραστηριότητες προβολής του προγράμματος του Αγροτουρισμού σε τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά προγράμματα, άρθρα σε έντυπα μαζικής ενημέρωσης στην Κύπρο και το εξωτερικό και παρουσιάσεις σε ημερίδες, εκδηλώσεις και στα ευρωπαϊκά συνέδρια: WTO Seminar "Rural and Ecotourism in Europe" στη Ρουμανία, «Αγροτουρισμός», μια πρόκληση ανάπτυξης» που διοργανώθηκε στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Ποιότητας στη Ρόδο και στο συνέδριο "Sustainable Rural Development in Europe" στην Κύπρο.

Γραφεία Τουρισμού & Ταξιδιών

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 1 κατά το τέλος του 2004 βρίσκονταν σε λειτουργία 444 αδειούχα κεντρικά γραφεία τουρισμού και ταξιδιών και 153 υποκαταστήματα σε σύγκριση με 449 και 161 το 2003, αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΝ 2003 – 2004

ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ	ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ		
	2003	2004	2003	2004
Λευκωσία	140	133	15	12
Λεμεσός	160	160	54	49
Λάρνακα	58	56	28	26
Πάφος	62	65	28	29
Αμμόχωστος	29	30	36	37
Σύνολο	449	444	161	153

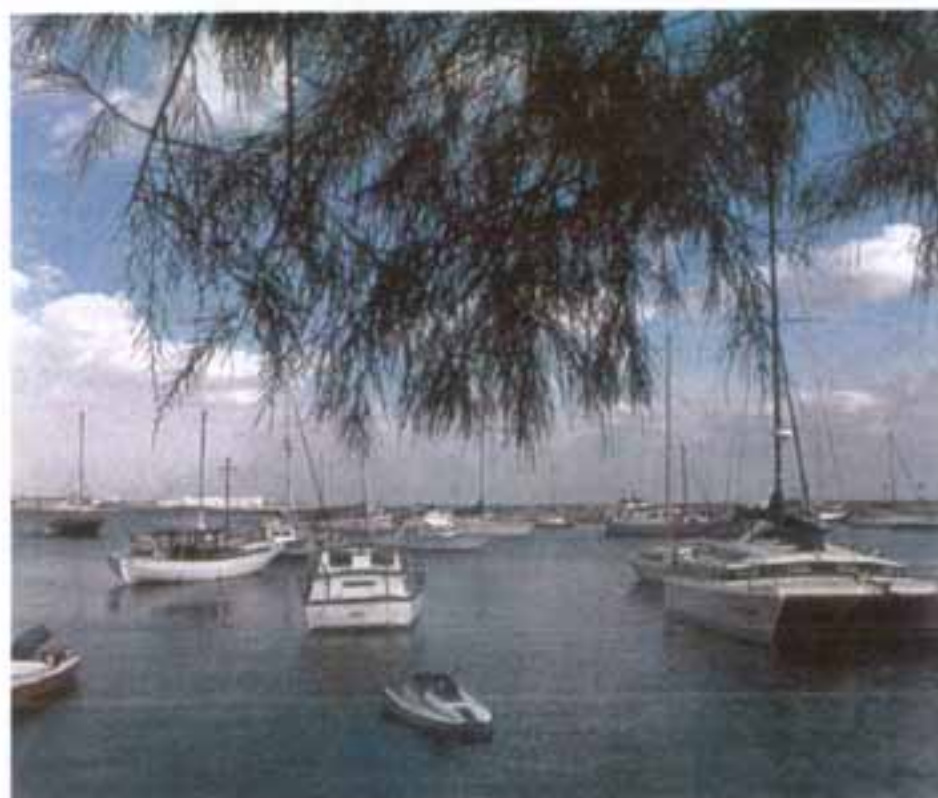
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα πιο πάνω γραφεία απασχολούσαν περίπου 2000 υπαλλήλους

Ξενάγοι

Κατά το 2004 εκδόθηκαν, σύμφωνα με τη σχετική Νομοθεσία, 264 άδειες για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού σε σύγκριση με 267 το 2003.

Στον Πίνακα 2 φαίνεται η κατανομή των αδειών κατά επαρχία στις 31/12/2004.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Κέντρα Αναψυχής

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου περί κέντρων αναψυχής, η Επιτροπή Κέντρων Αναψυχής, συνήλθε σε δύο συνεδρίες και εξέτασε θέματα που αφορούσαν την έγκριση σχεδίων, την ανακατάταξη κέντρων, την ανάκληση άδειας λειτουργίας κέντρων κ.α.

Διαφήμιση

Κατά το 2004 υλοποιήθηκε διαφημιστική εκστρατεία σε 20 αγορές/ πηγές τουρισμού με στόχο την αναζωογόνηση του καταναλωτικού ενδιαφέροντος για την Κύπρο και την προώθηση των κρατήσεων, πάντα μέσα στα πλαίσια του γενικότερου στρατηγικού στόχου της επανατοποθέτησης της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού.

Κατά το 2004 συνεχίστηκε η συνεργασία με το διαφημιστικό οίκο Scholz & Friends.

Επίσης το 2004 πραγματοποιήθηκε διαφημιστική εκστρατεία στην Κύπρο για την οποία χρησιμοποιήθηκε το σλόγκαν «Κύπρος άλλο να τη ζεις και άλλο να τη χαιρέσαι» με στόχο την προώθηση του εσωτερικού τουρισμού.

Εντός του 2004 ολοκληρώθηκε και ο σχεδιασμός για τη διαφημιστική εκστρατεία του Οργανισμού για το 2005 σε 20 χώρες.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω, συνεχίστηκε η καταχώρηση διαφημίσεων για την υποστήριξη ειδικών αφιερωμάτων για την Κύπρο και ο Οργανισμός συνεργάστηκε και με τους οργανωτές ταξιδιών για τη διαφήμιση και προβολή της Κύπρου.

4.10 Μέτρα αντιμετώπισης της κατάστασης

Επενδύσεις

Αναβάθμιση ξενοδοχειακών και επισιτιστικών επιχειρήσεων (υποδομή και υπηρεσίες).

Ανταπόκριση στο Σχέδιο απόσυρσης κλινών.

Συνεχής προσπάθεια για προσφορά ψηλής ποιότητας προϊόντος και διασφάλιση σωστής σχέσης ποιότητας και τιμής σε όλα τα επίπεδα.

Δημιουργία ειδικών προϊόντων για εξυπηρέτηση των στοχευόμενων τμημάτων της πελατείας.

Προώθηση των παραδοσιακών προϊόντων και αυθεντικών ενθυμίων (σουβενίρ) και περιορισμός των απομιμήσεων.

Αυστηρή συμμόρφωση με τη Νομοθεσία (πολεοδομική, νομοθεσία ΚΟΤ, κλπ.).

Συμμόρφωση με τα αισθητικά κριτήρια που περιλαμβάνονται στη νομοθεσία ή/και σε σχέδια περιοχών που θα εκπονηθούν.

Αποφυγή αρνητικών εξωτερικών παραγόντων (negative externalities) π.χ. αισχροκέρδεια, κραχτισμός, οχληρία, κλπ.

Υιοθέτηση συστημάτων ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Συμμετοχή σε ειδικά προγράμματα π.χ. παραδοσιακή κουζίνα, συστήματα πιστοποίησης αυθεντικότητας παραδοσιακών προϊόντων και ενθυμίων κ. α.

Απασχόληση κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού.

Συνεχής επιμόρφωση προσωπικού.

Παροχή κινήτρων για διατήρηση προσοντούχου προσωπικού.

Γενική Υποδομή

Η επέκταση και αναβάθμιση των αεροδρομίων τόσο από πλευράς δυναμικότητας όσο και από πλευράς παροχής πολύ καλών γενικών και εξειδικευμένων διευκολύνσεων και ψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης, η βελτίωση των λιμανιών έτσι ώστε να χρησιμοποιούνται όχι μόνο ως σημεία πρόσβασης αλλά και ως σημεία που θα εξυπηρετούν τους πελάτες κρουαζιερόπλοιων, είναι θέματα μεγάλης προτεραιότητας.

Κρίσιμης σημασίας είναι η βελτίωση και αναβάθμιση του οδικού δικτύου διότι η μοναδικότητα της τουριστικής εμπειρίας της Κύπρου βασίζεται στη δυνατότητα του επισκέπτη να διακινήθει με ευκολία και ασφάλεια στον τόπο.

Αερομεταφορές

Με την πλήρη ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το Μάιο του 2004, έχει επέλθει και η ελευθεροποίηση των αερομεταφορών εντός του Ευρωπαϊκού χώρου. Η εξέλιξη αυτή, παράλληλα και με την άρση των περιορισμών εκ μέρους της Κυβέρνησης για την παραχώρηση αδειών για εκτέλεση ναυλωμένων πτήσεων προς και από την Κύπρο από τρίτες χώρες, διαφοροποίησε θετικά το σκηνικό σε σχέση με τις αερομεταφορές.

Επιπλέον πιστεύεται ότι με την ελευθεροποίηση των αερομεταφορών και κατά συνέπεια τον εντονότερο ανταγωνισμό μεταξύ αεροπορικών εταιρειών που θα επιδείξουν ενδιαφέρον για εξυπηρέτηση του προορισμού, ξένων ή Κυπριακών, θα επωφεληθεί ουσιαστικά και το ευρύτερο τουριστικό κοινό μέσω της παραχώρησης ελκυστικότερων ναύλων δημιουργώντας

ευκαιρίες για την προσέλκυση τουρισμού με ατομικές διευθετήσεις δεδομένου ότι είναι σημαντικός παράγοντας επιλογής προορισμού. Θέτοντας σαν πρωταρχικούς στόχους την ανάπτυξη συγκεκριμένων αγορών ή τμημάτων αγορών που παρουσιάζουν περαιτέρω προοπτικές, ο προορισμός θα πρέπει να ενθαρρύνει τη δρομολόγηση νέων πτήσεων όπου κρίνεται αναγκαίο. ο Οργανισμός λαμβάνοντας υπόψη και τους περιορισμούς που απορρέουν από την νομοθεσία περί Δημοσίων Ενισχύσεων που απαγορεύει την οποιαδήποτε επιχορήγηση στον τομέα των αερομεταφορών θα πρέπει να καταρτίσει ειδικό σχέδιο ενθάρρυνσης και στήριξης πτήσεων που θα εξυπηρετούν τους σκοπούς και στόχους της Στρατηγικής Τουρισμού.

Αεροδρόμια

Ο κύριος τρόπος πρόσβασης στην Κύπρο λόγω της γεωγραφικής της θέσης είναι ο αεροπορικός. Το γεγονός αυτό υποδουλώνει τη σημασία επαρκούς υποδομής στα αεροδρόμια του προορισμού τόσο από την άποψη της δυναμικότητας και εγκαταστάσεων τους όσο και από την άποψη της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Τα υφιστάμενα αεροδρόμια της Πάφου και της Λάρνακας θα πρέπει να επεκταθούν και να αναβαθμιστούν για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες της τουριστικής κίνησης που στοχεύετε στα πλαίσια στρατηγικής τουρισμού ώστε:

- Να καλύψουν αριθμητικά τόσο την επιβατική κίνηση όσο και τους αερομεταφορείς.
- Να παράσχουν ψηλό επίπεδο υπηρεσιών τόσο στην επιβατική κίνηση όσο και τους αερομεταφορείς.
- Να συμβάλλουν θετικά στη διαμόρφωση μιας μοναδικής και ποιοτικής τουριστικής εμπειρίας με βάση την επανατοποθέτηση .
- Να εξυπηρετήσουν τις εξειδικευμένες ανάγκες στοχευόμενων τμημάτων
- Να καλλιεργήσουν το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα και να διασφαλίσουν την αποδοτική, βιώσιμη και αποτελεσματική λειτουργία τους.

Διανομή

Επί του παρόντος το μεγαλύτερο ποσοστό του τουριστικού ρεύματος θα συνεχίσει να διοχετεύεται μέσω των Οργανωτών Ταξιδιών. Θα επιδιωχθεί όμως διαφοροποιημένος τρόπος συνεργασίας ώστε η συνεργασία με μεγάλους Οργανωτές Ταξιδιών να καλύψει νέους τομείς (αναβαθμισμένη παρουσία στους γενικούς καταλόγους, συμπερίληψη σε εξειδικευμένα προγράμματα, επέκταση των εξειδικευμένων προγραμμάτων) και να ενδυναμωθεί η στήριξη και συνεργασία με Εξειδικευμένους οργανωτές και με οργανωτές που ειδικεύονται στον προορισμό. Πιο μακροπρόθεσμα και σταδιακά θα επιδιώκεται η μείωση της εξάρτησης από τους οργανωτές ταξιδιών.

Παράλληλα θα επιδιωχθεί η προσφορά εναλλακτικών τρόπων οργάνωσης του ταξιδιού και κράτησης εκτός των οργανωτών ταξιδιών μέσω ηλεκτρονικού μάρκετινγκ και με τη δημιουργία συστήματος διαχείρισης του προορισμού με στόχο την αύξηση του ατομικού τουρισμού.

Πληροφόρηση – Έρευνα

Η επιτυχής εφαρμογή της στρατηγικής προϋποθέτει ένα σύστημα συλλογής, επεξεργασίας, αξιοποίησης και διοχέτευσης πληροφοριών, παρακολούθησης και αξιολόγησης των πληροφοριών μάρκετινγκ. Η έγκαιρη, σωστή και συστηματική πληροφόρηση όλων των τουριστικών εταίρων αποτελεί τον κύριο στόχο της Στρατηγικής Πληροφόρησης/Έρευνας.

Μέσα στο γενικότερο πλαίσιο της υλοποίησης του στρατηγικού σχεδίου ο Κ.Ο.Τ μόνος ή και σε συνεργασία με άλλους φορείς εκπονεί μελέτες και διεξάγει έρευνες καθώς επίσης συμμετέχει σε διάφορα προγράμματα ανάπτυξης του τουρισμού.

- Έκθεση Περιφερειακής Στρατηγικής Τουρισμού για τη Λάρνακα
- Ανάπτυξη Θεματικών Πάρκων στην Κύπρο
- Μελέτη για την Ανάπτυξη της Αγοράς Τουρισμού του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κύπρο
- Μελέτη για τις Κοινωνικές Επιπτώσεις του Τουρισμού
- Περιφερειακή Στρατηγική Τουρισμού πόλης και επαρχίας Λευκωσίας
- Τουρισμός και Πολιτιστική Κληρονομιά στη Μεσόγειο - Daedalus
- Τουρισμός και Πολιτιστική Κληρονομιά στη Μεσόγειο - Medina

Συγκοινωνίες

Μέσο της επανατοποθέτησης επιδιώκεται καθιέρωση της Κύπρου σαν ένας ποιοτικός προορισμός ο οποίος προσφέρει στον επισκέπτη πολυδιάστατη εμπειρία σε μικρό γεωγραφικό χώρο. Στόχος της στρατηγικής τουρισμού στον τομέα των συγκοινωνιών είναι η επίτευξη εύκολης και ασφαλούς πρόσβασης στο τουριστικό προϊόν – χώρους διαμονής και διατροφής, ειδικά προϊόντα κλπ.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού επιβάλλεται η αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται στον τομέα των συγκοινωνιών, η καλύτερη οργάνωση και ο εμπλουτισμός των

μέσων συγκοινωνιών με νέα μέσα προσαρμοσμένα στις ανάγκες των επισκεπτών, τα οποία να διασφαλίζουν εύκολη, άνετη, ασφαλή και προσιτή διακίνηση.

Πεζοδρόμια / Ποδηλατοδρόμοι

Για την ασφαλή διακίνηση των επισκεπτών στις τουριστικές περιοχές επιβάλλεται να δημιουργηθεί ένα ικανοποιητικό δίκτυο πεζοδρομίων, πεζόδρομων, και ποδηλατοδρόμων.

Απαραίτητος είναι και ο επαρκής φωτισμός για την ασφάλεια των διακινούμενων επισκεπτών, όπως και η σωστή επίπλωση με παγκάκια για ξεκούραση, καλάθους αχρήστων και πράσινο.

Εμπόριο

Το εμπόριο μπορεί να αποτελέσει μέσο προβολής του πολιτισμού της Κύπρου και βασικό εμπλουτιστικό στοιχείο. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαία η λήψη μέτρων που θα προσανατολίσουν την υφιστάμενη προσφορά τυποποιημένων, μη παραδοσιακών προϊόντων προς την προσφορά αυθεντικών Κυπριακών προϊόντων και θα παρέχουν στους επισκέπτες αυξημένες ευκαιρίες για ψώνια σε διάφορα σημεία της Κύπρου.

Οργάνωση Μάρκετινγκ

Μέσα στα πλαίσια της στρατηγικής Μάρκετινγκ για την υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής για τον τουρισμό μέχρι το 2010 ο Οργανισμός εφαρμόζει μια ολοκληρωμένη στρατηγική επικοινωνίας για την προώθηση του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου. Η στρατηγική αυτή βασίζεται στην συστηματική προβολή μιας ενιαίας και μοναδικής εικόνας της Κύπρου και περιλαμβάνει μια σειρά ενεργειών προώθησης του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου όπως η διεξαγωγή διαφημιστικών εκστρατειών, η διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής, η φιλοξενία στην Κύπρο τουριστικών επαγγελματιών, δημοσιογράφων και άλλων προσωπικοτήτων και η συμμετοχή σε τουριστικές εκθέσεις. Επιδίωξη του Οργανισμού είναι όλες αυτές οι ενέργειες να υποστηρίζονται από τα κατάλληλα έντυπα, οπτικοακουστικά και ηλεκτρονικά μέσα προβολής.

Γήπεδα γκολφ

Για να ενθαρρυνθούν ουσιαστικά επενδυτές να δημιουργήσουν ψηλής ποιότητας γήπεδα γκολφ σε ιδιωτικής ιδιοκτησίας εκτάσεις, μελετάται ξανά η υφιστάμενη πολιτική και τα κριτήρια σε ότι αφορά τις επιτρεπόμενες αναπτύξεις και τις προϋποθέσεις έγκρισης.

Σε ότι αφορά τη δημιουργία τριών γηπέδων γκολφ σε κυβερνητική γη (Αγία Νάπα, Ορόκλινη, Πεντάκωμο) μελετούνται εναλλακτικοί τρόποι διάθεσης των αντίστοιχων κρατικών/ δασικών γαιών, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των έργων και το επενδυτικό ενδιαφέρον.

Διαμονή

Θα καταργηθούν οι κατηγορίες των ξενοδοχείων χωρίς αστέρια, ξενόνων, οργανωμένων διαμερισμάτων Γ', τουριστικών διαμερισμάτων και επιπλωμένων διαμερισμάτων. Τα υφιστάμενα καταλύματα τα οποία εντάσσονται σε αυτές τις κατηγορίες θα συνεχίσουν να λειτουργούν και σταδιακά εκείνα που θα μπορούν να αναβαθμιστούν στις κατηγορίες που προτείνονται θα παραμείνουν στην αγορά ενώ τα υπόλοιπα θα πρέπει να αποσυρθούν. Για τον σκοπό αυτό θα γίνει ειδική έρευνα. Όσον αφορά τα υφιστάμενα ξενοδοχεία 1 και 2 αστέρων τα οποία επίσης εντοπίστηκε ότι δεν θα εξυπηρετήσουν άμεσα τα τμήματα που επιλέγηκαν, αυτά θα ενθαρρυνθούν να αναβαθμίσουν το προϊόν που προσφέρουν ώστε να προσελκύσουν πελατεία από τα επιλεγμένα τμήματα είτε θα συνεχίσουν να λειτουργούν ως μονάδες περιορισμένων υπηρεσιών.

Μαρίνες και υποδομή για ναυτικό τουρισμό

Νοούμενου ότι θα έχει αίσιο πέρας ο διαγωνισμός που διεξήχθη το 2003 και βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης, είναι ενδεχόμενο να ανατεθεί από το Φεβρουάριο – Μάρτιο του 2003 η ανάπτυξη και λειτουργία των Μαρίνων Λεμεσού, Λάρνακας και Αγίας Νάπας.

Θα αποφασιστεί η διαδικασία δημιουργίας Μαρίνας στην Πάφο και θα ετοιμαστούν εισηγήσεις για άλλα έργα υποδομής καθώς και ρυθμίσεων που είναι απαραίτητες για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του Ναυτικού Τουρισμού.

Λιμάνια

Ο ρόλος που έχουν να διαδραματίσουν τα λιμάνια στον τουρισμό είναι σημαντικός και αποκτά και αποκτά ιδιαίτερη σημασία τόσο γιατί η ανάπτυξη του τμήματος των κρουαζιέρων αποτελεί μια από τις επιλογές της στρατηγικής τουρισμού όσο και γιατί οι κρουαζιέρες μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό στοιχείο εμπλουτισμού της τουριστικής εμπειρίας.

Τα λιμάνια της Λεμεσού και της Λάρνακας θα πρέπει να βελτιωθούν και να αναβαθμιστούν τόσο από πλευράς εγκαταστάσεων όσο και από πλευράς προσφερομένων υπηρεσιών. Πρώτο βήμα στην αναβάθμιση και βελτίωση αποτελεί ο διαχωρισμός του επιβατικού μέρους των λιμανιών από το εμπορικό και η δημιουργία των κατάλληλων χώρων που να προσφέρουν όλες τις απαιτούμενες διευκολύνσεις στο επιβατικό κοινό. Επιπρόσθετα θα πρέπει να προσφέρονται σε υψηλό επίπεδο όλες οι παρεμφερείς διευκολύνσεις στους επισκέπτες όπως τράπεζες, ταξί, δημόσιες συγκοινωνίες, καταστήματα κλπ.

Ειδικά προϊόντα

Η Κύπρος έχει δυνατότητες για ανάπτυξη μεγάλου φάσματος ειδικών προϊόντων.

Η στρατηγική επικεντρώνεται στη δημιουργία προϊόντων που μπορούν να αναδείξουν τη μοναδικότητα του προορισμού βάσει της επανατοποθέτησης και περιστρέφονται κυρίως γύρω από τους δύο βασικούς άξονες, πολιτισμός και περιβάλλον.

Τα ειδικά προϊόντα είναι «προϊόντα» τα οποία θα λειτουργήσουν σαν προσελκυστικά /εμπλουτιστικά στοιχεία (attraction) και ταυτόχρονα θα προσφέρουν ευκαιρίες για δραστηριότητες και ψυχαγωγία. Τα προϊόντα που προτείνονται είναι απαραίτητα για την απόκτηση της πολυδιάστατης τουριστικής εμπειρίας πάνω στην οποία βασίζεται η επανατοποθέτηση της τουριστικής Κύπρου και εξυπηρετούν τα επιλεγμένα τμήματα. Ταυτόχρονα θα αντιμετωπιστεί η βασική αδυναμία του τουριστικού μας προϊόντος που εστιάζεται στην ανεπαρκή προσφορά ευκαιριών για δραστηριότητες (things to see and do) όπως προκύπτει από τις σχετικές έρευνες /μελέτες.

Ο εντοπισμός των ειδικών προϊόντων που πρέπει να δημιουργηθούν (νέα προϊόντα) και των προϊόντων που πρέπει να αναβαθμιστούν ή και να εμπλουτιστούν (υφιστάμενα προϊόντα) έγινε με βάση τα επιλεγμένα τμήματα αγοράς βάσει κινήτρου, τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά κάθε τμήματος και την εποχικότητα.

Τα ειδικά προϊόντα που εντοπίστηκαν στη συνέχεια ιεραρχήθηκαν κατά σειρά συχνότητας, δηλαδή τον αριθμό των τμημάτων που εξυπηρετούν. Στη συνέχεια τα ειδικά προϊόντα αξιολογήθηκαν με βάση την αποδοτικότητα τους σε σχέση με τους γενικούς ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους της Στρατηγικής που είναι η μέση δαπάνη, η εποχικότητα, η μέση διάρκεια παραμονής, οι αφίξεις περιηγητών, οι επιπτώσεις στο περιβάλλον, κοινωνικές επιπτώσεις και οι οικονομικές επιπτώσεις, και τη δυνατότητα ανάπτυξης προϊόντος (απαιτούμενοι πόροι) που είναι το Κεφάλαιο, η Γη και η Υποδομή.

Αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός σύμφωνα με τη Στρατηγική Τουρισμού 2003 – 2010 αξιολογείται ως ένα ειδικό προϊόν υψηλής προτεραιότητας το οποίο έχει σαν κεντρικούς άξονες τη φύση και τον πολιτισμό και το οποίο αξιολογεί την πολιτιστική και περιβαλλοντική ποικιλομορφία της Κύπρου, συμβάλλοντας έτσι στην επανατοποθέτηση της στον τουριστικό χάρτη ως ενός αειφόρου, ποιοτικού προορισμού.

Αθλητικός τουρισμός

Ο αθλητικός τουρισμός συνεχίστηκε και το 2004 η λειτουργία των σχεδίων επιχορήγησης για δημιουργία και αναβάθμιση αθλητικών εγκαταστάσεων οι οποίες προσφέρονται για εξυπηρέτηση του αθλητικού τουρισμού.

Επίσης τον Αύγουστο τέθηκαν σε ισχύ δύο σχέδια επιχορήγησης για διοργάνωση διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων στην Κύπρο.

4.11 Ρόλος Υπουργείων και Κυβερνητικών Υπηρεσιών

Ο ρόλος των εμπλεκόμενων Υπουργείων και Κυβερνητικών Υπηρεσιών συζητήθηκε σε σύσκεψη που έγινε στις 29/9/2003 υπό την προεδρία του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Κατά τη σύσκεψη ο Υπουργός ζήτησε από όλα τα Υπουργεία να υποβάλουν προγράμματα ενεργειών /έργων που θα αναληφθούν την περίοδο 2003 – 2010 με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα και προϋπολογισμό δαπανών.

Οι Εκθέσεις που έχουν υποβληθεί από τα Υπουργεία και Υπηρεσίες θα αξιολογηθούν και ιεραρχηθούν ώστε να αποτελέσουν τις τελικές δεσμεύσεις των Υπηρεσιών.

4.12 Ρόλος των Τοπικών Αρχών

Οι ενέργειες και ο ρόλος των Τοπικών Αρχών συζητήθηκαν σε σύσκεψη που έγινε στις 5/11/2003 με συμμετοχή όλων των Δήμων, του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του ΚΟΤ.Όσον αφορά την Περιφερειακή Στρατηγική Προϊόντος και Ποιότητας, οι Τοπικές Αρχές έχουν να διαδραματίσουν πολύ σημαντικό ρόλο. Ειδικότερα οι Τοπικές Αρχές θα πρέπει να επενδύσουν στον τομέα της Γενικής Υποδομής (πεζόδρομοι / ποδηλατοδρόμοι, δρόμοι, φωτισμός, πάρκα, πλατείες κλπ.), στον τομέα της αναβάθμισης και εξυγίανσης της εικόνας της κάθε περιοχής (αναπλάσεις δρόμων, πλατειών, προσόψεις, επίπλωση δρόμων κλπ.) και στον τομέα της καθαριότητας και διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος.

Επίσης οι Τοπικές Αρχές θα πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους για την αυστηρή εφαρμογή των Νομοθεσιών που ρυθμίζουν τη δημιουργία και λειτουργία διαφόρων αναπτύξεων. Θα πρέπει να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της παρακολούθησης και τον έλεγχο της υλοποίησης των αδειών που εκδίδουν για οποιεσδήποτε αναπτύξεις ώστε να διασφαλίζεται η υλοποίηση των έργων σύμφωνα με τις άδειες που εκδίδονται και η έγκαιρη παρέμβαση για αποτροπή δημιουργίας τετελεσμένων.

Σημαντικό ρόλο επίσης οφείλουν να διαδραματίσουν στην πτυχή του προϊόντος που αφορά τις Συγκοινωνίες, στην οργάνωση και σωστή διαχείριση και ασφάλεια των παραλιών, όπως και στη διοργάνωση εκδηλώσεων.

Οι Τοπικές Αρχές θα κληθούν να ετοιμάσουν με την οικονομική και τεχνική βοήθεια του ΚΟΤ Περιφερειακές Στρατηγικές οι οποίες θα υποδείξουν Σχέδια Δράσης για την ανάπτυξη, αναβάθμιση του προϊόντος καθώς και Στρατηγική Μάρκετινγκ.

Ο ΚΟΤ διαδραματίζει καθοδηγητικό ρόλο στη διαμόρφωση των πιο πάνω ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν υιοθετούνται οποιεσδήποτε ενέργειες οι οποίες θα αποκλίνουν από τη Γενική Στρατηγική Μάρκετινγκ για την Κύπρο.

Ο ρόλος των Τοπικών Αρχών οριστικοποιήθηκε στη σύσκεψη στις 5/11/2003. Στη σύσκεψη συζητήθηκαν και τρόποι παρακολούθησης της προόδου που επιτελείται από τις Τοπικές Αρχές για την υλοποίηση της Στρατηγικής.

4.13 Ρόλος Ιδιωτικού Τομέα

Ο ρόλος του Ιδιωτικού Τομέα συζητήθηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 22/9/2003 υπό την Προεδρία Του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Ο ιδιωτικός τομέας έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση όλων των επιμέρους στρατηγικών, όμως η έκταση των ενεργειών του και ο χρόνος παρέμβασης του δεν μπορούν να επιβληθούν από το κράτος.

Το σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο του Οργανισμού και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Στα πλαίσια υπουργικής σύσκεψης, το σχέδιο δράσης εγκρίθηκε με κάποιες μικρές τροποποιήσεις /προσθήκες με στόχο την μετέπειτα προώθηση του στο Υπουργικό Συμβούλιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

5.1 Η πορεία του Κυπριακού Τουρισμού Και η Στρατηγική Προοπτική Του

ΗΜΕΡΙΔΑ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΕΛΕΤΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ

«Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ»

Ξενοδοχείο Palm Beach, Λάρνακα

15 Δεκεμβρίου 2004

Φώτης Φωτίου

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού

Θα ήθελα πρώτα να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση σας να μιλήσω στη σημερινή εκδήλωση και να συγχαρώ το Κυπριακό Κέντρο Μελετών για την πρωτοβουλία του να διοργανώσει την ημερίδα αυτή η οποία είναι ενδεικτική του ενδιαφέροντος σας για το μέλλον του κυπριακού τουρισμού.

Ο τουρισμός υπήρξε η φυσική επιλογή για την Κύπρο. Στο σταυροδρόμι 3 ηπείρων, το νησί της Αφροδίτης είχε όλα τα εχέγγυα για μια επιτυχημένη τουριστική ανάπτυξη:

μια ποικιλόμορφη φυσική ομορφιά με χρυσά δαντελωτά ακρογιάλια και πευκόφυτα βουνά, εναλλασσόμενο φυσικό τοπίο, γραφικά παραδοσιακά χωριουδάκια και αναπτυγμένες σύγχρονες πόλεις ένα αξιοζήλευτο αρχαιολογικό και πολιτισμικό πλούτο που πηγάζει από τα 10.000 χρόνια ιστορίας της ως μήλο της έριδας μεταξύ σημαντικών λαών της ιστορίας διαθέτει πλειάδα μνημείων και πολιτισμικών επιδράσεων της Δύσης και της Ανατολής τη ζεστή φιλοξενία και εγκαρδιότητα των κατοίκων της.

Τα στοιχεία αυτά σε συνδυασμό με τις δυναμικές προσπάθειες και στενή συνεργασία της Κυβέρνησης, του ΚΟΤ και του ιδιωτικού τομέα την καθιέρωσαν πολύ γρήγορα ως ένα ελκυστικό τουριστικό προορισμό.

Η ομαλή πορεία του τουρισμού διακόπηκε το 1974 με την τουρκική εισβολή η οποία είχε σαν αποτέλεσμα την απώλεια των 2 κυριότερων τουριστικών περιοχών της Κύπρου, της Αμμοχώστου και της Κερύνειας και του 70% σχεδόν της ξενοδοχειακής υποδομής του νησιού. Μετά το 1974 η τουριστική ανάπτυξη υπαγορεύτηκε σε μεγάλο βαθμό από την ανάγκη αναζωογόνησης της οικονομίας του τόπου. Το αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας του ιδιωτικού τομέα που υποστηρίχτηκε από τον ΚΟΤ και την Κυβέρνηση με διάφορα κίνητρα, ήταν η δημιουργία αυτού που πολλοί ξένοι χαρακτήρισαν σαν ένα «μικρό θαύμα». Μέχρι το 1980, οι αφίξεις τουριστών ξεπέρασαν κατά πολύ τα επίπεδα του 1973. Η Κύπρος επανέκτησε τη θέση της μεταξύ των τουριστικών προορισμών για τουρισμό ήλιου και θάλασσας.

Η δεκαετία του 1980 στη συνέχεια χαρακτηρίστηκε από πολύ ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, τόσο από πλευράς ζήτησης όσο και από πλευράς προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών. Η αυξημένη ζήτηση οδήγησε σε μια έκρηξη στη δημιουργία νέων ξενοδοχειακών κλινών και αυτή πάλι με τη σειρά της σε μεγαλύτερη ζήτηση. Οι κλίνες αυξήθηκαν με γεωμετρική πρόοδο με μέσο ρυθμό αύξησης κατά έτος της τάξης του 16%.

Με τη ραγδαία ανάπτυξη όμως άρχισαν να παρουσιάζονται και ορισμένα ανεπιθύμητα αποτελέσματα ειδικότερα στις παραλιακές περιοχές όπου συγκεντρώθηκε η ανέγερση νέων τουριστικών μονάδων. Καταπόνηση του φυσικού περιβάλλοντος και πίεση στους περιορισμένους φυσικούς και ανθρώπινους πόρους του νησιού. Γύρω στο 1990 γίνεται αναγκαία πια η εισαγωγή εργατικού δυναμικού από το εξωτερικό. Επιπρόσθετα η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής όπως δρόμοι, συγκοινωνιακό δίκτυο, αεροδρόμια, διευκολύνσεις για πεζούς, ποδηλάτες και άλλα ακολουθούσε συνήθως τη δημιουργία της ξενοδοχειακής υποδομής και δεν μπόρεσε να συμβαδίσει με την αυξημένη ζήτηση και τους ρυθμούς αύξησης της.

Κατά τη δεκαετία του 1990 ο κυπριακός τουρισμός συνέχισε να σημειώνει αυξητικές τάσεις ωστόσο μπήκε σε στάδιο ωρίμανσης με τα ανάλογα συμπτώματα όπως μείωση του ρυθμού αύξησης των αφίξεων και των εσόδων, μείωση της απόδοσης των επενδύσεων, αύξηση του ανταγωνισμού κλπ. Το τουριστικό προϊόν της Κύπρου είχε να αντιμετωπίσει συσσωρευμένα προβλήματα και αδυναμίες όπως η μονοδιάστατη ανάπτυξη και τυποποίηση του, η καταπόνηση του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής ταυτότητας του νησιού, η μείωση των επιπέδων ποιότητας, η ανεπάρκεια έργων υποδομής και διευκολύνσεων, το ψηλό λειτουργικό κόστος, τα κρούσματα αντικοινωνικής συμπεριφοράς, η εποχικότητα, η εξάρτηση από ορισμένους οργανωτές ταξιδιών και άλλα.

Ως ένας ώριμος τουριστικός προορισμός η Κύπρος αντιμετωπίζει πλέον πολύ διαφορετικές συνθήκες από τα προηγούμενα στάδια της τουριστικής εξέλιξης της. Ο ανταγωνισμός οξύνθηκε σημαντικά με συνεχώς νέους τουριστικούς προορισμούς να προσφέρονται στη διεθνή τουριστική αγορά σε ανταγωνιστικές τιμές. Έντονος ανταγωνισμός επικρατεί και μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων όπως των οργανωτών ταξιδιών οι οποίοι ασκούν πιέσεις στους τουριστικούς προορισμούς για περαιτέρω μείωση των προσφερομένων

τιμών. Αναζητεί εμπειρίες μοναδικές στο είδος τους σε σχέση με τα ειδικά ενδιαφέροντα και ανάγκες του επιδεικνύοντας αυξημένη ευαισθησία στη διατήρηση της ιδιαιτερότητας ενός τόπου, του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος του.

Μετά το Σεπτέμβρη του 2001 ο τουρισμός εισέρχεται σε μια περίοδο κρίσεων η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ακολούθησαν ο πόλεμος στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ, η αναζωπύρωση της κτίσης στη Μέση Ανατολή, ο ιός της Άτυπης Πνευμονίας, το τρομοκρατικό κτύπημα στη Μαδρίτη. Η οικονομική ύφεση στην Ευρώπη εντάθηκε. Μέσα σε αυτό το δύσκολο περιβάλλον η Κύπρος έχει να αντιμετωπίσει τον οξύ ανταγωνισμό των υφιστάμενων προορισμών οι οποίοι βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση είτε διότι έχουν τα περιθώρια να προσφέρουν φθηνότερα πακέτα είτε γιατί η γεωγραφική τους θέση τους δίδει κάποιο πλεονέκτημα είτε γιατί κατάφεραν να πραγματοποιήσουν τις παρεμβάσεις εκείνες στο προϊόν και στο μάρκετινγκ που τους επέτρεψαν να ισχυροποιήσουν τη θέση τους στον τουριστικό χάρτη. Επιπρόσθετα αντιμετωπίζεται αυξημένος ανταγωνισμός από νέους προορισμούς κυρίως στην Ευρώπη π.χ. Κροατία, Βουλγαρία, Σλοβενία αλλά και την ανατολική Μεσόγειο (Τουρκία, Shal el Sheikh) οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν χαμηλότερες τιμές και καινούριο προϊόν.

Αναμφίβολα διερχόμαστε μια κρίσιμη φάση στην εξέλιξη του κυπριακού τουρισμού. Η Κύπρος με άνω των 30 ετών εμπειρία στον τομέα του τουρισμού καλείται να αξιοποιήσει τη γνώση του παρελθόντος και στα πλαίσια των καινούριων δεδομένων να διασφαλίσει μια αειφόρα πορεία για τον κυπριακό τουρισμό. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τομέας του Τουρισμού στην Κύπρο δεν είναι ούτε σημερινά ούτε προσωρινά και επιβάλλεται να αντιμετωπισθούν σφαιρικά και αποτελεσματικά.

Ένα βασικό μάθημα που προέκυψε από την εμπειρία μας στην τουριστική ανάπτυξη, είναι πως ο τουρισμός χρειάζεται μια προγραμματισμένη μακροπρόθεσμη προσέγγιση γιατί οι πρόσκαιρες και σπασμωδικές ενέργειες υποσκάπτουν τη δυνατότητα ενός τουριστικού προορισμού να ανταγωνιστεί αποτελεσματικά στη διεθνή τουριστική αρένα. Για μια βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη απαιτείται ξεκάθαρη κοινή κατεύθυνση και προγραμματισμένες και συντονισμένες παρεμβάσεις σε πολλαπλούς τομείς. Έχει διαπιστωθεί επίσης ότι η εξέλιξη του τουριστικού τομέα βρίσκεται στα χέρια πολλών διαφορετικών φορέων του ιδιωτικού, δημόσιου τομέα και των τοπικών αρχών και ότι ο συντονισμός τους καθώς και η δέσμευση τους σ' ένα μακροπρόθεσμο Σχέδιο είναι επιβεβλημένοι για τη διασφάλιση της επιτυχίας του τουρισμού στο νησί.

Όλοι οι τουριστικοί φορείς στην Κύπρο έχουν αναγνωρίσει πως για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που συσσωρεύτηκαν από την ανάπτυξη που προηγήθηκε, των δύσκολων συνθηκών για τον τουρισμό διεθνώς και στην περιοχή μας αλλά και για την έγκαιρη και αποτελεσματική αξιοποίηση των ευκαιριών που διανοίγονται ιδιαίτερα μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση απαιτείται μια συγκροτημένη και μακρόπνοη στρατηγική παρέμβαση στον προορισμό και την τουριστική αγορά.

Ο ΚΟΤ σε στενή συνεργασία με τους τουριστικούς εταίρους επένδυσε σε μια στρατηγική προσπάθεια επανατοποθέτησης. Καταρτίστηκε το Στρατηγικό Σχέδιο για τον τουρισμό μέχρι το 2010 σε στενή συνεργασία και ενεργό εμπλοκή των φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Το Σχέδιο επιδιώκει να επανατοποθετήσει την Κύπρο στη διεθνή τουριστική αγορά στη βάση της αιεφορίας και της ποιότητας, αρχές ύψιστης προτεραιότητας για την ΕΕ. Προωθείται μια σειρά παρεμβάσεων στους τομείς του μάρκετινγκ, ανάπτυξης προϊόντος και ποιότητας /αξίας που θα βοηθήσουν την Κύπρο να αναδείξει την ταυτότητα και ιδιαιτερότητα της, να προσελκύσει τις επιθυμητές κατηγορίες πελατείας και να ικανοποιήσει τους κοινωνικοοικονομικούς της στόχους με σεβασμό στο περιβάλλον και τον πολιτισμό.

Η Στρατηγική Επανατοποθέτησης εδράζεται σε μια διαφορετική προσέγγιση ανάπτυξης που ενθαρρύνει τη διακίνηση του επισκέπτη στο νησί ώστε να διαπιστώσει τον περιβαλλοντικό, πολιτιστικό πλούτο και ποικιλομορφία του νησιού που μπορούν να προσδώσουν συγκριτικό πλεονέκτημα στην Κύπρο. Παράλληλα επιτρέπει την επίδοση του επισκέπτη σε δραστηριότητες και εμπειρίες που καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες και ενδιαφέροντα του εμπλουτίζοντας την τουριστική εμπειρία του.

Επίκεντρο της νέας Στρατηγικής είναι η αναβάθμιση της προσφερόμενης ποιότητας και η διασφάλιση της αιεφορίας. Έχουμε πλέον αναγνωρίσει ότι στρατηγικά η τουριστική Κύπρος δεν μπορεί και δεν πρέπει να ανταγωνιστεί στη βάση της τιμής με νέους προορισμούς που μπορούν λόγω του χαμηλότερου βιοτικού επιπέδου να στηρίζονται στο χαμηλότερο κόστος και στην πλεονεκτική συναλλαγματική διαφορά για να προσφέρουν χαμηλές τιμές. Η Ευρωπαϊκή Κύπρος η οποία σε λίγα χρόνια θα ενταχθεί και στην Ευρωζώνη πρέπει να στηριχθεί στην ποιότητα και την αιεφορία.

Σε αυτή τη μεγάλη προσπάθεια επανατοποθέτησης της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού καλούνται να συμβάλουν ουσιαστικά πέραν του ΚΟΤ και Κυβερνητικά Τμήματα και Υπηρεσίες, οι τοπικές αρχές και ο ιδιωτικός τομέας. Η υλοποίηση της Στρατηγικής προωθείται βάσει ενός λεπτομερούς σχεδίου που κατανέμει ευθύνες και χρονοδιαγράμματα και ενεργοποιεί όλους τους εμπλεκόμενους ώστε να συντελεστεί η επιδιωκόμενη αλλαγή.

Είναι με ιδιαίτερη ικανοποίηση που σημειώνουμε ότι η Στρατηγική βρίσκεται σε τροχιά υλοποίησης αφού έχουν ήδη τεθεί οι βάσεις για την επανατοποθέτηση της Κύπρου στον τουριστικό χάρτη. Ο ΚΟΤ εργάζεται με εντατικούς ρυθμούς για να φέρει εις πέρας το ρόλο του όπως καθορίζεται στο Σχέδιο Υλοποίησης. Έχουμε καλύψει έδαφος σε πολλά σημαντικά θέματα όπως η μελέτη για ετοιμασία κινήτρων για αναβάθμιση και απόσυρση κλινών, τον καθορισμό ποιοτικών κριτηρίων για την αξιολόγηση των τουριστικών καταλυμάτων, τα σχέδια κινήτρων για αθλητικό τουρισμό, γκολφ και εμπλουτιστικά έργα, τη δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών όπως τη Διαδρομή Αφροδίτη (η οποία είναι πλέον γεγονός ενώ έχουμε ήδη προκηρύξει προσφορές για δεύτερη διαδρομή – τη διαδρομή του κρασιού), την εφαρμογή προγράμματος βράβευσης για την παραδοσιακή κουζίνα – το πρόγραμμα Βάκχης, τις Περιφερειακές Στρατηγικές, τη διεξαγωγή μελετών για την ανάπτυξη καζίνο, θεματικών πάρκων και τουρισμού ευεξίας (wellbeing and pampering), την εντατικοποίηση των ενεργειών μάρκετινγκ και την ανάπτυξη νέων αγορών, τη μελέτη αξιοποίησης του ηλεκτρονικού μάρκετινγκ και πολλά άλλα.

Σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου έχουν και διάφορα Υπουργεία, Κυβερνητικές Υπηρεσίες και Τμήματα οι ενέργειες των οποίων έχουν καθοριστεί και συμφωνηθεί και παρακολουθούνται σε τακτή βάση από τον ΚΟΤ και από πενταμελή Υπουργική Επιτροπή για διασφάλιση της απαιτούμενης προόδου. Μέσα από την ένταξη σημαντικών έργων και δράσεων της Κυβερνητικής μηχανής στο Στρατηγικό Σχέδιο για τον τουρισμό και την αναζήτηση λύσεων στο ανώτατο επίπεδο διακυβέρνησης εστιάζοντας ιδιαίτερα στους κρίσιμους παράγοντες επιτυχίας επιδιώκουμε να επιταχύνουμε τους ρυθμούς υλοποίησης και να διασφαλίσουμε ότι ο τουρισμός λαμβάνεται υπόψη στη λήψη των κυβερνητικών αποφάσεων.

Παράλληλα στο Σχέδιο Υλοποίησης διαγράφεται και ο καθοριστικός ρόλος των τοπικών αρχών. Ο ΚΟΤ έχει θέσει τη συνεργασία του με τις τοπικές αρχές σε μια πιο συστηματική και προγραμματισμένη βάση ενθαρρύνοντας και στηρίζοντας τους 24 δήμους ανά την Κύπρο να προγραμματίσουν τις ενέργειες τους σε κάθε τομέα παρέμβασης στον οποίο αναμένεται να δραστηριοποιηθούν βάσει του Σχεδίου Υλοποίησης. Επίσης οι τοπικές αρχές ενθαρρύνονται να συμμετέχουν στους ενιαίους περιφερειακούς φορείς οι οποίοι έχουν ενεργοποιηθεί για τον καταρτισμό της Στρατηγικής της περιοχής τους και για την υλοποίηση της. Ο ΚΟΤ επενδύει στο θεσμό των Ενιαίων Φορέων Τουρισμού σε περιφερειακό επίπεδο βάσει του Στρατηγικού Σχεδίου αναγνωρίζοντας την ανάγκη να αναλάβουν οι τοπικοί φορείς ενεργότερο ρόλο στην τουριστική ανάπτυξη της κάθε επαρχίας.

Ο ιδιωτικός τομέας έχει επίσης ένα πολύ σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει στην υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου και στην επίλυση των χρόνιων προβλημάτων που μαστίζουν τον τουρισμό. Σ' ένα ευρωπαϊκό φιλελεύθερο περιβάλλον και ένα ώριμο τουριστικό προορισμό όπως η Κύπρος, οι απαιτήσεις από τον ιδιωτικό τομέα είναι αυξημένες. Ο ιδιωτικός τομέας δεν θα πρέπει να περιοριστεί σε ένα παθητικό ρόλο αναμένοντας τη συμβολή του Κράτους αλλά θα πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες για να επιφέρει τις τομές που απαιτεί ο στρατηγικός αναπροσανατολισμός ο οποίος έχει συναποφασιστεί.

Επιβάλλεται η ένταξη του μάρκετινγκ των τουριστικών επιχειρήσεων στα πλαίσια που καθορίστηκαν στο Στρατηγικό Σχέδιο. Η παραδοσιακή εξάρτηση από τους οργανωτές ταξιδιών και την αγορά του ήλιου και της θάλασσας πρέπει να δώσει τη θέση της σε ευφάνταστες προσεγγίσεις μάρκετινγκ που καθιστούν αναγκαία την έρευνα και στόχευση διάφορων τμημάτων και αγορών περιλαμβανομένης και της Κυπριακής και τη δημιουργία ευφάνταστων προσφορών καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου για διάφορα είδη πελατείας (creative packing/pricing). Δύσκολες περιόδοι όπως αυτή που διερχόμαστε τώρα υπογραμμίζουν τη σημασία της συνεπούς καλλιέργειας διάφορων αγορών περιλαμβανομένης της Κυπριακής καθώς και τμημάτων τους για μείωση των εξαρτήσεων και επιπτώσεων και μεγιστοποίηση της απόδοσης (yield) των ξενοδοχειακών μονάδων. Η επένδυση των επιχειρήσεων στην επαγγελματική διεύθυνση και μάρκετινγκ είναι μια σημαντική παράμετρος για διεύρυνση των δυνατοτήτων του προορισμού να επανατοποθετηθεί. Επιβάλλεται περαιτέρω αξιοποίηση του διαδικτύου και ενθάρρυνση των απευθείας κρατήσεων και του επαναλαμβανόμενου τουρισμού καθώς και στόχευση συγκεκριμένων τμημάτων με ειδικές ενέργειες προβολής και δημοσίων σχέσεων καθώς και συνεργασίες με εξειδικευμένους επαγγελματίες που εξυπηρετούν τα τμήματα αυτά.

Η αποτελεσματική συνεργασία των τουριστικών επιχειρήσεων μεταξύ τους και με άλλους φορείς σε εθνικό και τοπικό επίπεδο μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες μάρκετινγκ, τιμολογιακής πολιτικής και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων. Αξιοποιώντας φορείς όπως τη Συμβουλευτική Επιτροπή Τουρισμού, τους Ενιαίους Φορείς Τουρισμού που διαμορφώνονται σε όλες τις επαρχίες, τους επαγγελματικούς συνδέσμους κλπ., οι τουριστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να επιδιώξουν την προώθηση συνεργασιών που θα συμβάλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του Κυπριακού Τουρισμού. Οι συνεργασίες αυτές μπορούν να καλύψουν τομείς όπως:

- την προώθηση πακέτων με υπηρεσίες διαφόρων επιχειρήσεων και τοπικών αρχών
- τη βελτίωση της ενημέρωσης για τις τιμές και το κόστος των επιχειρήσεων και λήψη μέτρων για ενίσχυση της διαπραγματευτικής ικανότητας τους
- το συντονισμένο μάρκετινγκ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο στο εξωτερικό
- την ενίσχυση της προσφερόμενης ποιότητας, ένταξης στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των

επιχειρήσεων με αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων και συνεργασιών με ευρωπαϊούς επενδυτές, σχεδίων κινήτρων, πιστοποίησης και βράβευσης και άλλων ευκαιριών.

Η επανατοποθέτηση απαιτεί ενημέρωση, ενθάρρυνση και διευκόλυνση του επισκέπτη να διακινηθεί στο νησί ώστε να εκτεθεί ο επισκέπτης στον πολιτισμικό και περιβαλλοντικό πλούτο του νησιού και να επιδοθεί σε δραστηριότητες που θα εμπλουτίσουν την τουριστική εμπειρία του. Ο ιδιωτικός τομέας έχει καθοριστικό ρόλο να διαδραματίσει στο θέμα αυτό. Τα ξενοδοχειακά καταλύματα θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους πελάτες τους να διακινηθούν και να στηρίξουν πρωτοβουλίες και συνεταιρισμούς που θα αναληφθούν σε περιφερειακό επίπεδο για σύνδεση των καταλυμάτων με τα ελκυστικά στοιχεία-αξιοθέατα της κάθε περιοχής. Τα ταξιδιωτικά γραφεία αναμένεται να διοργανώνουν και να εντάσσουν στα τουριστικά πακέτα εμπλουτισμένες ποιοτικές εκδρομές στο νησί προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες και ενδιαφέροντα των στοχευόμενων τμημάτων πελατείας και με σεβασμό στο περιβάλλον και τον πολιτισμό του τόπου. Οι εταιρείες μεταφορών θα πρέπει να συνεργαστούν για να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες του επισκέπτη για επαρκή συγκοινωνία και άνετη διακίνηση. Η ανάπτυξη της ενδοχώρας με αειφόρο και ποιοτικό τρόπο θα προσφέρει κίνητρα στους επισκέπτες να κυκλοφορήσουν για να εμπλουτίσουν την τουριστική τους εμπειρία. Στα πλαίσια αυτά ο ιδιωτικός τομέας αναμένεται να αξιοποιήσει τα προσφερόμενα σχέδια κινήτρων και τις αυξημένες δυνατότητες που προσφέρονται στα πλαίσια του Στόχου 2 με επιχορήγηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό για δραστηριοποίηση στην ύπαιθρο.

Οι τουριστικές επιχειρήσεις καλούνται να επενδύσουν στην ενίσχυση της ποιότητας, μοναδικότητας και στον εκσυγχρονισμό των προσφερόμενων εγκαταστάσεων και υπηρεσιών καθώς και στην απόδοση της αρμόζουσας αξίας στο περιβάλλον και πολιτισμό της Κύπρου μας, άξονες που θα πρέπει να προστατευθούν και να αναδειχθούν σε διαφοροποιήσιμα στοιχεία στην τουριστική ανάπτυξη του τόπου μας. Η δημιουργία και λειτουργία τουριστικών επιχειρήσεων πρέπει να εστιάζει στην ποιότητα και στην ένταξη στο φυσικό και πολιτιστικό

περιβάλλον του τόπου. Για στήριξη της προσπάθειας αυτής ο ΚΟΤ μεθοδεύει την αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό του συστήματος κατάταξης και του ρυθμιστικού /νομοθετικού πλαισίου για την τουριστική ανάπτυξη και η προώθηση του σχεδίου απόσυρσης ακατάλληλων κλινών και γενικότερης εξυγίανσης του ξενοδοχειακού προϊόντος. Ο ΚΟΤ παρέχει επίσης κίνητρα στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις για εισαγωγή συστημάτων ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης από τα τουριστικά καταλύματα.

Η υιοθέτηση από τον ιδιωτικό τομέα μιας μακροπρόθεσμης, συνεπούς και συνετής πολιτικής σε ότι αφορά την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την ενίσχυση της εικόνας της βιομηχανίας στην εργασιακή αγορά, την παροχή ευκαιριών συνεχούς μάθησης και ανέλιξης για το ντόπιο εργατικό δυναμικό, την αποφυγή εργοδότησης ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού είναι καθοριστική για την επιτυχία των προσπαθειών ενίσχυσης της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών και μεγιστοποίησης των οικονομικών και κοινωνικών οφελών από τον τουρισμό. Δυστυχώς στοιχεία από διάφορες πηγές που διαθέτει ο Οργανισμός (πληροφορίες από οργανωτές ταξιδίων, παράπονα και εισηγήσεις τουριστών κ.α.) καταδεικνύουν ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης στον τομέα αυτό. Ο ΚΟΤ με το Υπουργείο Εργασίας και σε στενή συνεργασία με την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, το Γραφείο Προγραμματισμού και την ΑΞΙΚ διεξάγει μελέτη η οποία θα εξετάσει τις ποσοτικές και ποιοτικές ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό στον τουρισμό και θα προτείνει συγκεκριμένες δράσεις για αντιμετώπιση των ποσοτικών αναγκών αλλά και για διασφάλιση της ποιότητας του προσωπικού καλύπτοντας θέματα προσόντων, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης. Επίσης προωθείται και η δημιουργία της Ακαδημίας Τουρισμού ενός θεσμού μέσω του οποίου θα παρακολουθούνται συστηματικά οι ανάγκες στον τομέα αυτό και θα διασφαλίζεται η κάλυψη τους.

Πρέπει να καταστεί συνείδηση σε όλους μας ότι το σύστημα του τουρισμού χαρακτηρίζεται από αλληλεξαρτήσεις, η πορεία είναι κοινή και οι αποφάσεις και πράξεις μας πρέπει να διακατέχονται από μια μακρόπνοη αιφώρα προσέγγιση στα πλαίσια μιας τουριστικής στρατηγικής. Ο κάθε τομέας έχει το ρόλο του και οι αποφάσεις και πράξεις του επηρεάζουν τους υπόλοιπους τομείς και τη μακροπρόθεσμη εξέλιξη του τουρισμού μας. Πρέπει όλοι να συντονιστούμε με τη Στρατηγική και να επικεντρωθούμε στο ρόλο που έχουμε να διαδραματίσουμε μέσα σε πνεύμα συνεργασίας και συνεταιρισμού για την επίτευξη της επανατοποθέτησης της Κύπρου στον τουριστικό χάρτη.

5.2 Ειδικές Μορφές Τουρισμού

Τα διάφορα προβλήματα που προκαλεί ο οργανωμένος μαζικός τουρισμός, όπως κοινωνικά, περιβαλλοντικά και πολιτιστικά επηρέασαν την τουριστική ζήτηση, η οποία άρχισε να εμφανίζει μια διαφοροποίηση τα τελευταία χρόνια και να στρέφεται σε νέες μορφές τουρισμού, όπως είναι ο αγροτουρισμός και οικοτουρισμός.

Αγροτουρισμός – Ανάπτυξη Τουρισμού στην Ύπαιθρο

Έχει καταρτιστεί Σχέδιο Ανάπτυξης που αφορά τον Τουρισμό στην Ύπαιθρο και που συνάδει με το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004 – 2006 και το Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού – Στόχος 2. Το Σχέδιο αυτό δεν περιορίζεται μόνο στη διαμονή με τη δημιουργία καταλυμάτων σε παραδοσιακές οικοδομές, αλλά περιλαμβάνει δράσεις και μέτρα για τη δημιουργία ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος της υπαίθρου, εμπλουτισμένου με έργα πολιτιστικού και περιβαλλοντικού περιεχομένου που εξυπηρετούν ειδικά ενδιαφέροντα και δραστηριότητες. Συγκεκριμένα έχουν τύχει επεξεργασίας δράσεις και σχέδια κινήτρων που στοχεύουν:

- στη δημιουργία νέων και ποιοτική αναβάθμιση υφιστάμενων αγροτουριστικών καταλυμάτων και παραδοσιακών εστιατορίων
- στη στήριξη μεταποιητικών μονάδων που έχουν σχέση με τοπικά προϊόντα
- στη δημιουργία μονοπατιών μελέτης της φύσης, ποδηλατικών διαδρομών, θεματικών και σύνθετων διαδρομών, θεματικών μουσείων, κέντρων πληροφόρησης κλπ.

Υποδομή για Αθλητικό Τουρισμό

Αξιολογήθηκαν εκ νέου οι προοπτικές ανάπτυξης του Αθλητικού Τουρισμού, υπό το φως και των ευκαιριών που παρουσιάστηκαν λόγω της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» και της απόφασης ξένων ολυμπιακών ομάδων για προπόνηση στην Κύπρο. Στον τομέα αποδίδεται πολύ υψηλή προτεραιότητα. Όπως αποφασίστηκε σε διυπουργική σύσκεψη που συγκλήθηκε στις 28/8/2003, έχει διεξαχθεί έρευνα για τα αθλήματα που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον και ετοιμάζεται σχέδιο δράσης που θα καλύψει τόσο την επαγγελματική / πρωταθλητική πτυχή όσο και τη ψυχαγωγική πτυχή του Αθλητικού Τουρισμού, και θα συνίσταται σε συγκεκριμένες ενέργειες προτεραιότητας στους ακόλουθους τομείς:

- ❖ Συμπλήρωση και δημιουργία υποδομής διεθνών προδιαγραφών για τα αθλήματα προτεραιότητας (ποδόσφαιρο, κολύμβηση, ποδηλασία, στίβος) και άλλα αθλήματα, περιλαμβανομένων και θαλασσίων αθλημάτων.
- ❖ Λειτουργία συστήματος διαχείρισης και κρατήσεων όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων που προσφέρονται για σκοπούς Αθλητικού Τουρισμού.
- ❖ Διοργάνωση διεθνών αθλητικών συναντήσεων, εκδηλώσεων κλπ.

Εσωτερικός Τουρισμός

Η προώθηση και ανάπτυξη του Εσωτερικού Τουρισμού μπορεί να συμβάλει θετικά στις πληρότητες των ξενοδοχείων, στην ενίσχυση των τοπικών οικονομιών, στη γνωριμία του πολιτισμού μας και γενικά την ενίσχυση των δεσμών με την Κύπρο.

Κυριότερο πρόβλημα στην περαιτέρω ανάπτυξη του εσωτερικού τουρισμού αποτελεί το γεγονός ότι στην πλειονότητα των Κυπρίων και ιδιαίτερα αυτών που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα παραχωρείται άδεια για διακοπές κυρίως κατά τους μήνες Ιούλιο – Αύγουστο.

Η αποκέντρωση των αδειών των εργαζομένων χρειάζεται συντονισμένες προσεγγίσεις και συνεργασία μεταξύ εργοδοτών και εργοδοτούμενων.

Παράλληλα με το πιο πάνω πρόβλημα παρατηρείται ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια η τάση μεγάλος αριθμός Κυπρίων, είτε εξαιτίας της μη εξεύρεσης διαμονής στις περιόδους αιχμής, είτε λόγω ψηλών τιμών, είτε λόγω της αυξανόμενης επιθυμίας για απόκτηση εμπειριών και γνωριμίας με άλλους προορισμούς και πολιτισμούς, να περνά τις διακοπές του στο εξωτερικό. Η τάση αυτή αναμένεται να έχει συνέχεια και να ενταθεί ιδιαίτερα μετά και από την πλήρη ελευθεροποίηση των αερομεταφορών από το Μάιο του 2004, όπου παρέχεται πλέον η δυνατότητα επιλογής ναυλωμένων πτήσεων από Κύπρο προς διάφορους προορισμούς και κατά συνέπεια προσφοράς πιο ελκυστικών τιμών για εκδρομικά πακέτα για το εξωτερικό.

Πολιτιστικός Τουρισμός – Προϊόντα & Υποδομή

Ο πολιτισμός αποτελεί άξονα της επανατοποθέτησης και κύριο εμπλουτιστικό στοιχείο της τουριστικής εμπειρίας για όλα τα τμήματα της πελατείας. Παρά τη δυνατότητα της Κύπρου να εξυπηρετήσει σειρά πολιτιστικών ενδιαφερόντων όπως ιστορία, αρχαιολογία, θρησκεία, παράδοση / έθιμα, τέχνες, χειροτεχνία κλπ., οι δυνατότητες που παρέχονται σήμερα για να γνωρίσει ο επισκέπτης τον πολιτισμό μας με την ευρύτερη έννοια είναι περιορισμένες, λόγω βασικών ελλείψεων και αδυναμιών στον τρόπο ανάδειξης και παρουσίασης μνημείων, των αξιοθέατων και γενικά του πολιτιστικού μας πλούτου.

Όπως αναλύεται στο Σχέδιο Υλοποίησης της Στρατηγικής, σοβαρές επενδύσεις πρέπει να αναληφθούν από το Δημόσιο Τομέα και συγκεκριμένα από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες, τις Επαρχιακές Διοικήσεις, Υπηρεσία Χειροτεχνίας, καθώς και από τις Τοπικές Αρχές. Ο ΚΟΤ περιέλαβε στις δραστηριότητες του φιλόδοξο πρόγραμμα για τη δημιουργία πολιτιστικών και άλλων διαδρομών, διοργάνωση εκδηλώσεων όπως Διεθνών Φεστιβάλ π.χ. Ετήσιο Φεστιβάλ Ταινιών, Όπερα κ.α., δημιουργία μουσείων, κέντρων πληροφόρησης, εργαστηρίων και διάφορων δραστηριοτήτων – καλλιτεχνικών, πολιτιστικών, λαϊκής τέχνης κλπ.

Περιβάλλον και Περιβαλλοντικά Προϊόντα

Πέραν της αναγνώρισης της αμφίδρομης σχέσης που έχουν ο τουρισμός και περιβάλλον, επιβάλλεται άμεσα η δραστηριοποίηση προς την κατεύθυνση της προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος σαν συντελεστή της προσπάθειας επανατοποθέτησης της Τουριστικής Κύπρου. Οι τομείς παρέμβασης περιλαμβάνουν την ενίσχυση του πλαισίου προστασίας και ρύθμισης, την εφαρμογή περιβαλλοντικών κριτηρίων για τις επιλογές πολιτικών και σχεδίων

ανάπτυξης και σχεδιασμό έργων, την υιοθέτηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον και την καλλιέργεια περιβαλλοντικής νοοτροπίας.

Επενδύσεις σε έργα Τουρισμού Φύσης όπως Μονοπάτια, Διαδρομές, Περιβαλλοντικά Κέντρα, Ποδηλατικές Διαδρομές, ανάδειξη Αλυκών, τοπικής χλωρίδας και πανίδας, ευκαιρίες για κατασκήνωση και ψυχαγωγία στα δάση κ.α., παίρνουν προτεραιότητα τόσο στα προγράμματα του ΚΟΤ όσο και στα προγράμματα άλλων αρμόδιων υπηρεσιών, όπως το Τμήμα Δασών, Υπηρεσία Περιβάλλοντος και άλλοι.

Συνέδρια και Ταξίδια Κινήτρων

Το τμήμα αυτό αναπτύσσεται συνεχώς με ραγδαίους ρυθμούς και αποτελεί μια από τις σημαντικότερες μορφές τουρισμού. Λόγω της καταλληλότητας του προϊόντος της και της γεωγραφικής της θέσης η Κύπρος είναι σε θέση να εξυπηρετήσει αυτό το τμήμα και ιδιαίτερα τα συνέδρια και ταξίδια κινήτρων μικρού και μεσαίου μεγέθους. Το τμήμα συνεδρίων και ταξιδιών κινήτρων ξεχωρίζει για τη συμβολή του στο στόχο αύξησης της κατά κεφαλή δαπάνης και επιπρόσθετα θα συμβάλει στη μείωση της εποχικότητας και γενικότερα στη μεγιστοποίηση των οικονομικών οφελών.

Οικοτουρισμός

Ο οικοτουρισμός ή οικολογικός τουρισμός, όπως λέγεται, είναι μικρής κλίμακας τουρισμός, που συνδυάζει την αναψυχή με τη διαβίωση στο φυσικό περιβάλλον.

Οι τουρίστες αναζητούν εμπειρίες μοναδικές, σε σχέση με τα ειδικά ενδιαφέροντά τους, θέλουν να ξεφύγουν από το άγχος και τις πιέσεις που δημιουργεί η καθημερινότητα στα μεγάλα αστικά κέντρα και ζητούν την επανασύνδεσή τους με τη φύση και το αγροτικό περιβάλλον.

Με την εφαρμογή του οικοτουρισμού διατηρείται και προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον. Παρέχονται οικονομικά οφέλη στις αγροτικές οικογένειες που ζουν κοντά στις φυσικές περιοχές, έτσι ο αγροτικός πληθυσμός παραμένει στον τόπο του και αναζωογονείται η ύπαιθρος. Τα άτομα που ζουν κοντά στις φυσικές περιοχές, λόγω των οικονομικών ωφελημάτων που έχουν, παρέχουν υποστήριξη στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.

Τα δάση του τόπου μας διαθέτουν πανίδα και χλωρίδα μεγάλης επιστημονικής σημασίας.

Οι αλυκές επίσης αποτελούν μια περιοχή διεθνούς σημασίας για τη μετανάστευση αναπαραγωγή και διακίνηση πολλών ειδών πουλιών.

Το μοναδικό δάσος του Ακάμα, το δάσος της Πάφου, του Τροόδου, οι δύο μεγάλοι υδροβιότοποι της Αλυκής Ακρωτηρίου και Λάρνακας, το Λιβάδι Φασουρίου και πολλά άλλα

προσφέρονται για το είδος αυτό του τουρισμού. Το δάσος του Ακάμα, αποτελείται από μια μεγάλη ποικιλία βλάστησης, σπάνια ενδημικά είδη, ασυνήθιστους ζωικούς οργανισμούς που κάνουν την περιοχή να είναι μοναδική. Η μοναδικότητα της χερσονήσου του Ακάμα οφείλεται όχι μόνο στην ομορφιά και στη χάρη της φύσης και του τοπίου, αλλά και στον πολιτιστικό πλούτο. Η περιοχή αυτή έχει αξιόλογη ελληνική ιστορία και μυθολογία που ανάγεται σε παρελθόν τριών χιλιάδων χρόνων και με το οποίο ο πεζοπόρος συναντάται σχεδόν σε κάθε βήμα.

Για μελέτη της φύσης και του φυσικού περιβάλλοντος πολύ βοηθητικά για τους τουρίστες ντόπιους ή ξένους είναι τα μονοπάτια της φύσης που υπάρχουν σε διάφορα μέρη του νησιού μας. Τα μονοπάτια αυτά είναι με τέτοιο τρόπο σχεδιασμένα, ώστε να διέρχονται από περιοχές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον όπως ρυάκια, βουνοκορφές, γκρεμούς, καταρράκτες, εκκλησιάκια, αρχαιολογικούς χώρους, ποικιλία φυτικών ειδών κ.ά.

Ο τόπος μας διαθέτει πολύ όμορφες φυσικές ομορφιές, γι' αυτό και η περαιτέρω ανάπτυξη του οικοτουρισμού θεωρείται δεδομένη, αρκεί να υπάρξει καλή οργάνωση και εμπορία του προϊόντος. Το είδος αυτό του τουρισμού μπορεί να εξελιχθεί σε ένα χρήσιμο εργαλείο έλξης ποιοτικού τουρισμού και ενίσχυσης της οικονομίας του τόπου μας. Επιπρόσθετα, αποτελεί ένα μέσο για προβολή της φυσικής ομορφιάς της παράδοσης και του πολιτισμού της Κύπρου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Κύπρου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων. Η Κύπρος πρέπει και θα επιδιώξει να επανατοποθετηθεί στον τουριστικό χάρτη αναδεικνύοντας το πλεονέκτημα που τη διαφοροποιεί από τους ανταγωνιστές της . Σαν το κυριότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της κρίθηκε η μεγάλη ποικιλία / ποικιλομορφία της τουριστικής εμπειρίας σε μικρό γεωγραφικό χώρο:

«Ένα μωσαϊκό φύσης και πολιτισμού , ένας ολόκληρος μαγευτικός, κόσμος συγκεντρωμένος σ' ένα μικρό φιλόξενο νησί της Μεσογείου στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων , μεταξύ δύσης και ανατολής προσφέρει μια πολυδιάστατη ποιοτική τουριστική εμπειρία.»

Η Κύπρος είναι το νησί για όλες τις εποχές .Ένα νησί 10 000 χρόνων ιστορίας και πολιτισμού. Έχει πολλά να δείξει στον ξένο επισκέπτη αρκεί οι αποφάσεις που έχουν παρθεί στο στρατηγικό σχέδιο για τον τουρισμό 2000-2010 να αρχίσουν να υλοποιούνται .Ούτως ώστε να προσφέρουμε στον τουρίστα μια ευχάριστη και άνετη διαμονή , και μια ευκολότερη πρόσβαση στο τουριστικό προϊόν.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου θα πρέπει να εργαστούν όλοι οι φορείς μιας και ο πνεύμονας της Κύπρου είναι ο τουρισμός.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ετήσια Έκθεση (1994),Κυπριακός Οργανισμός τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (1995), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (1996),Κυπριακός οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (1997), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (1998), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (1999), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (2000), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (2001), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (2002), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (2003), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ετήσια Έκθεση (2004), Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Κύπρος 10 000 Χρόνια Ιστορίας και Πολιτισμού, Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Στρατηγικό Σχέδιο Για Τον Τουρισμό 2000-2010,Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Περιοδικό «**SUNJET**» Κυπριακών Αερογραμμών

Μανώλης Κων. Σφακιανάκης (2000), «Εναλλακτικές μορφές τουρισμού»

Κυπριακές εφημερίδες «**ΦΙΛΕΛΕΥΘΡΟΣ**» www.philelefttheros.com,
«**ΧΑΡΑΥΓΗ**» www.haravgi.com.cy, «**ΠΟΛΙΤΗΣ**» www.politis.com.cy.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:

www.synedrio.gr

www.visitcyprus.org.cy

www.cyprus.gov.cy

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

PHRYNE MICHAEL

Director General Του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού

Ο Συνεδριακός Τουρισμός στην Κύπρο, το μέλλον του και τί θα μπορούσε να της προσφέρει;

Η Κύπρος έχει καθιερωθεί στη συνείδηση των ξένων ως Ευρωπαϊκός τουριστικός προορισμός ποιότητας, για πολλούς και διάφορους λόγους. Εκτός από τις φυσικές ομορφιές του τόπου, σημαντικοί παράγοντες είναι η πολιτιστική παράδοση, η φιλικότητα του κόσμου, η πατροπαράδοτη φιλοξενία, ο επαγγελματισμός όλων όσων ασχολούνται με την τουριστική βιομηχανία, καθώς επίσης και η αρμονική συνεργασία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού με τους τουριστικούς εταίρους. Παράλληλα, η τουριστική βιομηχανία προσφέρει στους ξένους επισκέπτες, ψηλό και αξιόλογο επίπεδο υπηρεσιών. Τα τελευταία χρόνια η Κύπρος έχει αρχίσει να καθιερώνεται και ως αξιόλογος προορισμός και για το Συνεδριακό τουρισμό. Εκτός από το Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο στην Λευκωσία, αρκετά ξενοδοχεία παρέχουν τις απαραίτητες διευκολύνσεις, για την πραγματοποίηση διεθνών συνεδρίων και επιχειρηματικών σεμιναρίων. Παράλληλα, το αρκετά εξειδικευμένο προσωπικό, σε συνδυασμό με το ανεπτυγμένο τηλεπικοινωνιακό σύστημα της Κύπρου, αποτελούν εγγύηση για την επιτυχία των διεθνών αυτών συνεδρίων και σεμιναρίων. Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται στην Κύπρο περίπου 600 διεθνή συνέδρια, στα οποία λαμβάνουν μέρος πέραν των 30 χιλιάδων συνέδρων. Η κυριότερη αγορά Συνεδριακού Τουρισμού είναι η Βρετανική από την οποία προέρχεται το 20% και πλέον και ακολουθούν η Ελλάδα με 8% και η Γερμανία με 7%. Το 12% των συνεδρίων είναι διεθνή, υπό την έννοια ότι σε αυτά λαμβάνουν μέρος αντιπρόσωποι από 4 ή και περισσότερες χώρες. Εκτός από τα έσοδα σε ξένο συνάλλαγμα που εισρέει στον τόπο με τη διεξαγωγή διαφόρων διεθνών συνεδρίων, γίνεται και μία έμμεση διαφήμιση της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού ποιότητας, από τους συμμετέχοντες στα συνέδρια. Δεδομένου, μάλιστα, ότι στα συνέδρια αυτά λαμβάνουν μέρος, συνήθως, ανώτερα και ανώτατα στελέχη οργανισμών και επιχειρήσεων, η προβολή της Κύπρου γίνεται σε ανώτερες εισοδηματικές τάξεις.

Ποια θα είναι η πολιτική της Κύπρου στη διεθνή αγορά του Συνεδριακού Τουρισμού και των Incentives;

Οι προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού είναι αρκετά καλές, δεδομένου ότι η Κύπρος διαθέτει την κατάλληλη υποδομή και ταυτόχρονα οι τιμές που προσφέρονται είναι πολύ καλές. Πρέπει, όμως να παραδεκτούμε ότι ο ανταγωνισμός στο διεθνές σκηνικό, είναι ιδιαίτερα οξύς σε όλες τις μορφές τουρισμού και συνεπώς και στο Συνεδριακό Τουρισμό. Αυτό όμως που ξεχωρίζει την Κύπρο από τους γειτονικούς ανταγωνιστικούς προορισμούς, όσον αφορά τον Συνεδριακό Τουρισμό, είναι, εκτός από την άρτια υποδομή και το εξειδικευμένο προσωπικό. Ο Κ.Ο.Τ. έχει αντιληφθεί τις προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του Συνεδριακού τουρισμού στην Κύπρο και για το λόγο αυτό προβάλλει το νησί ως ιδανικό μέρος για διεθνή συνέδρια και σεμινάρια. Τονίζουμε συνεχώς τα πλεονεκτήματα που έχει η Κύπρος έναντι των γειτονικών ανταγωνιστικών προορισμών, όχι μόνο σε ότι αφορά την υποδομή για την πραγματοποίηση διεθνών συνεδρίων και σεμιναρίων, αλλά και για το υψηλό επίπεδο των

προσφερομένων υπηρεσιών, τη φυσική ομορφιά, την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Παράλληλα και λόγω των μικρών αποστάσεων, παρέχεται η δυνατότητα στους συμμετέχοντες στα συνέδρια και σεμινάρια, να γνωρίσουν τις ομορφιές του τόπου και να συνδυαστεί η εδώ παραμονή τους, όσο σύντομη και αν είναι, με ξεκούραση, ψυχαγωγία και επίσκεψη σε διάφορα μέρη της Κύπρου.

Πώς βλέπετε την μέχρι τώρα ζήτηση στον τομέα αυτό από Ελληνικούς Φορείς / Εταιρείες και για ποιο λόγο θα άξιζε να επιλέξουν ως προορισμό την Κύπρο;

Όπως ανέφερα πιο πάνω, η Ελληνική αγορά έρχεται δεύτερη στην πραγματοποίηση Συνεδρίων στην Κύπρο, μετά τη Βρετανική, με ποσοστό 8% του συνόλου των συνεδρίων. Πιστεύουμε ότι υπάρχουν οι δυνατότητες και οι προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του Συνεδριακού τουρισμού από την Ελλάδα προς την Κύπρο. Εκτός από τους εθνικούς λόγους τους οποίους μπορούμε να επικαλεστούμε για να δικαιολογήσουμε την άποψή μας ότι πρέπει οι Ελληνικοί Φορείς, Εταιρείες, αλλά και Οργανισμοί, να πραγματοποιούν περισσότερα συνέδρια στην Κύπρο, η ύπαρξη της αναγκαίας εκείνης υποδομής, ανθρώπινης, τεχνολογικής κλπ, αποτελούν εγγύηση για την επιτυχία όλων των συνεδρίων και σεμιναρίων. Η απόσταση επίσης από την Ελλάδα προς την Κύπρο είναι πολύ μικρή, υπάρχουν πολλές και συχνές πτήσεις, από και προς τις δύο χώρες, ενώ οι μικρές αποστάσεις μέσα στην ίδια την Κύπρο, δίνουν την ευκαιρία στους συνέδρους να γνωρίσουν τις φυσικές και άλλες ομορφιές του τόπου μας.

Τι θα πρέπει να προσέξει κανείς για να οργανώσει ένα επιτυχημένο Συνέδριο, ή Incentive στην Κύπρο και τι μήνυμα θα θέλατε να δώσετε στον Υπεύθυνο ή στην Επιτροπή Οργάνωσης;

Η Κύπρος προσφέρει μεγάλη ποικιλία προϊόντος, καθώς και χώρων διοργάνωσης εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων. Ανάλογα με το είδος του συνεδρίου, θα πρέπει να γίνει η επιλογή του πλέον κατάλληλου χώρου, προγράμματος κλπ. Ο Υπεύθυνος της οργάνωσης θα πρέπει να επικοινωνήσει με Κύπριους οργανωτές Συνεδρίων, ή Incentives, οι οποίοι διαθέτουν πείρα και γνώσεις, για να τους βοηθήσουν να ετοιμάσουν το καταλληλότερο πρόγραμμα για την κάθε περίπτωση. Ο Κ.Ο.Τ. είναι στη διάθεση όσων ενδιαφέρονται να πραγματοποιήσουν συνέδρια, σεμινάρια, ή incentives, να παράσχει κάθε βοήθεια, ή και πληροφορία, που θα βοηθήσει στην πραγματοποίηση μιας πετυχημένης εκδήλωσης αυτού του είδους.

(Οκτώβριος 1996)

Hotels with Conference Facilities in Cyprus

Hotel	Class	Rooms	Beds	#	Conference Rooms					
					CL	TH	RC	BQ	Seating style* (max. cap.)	
Nicosia	*****	298	596	14	350	1000	1000	700	2000	
Cyprus Hilton	*****	298	596	14	350	1000	1000	700	2000	
Forum	****	194	388	6	840	1650	2500	1200	4800	
Holiday Inn	***	140	285	6	300	700	900	480	1500	
Cleopatra	***	89	170	3	200	300	400	300	1000	
Le Meridien	****	298	596	6	350	600	750	450	1500	
Mediterranean Beach	****	291	582	4	170	310	500	250	800	
Four Seasons	*****	287	574	4	360	680	700	550	1800	
Hawaii Beach	*****	255	510	7	750	1200	1200	800	2500	
Amalthus Beach	*****	244	488	6	124	258	250	100	350	
St. Raphael	*****	216	432	2	300	525	500	280	900	
Apollonia Beach	*****	204	408	4	200	250	260	340	1100	
Atlantic Bay	*****	201	402	4	245	490	594	390	1200	
Ajax	****	176	352	3	168	315	280	225	750	
Elias Beach	****	168	336	2	120	230	280	100	350	
Churchill	****	144	288	3	190	395	450	320	1000	
Posekhona Beach	****	138	276	2	200	250	250	300	1000	
Marathon Beach	****	130	260	3	144	465	1000	450	1500	
Columba Beach (Pissouri)	****	129	258	2	180	200	200	160	500	
Curium Palace	****	63	112	2	150	250	-	-	450	
L. Orda Beach	-	49	114	2	70	90	120	-	450	
Phaethon Beach	***	422	802	4	400	500	750	500	1500	
Leptos Coral Beach	****	304	608	15	690	900	1000	600	1800	
Aloe	****	272	544	1	200	200	2000	400	1200	
Ledra Beach	****	261	522	4	130	200	210	150	450	
Papfios Amalthus Beach	****	257	514	4	149	425	450	150	450	
The Pioneer Beach	****	254	508	3	500	800	1000	600	1800	
St. George	****	245	490	2	110	180	150	110	350	
Imperial Beach	****	242	484	2	400	650	550	450	1300	
Cyprus Mars	****	237	474	4	128	240	240	140	400	
Alexander the Great	****	202	404	3	300	300	400	200	600	
Annabelle	****	198	376	6	400	400	400	350	1000	
Azra Beach	****	183	366	5	350	650	800	700	2000	
Varnis Beach	****	180	360	3	200	420	430	300	900	
Amalina Beach	****	168	336	3	80	120	150	100	300	
Dionysos	***	94	179	1	30	40	75	40	100	

CONFERENCE ROOMS		CLASSIFICATION SYSTEM	
* Seating style	Hotels & Hotel apartments	Hotels:	0 - 5 stars
CL Classroom	Hotels	Hotel Apartments:	A, B, C (with self-catering facilities)
TH Theatre			
BQ Banquet			

(Cont'd)

Hotel	Class	Rooms	Beds	#	Conference Rooms					
					CL	TH	RC	BD	Seating style* (max. cap.)	
Agia Napa	****	228	456	1	400	700	700	450		
Palm Beach	****	205	410	2	75	150	200	100		
Sandy Beach	****	193	386	2	130	220	220	150		
Golden Bay	****	188	362	2	60	130	50	50		
Beau Rivage	****	175	350	2	120	220	550	450		
Lordos Beach	****	138	274	3	100	200	1000	500		
Princess Beach	****	112	224	2	150	220	275	125		
Sun Hall	****	89	169	2	100	200	400	250		
Agia Napa Village	A	342	696	4	80	160	384	200		
Sunwing Sandy Bay Village	****	271	542	2	239	358	500	200		
Grechan Bay	****	270	540	3	150	300	800	500		
Missi Beach	****	259	518	5	400	550	180	180		
Aeneas	***	217	412	1	60	140	350	200		
Napla Star	****	209	418	3	200	120	150	140		
Adonis Beach	****	205	410	1	100	160	150	80		
Dorne	****	179	358	1	50	100	150	80		
Olympic Napa	****	162	304	1	200	410	700	250		
Parthena Tourist Village	****	246	490	3	210	350	750	500		
Grechan Park	****	235	470	2	120	230	340	130		
Sunrise Beach	****	225	450	2	200	350	400	300		
Cavo Maris Beach	****	212	403	2	200	365	500	300		
Nausicaa Beach	A	186	374	4	60	110	180	100		
Antiponi	****	172	327	1	80	150	200	100		
Golden Coast	****	172	344	3	100	200	300	100		
Iliade Beach	****	105	210	1	280	400	400	200		
Waldorf Astoria	****	155	298	2	200	280	400	200		
Rodon	****	137	280	5	200	300	100	80		
Forest Park	****	81	154	2	80	140	100	80		
Pendell	***	48	94	1	20	35	100	80		
The Churchill Pinewood Valley	***									

European Union Series

Conference

"Implications for the Cyprus tourism industry of accession to the European Union"

How is the Cyprus Tourism Organisation responding to Cyprus EU Accession

Mrs. Phryne Michael
Director General
Cyprus Tourism Organisation

It is with great pleasure that I have accepted the invitation of the British Council to participate in this important conference focussing on the implications for the Cyprus tourism industry from the accession to the European Union (EU). I would like to congratulate the organisers for this initiative and I hope that my brief presentation will provide an insight into the prospects of the Cyprus Tourism Industry under full membership.

Tourism and its growth has been one of the major economic and social phenomena of the twentieth century, with global dimension. It is an important part of the world economy and probably the largest single sector activity. In the EU tourism is highly important, comprising a wide range of products and destinations. Tourism activity involves over two million tourist enterprises, employing 7.7 million people, a figure estimated to rise by approximately 15% over the next ten years. The tourism industry contributes about 5% of EU GDP, a figure that rises to over 12% when the wider tourism economy is taken into account. Nearly 99% of the European tourism enterprises are SME's. International arrivals in Europe represent nearly 60% of the international tourism activity world - wide. The volume of European tourism is expected to double again over the next 20 to 25 years.

However, according to the World Tourism Organization's projections to the year 2020, Europe is expected to exhibit the lowest growth rate of all regions of the world (around 3%) and is forecasted to lose significant share to other continents particularly Asia and Africa. Europe is experiencing signs of maturity. In this highly competitive environment, Cyprus will have to compete, among others, against European destinations which have significantly invested in upgrading and differentiating their product offer. Fierce competition coupled with an increasingly sophisticated, knowledgeable and demanding clientele force established European destinations to compete in the quality-end of the tourism destination spectrum building on their distinctive features and employing modern and innovative marketing, product development and destination management tools.

Cyprus's Accession to the EU is expected to bring about numerous direct and indirect effects given the fact that tourism is interwoven with many other economic sectors and relates to almost every possible aspect of life at a destination. Improved mobility, easier access to the Common Market, increased political stability and security, economic health and stability,

reduced trade costs, expanded possibilities for development due to the free mobility of capital and labour, increased funding opportunities as well as structural/organisation improvements, improved air connections and decreases in the cost of air transport due to liberalization are merely some of the multiple beneficial effects that can be expected. Moreover, the participation of Cyprus in the Economic Monetary Union which is estimated to materialize two or three years after the Accession encompasses a number of opportunities for the island such as the reduction in transaction costs, improved mobility, transparency of prices and easier access to markets.

Cyprus will need to work hard to profit from the opportunities springing from the EU Accession and its future entry to the Eurozone and turning them into real benefits for the destination. At the same time it will have to face the numerous challenges and risks ahead. Aside from the highly competitive and demanding market environment in which Cyprus will have to compete, it will also have to deal with increased costs and prices as well as the risks which the single market involves e.g. pressures on tourism spending patterns, increased export of capital, unemployment, economic, social and environmental pressures of increased European residence and second-home ownership on the island, pressures on traditional sectors to which tourism relates e.g. agriculture etc.

It is imperative that Cyprus takes advantage of the opportunities and protects itself timely and effectively from threatening transformations that take place in the international tourist environment while simultaneously dealing effectively with the tourism sector's problems. Numerous changes were promoted during the harmonization process to prepare Cyprus adequately for its accession to the EU and multiple projects were undertaken in the framework of European programmes to Cyprus could participate. However, this was merely the preparatory stage for a new situation in which the Cyprus tourism industry is expected to compete effectively. To this end, the successful implementation of the strategic plan for tourism to the year 2010 as well as the timely utilization of the opportunities offered by the European programmes and structural funds will be of critical importance as will be analyzed further on.

HARMONISATION WITH THE ACQUIS COMMUNAUTAIRE

Through the harmonization process Cyprus prepared successfully for the EU Accession. Harmonization with the Acquis Communautaire involved the modernization and restructuring of the economy. The restructuring of the Cyprus economy made essential the modernization of all sectors and the improvement of their competitiveness mainly by making the greatest possible use of advanced technology, modern systems of management, organisation of production and marketing. The Accession Programme allowed competition to develop itself within the market leading to a redistribution of inputs in favour of activities such as tourism where Cyprus has a comparative advantage.

Although there is not a comprehensive European policy in the field of tourism, many community policies significantly affect the various activities of the tourism sector. Community measures in the field of tourism consist of

application of measures that are not tourism specific, but aim at broader objectives and other fields. Transport, enterprises, competition, employment, consumer protection, environment and cohesion (structural funds) are considered the most important community policies that affect tourism.

The impacts of harmonization on the tourism sector have been understood, and strongly anticipated by the Cyprus Tourism Organization, the Planning Bureau and all the professional associations involved in the process but also by representative organizations such as the Chamber of Commerce and Industry. CTO worked closely with tourist professional associations during the pre-accession period for the amendment of the relevant legislation.

Impacts on Cyprus tourism are directly linked with the application of the basic principles of the single market, the freedom of movement of goods, services, persons and capital. The single market is based on the principle of the open market economy, which secures conditions of sound competition, and seeks economic and social cohesion. The effective implementation of the four fundamental freedoms requires compliance with basic principles such as the absence of discrimination and the reciprocal recognition of national legislation, as well as the effective enforcement of common regulation in areas such as environmental and consumer protection, public procurement and intellectual property.

A technical committee under the chairmanship of the Cyprus Tourism Organisation has examined EU directives, regulations and policies which are directly related to the tourism sector, and advised that harmonization can be achieved in most cases without delay and with beneficial results for Cyprus tourism. Additional research and consultation was considered necessary regarding the impact on Cypriot enterprises and tourism professionals from harmonisation with EU directives for free establishment of businesses and the right to provide services. Thus, within the framework of the specific harmonisation process of the tourism sector, a study was carried out within the Fourth financial protocol between Cyprus and the EU to assess the impacts on small and medium size enterprises in the tourism sector as well as on tourist guides stemming from the harmonization with EU Acquis on the freedom of establishment and the right to provide services. The study also proposed the necessary amendments in tourism legislation in order to comply with the Acquis Communautaire.

In 1998 the Cyprus Tourism Organisation participated in multilateral and bilateral negotiations with the European Commission for the screening of the Acquis Communautaire in the tourism sector.

In 1999 – 2000 a special study, financed within the framework of the fourth financial protocol between Cyprus and the the EU was carried out which proposed the necessary amendments that had to be made in tourist legislation in order to eliminate clauses that directly and indirectly restricted the right of establishment and the freedom to provide services.

Specifically, the following three pieces of legislation which will be put into effect upon Accession were promoted by the Cyprus Tourism Organisation in

order to eliminate direct or indirect restrictions in the right of establishment and the freedom to provide services and approved by the House of Representatives in 2002 -2003.

(I) The Registration of Non - Authorized Establishments (amendment) Law of 2002 (Law 194(I)2002) was enacted on 21.10.2002 eliminating discriminatory provisions on the basis of nationality regarding the clientele this type of establishments can accept.

(II) The Travel Agents and Tourist Guides amending legislation of 2003 which was enacted by the House of Representatives on the 24th of June 2003 eliminates discrimination between Cypriot and EU natural persons and legal entities concerning the establishment of tourist offices or the exercise of the tourist guide profession, with effect upon accession. License is required for the establishment of a tourist office and the exercise of the tourist guide profession for both Cypriots and EU Nationals.

Restrictions that have been eliminated concern the following matters:

- No foreign office shall offer the services of a tourist office, within the Republic on an organized or permanent basis, unless it is represented by a licensed tourist Office. A license for the establishment and operation of an office shall be granted only to local individual persons or legal entities.
- Any person is entitled to a tourist guide license or renewal only if he/she is a citizen and a permanent resident of the Cyprus Republic and he/she possesses a certificate from the National Cyprus Tourist Guide School.

(III) The Hotel and Tourist Establishments General Amendment Regulations approved on 24th of October 2002

With the above amendment Section 74-A of Regulation 192/85 which provides that the owner or the manager of a hotel business is obliged to offer during July and August at least 10% of the hotel's total bed capacity for Cypriot clients provided that they requested a room not later than May 31st is eliminated.

OTHER HARMONISATION MEASURES RELEVANT TO TOURISM

A number of other issues affecting tourism have already been studied by other competent technical committees. The Cyprus Tourism Organisation follows progress and recommendations very closely. The following directives with which Cyprus is already harmonized have a direct or indirect impact on tourism:

• **Timesharing**

The Timesharing Law of 2001 was enacted and put into effect on the 27th of July 2001. The Law complies with the provisions of Directive 94/47/EC on the protection of purchasers of the right to use immovable properties on a timeshare basis.

The Directive 94/47/EC of the European Parliament and the Council of the 26th of October 1994 on the protection of purchasers of the right to use immovable properties on a timeshare basis, establishes a minimum basis of common rules on such matters which make it possible to ensure that the internal market operates properly and thereby protect purchasers. The Directive's provisions cover contractual transactions only with regard to those aspects that relate to information on the constituent parts of contracts, the arrangements for communicating such information and the procedures and arrangements for cancellation and withdrawal.

- **Bathing Water Quality Directive 76/160/EEC**

The Cyprus Tourism Organisation undertook the initiative to introduce the Blue Flag Campaign in Cyprus and became the programme's national coordinator. The successful implementation of the Blue Flag Campaign in Cyprus has positively influenced the qualitative improvement of the island's beaches as well as the overall tourism promotion of Cyprus abroad. It is undoubtedly an important initiative within the framework of the harmonization with the Acquis Communautaire which was successfully completed and more specifically the implementation of the bathing water quality directive 76/160/EEC. In 2003, 39 blue flags have been awarded to organized beaches in Cyprus.

- **European Transport Policy**

The provisions for full liberalization of the air transport sector with the adoption of the Council Regulations relating to the licensing of air-carriers, access for the Community air carriers to intra-community air routes, fares and rates for air services were included in the Civil Aviation Law which was enacted in December 2002. These provisions will enter into force upon accession.

- **Package Travel Package Tour Directive which concerns consumer protection**

The directive defines minimum standards to appropriate laws relative to package holidays, package tours and package holidays and also establishes common minimum standards of protect and thus offer the consumer comparable conditions in any member state. The directive has been transposed into national legislation by Competition and consumer protection department of the ministry of Commerce Industry and tourism. The Travel Agents Law was amended accordingly.

- **Council Directive 95/57/EC on the Collection of Statistical Information in the field of Tourism**

For the purpose of the directive the data collected related to : (a) the capacity of collective tourist establishment (b) guest flows in collective accommodation establishment for both domestic and inbound tourism (c) tourist demand

(domestic and outbound). The directive is implemented by the Statistics Service in cooperation with the Cyprus Tourism Organisation

- **Recommendation on Standardized Information System in Hotels**

The recommendation on standardized information system in hotels proposes a series of sign-posting symbols for facilities and services offered at hotels in order to be easily recognized by their clients. The proposed system is already used in the Hotel Guide published by the Cyprus Tourism Organisation.

- **Recommendation on Fire Safety in Hotels**

The recommendation on fire safety in hotels proposes measures and procedures to improve fire safety in hotel accommodation.

- **Free Movement and Residence of the Nationals of the member states of the EU and their families Laws of 2002**

In full compliance with the relevant Acquis these laws were enacted by the House of Representatives on the 3.7.2003. They eliminate a number of provisions which lead to discriminatory effects such as the requirement for residence and work permits issued by the Migration Officer for non - Cypriots wishing to pursue an economic activity in the country as self employed persons. The said law will enter into force upon accession.

- **Acquisition of Immovable Property Harmonized Legislation**

The Immovable Property Acquisition (Alien) Law of 2003 which was enacted by the House of Representatives on 5.6.2003 liberalizes acquisition of real estate by EU natural and legal persons other than in secondary residences for which a transitional period of five years was granted. The law will come into effect upon accession.

- **Liberalization of Foreign Investment**

Exchange control restrictions concerning ceilings on the participation of natural or legal persons from EU member states and minimum amount to be invested were lifted on 2.1.2000.

PARTICIPATION IN EU PROGRAMMES

Utilisation of oportunities offered within the framework of EU programmes is a top priority for Cyprus. Although there is not a specific EU programme for tourism and the eigibility of Cyprus to EU programmes is restricted only to a limited number of EU programmes, the Cyprus Tourism Organisation participated in a number of programmes and successfully implemented various projects.

The Cyprus Tourism Organisation together with professional Associations in tourism, successfully implemented the Cyprus Tourism Revitalisation

Programme which was approved within the framework of European Community Action Plan to assist tourism.

The Organisation also participated in two projects in the framework of the European Programme Life for sustainable management and environmental protection.

The Cyprus Tourism Organisation was also the coordinator of the 'Cultural Heritage Network' approved within the framework of Leonardo Da Vinci project which developed and pilot - tested 8 specialized educational modules in the field of cultural and special interest tourism.

The Cyprus Tourism Organisation was also member in other Leonardo Da Vinci networks focussing on environmental oriented education modules for the tourism industry.

The Organisation currently participates in the Medina and Daedalus projects in the framework of the European Programme Eumedis for the utilisation of information technology in the development and promotion of cultural tourism.

STRUCTURAL FUNDS

Beyond the harmonisation work and the pre-accession programmes, CTO has been actively involved in the preparation of the measures and actions proposed to the European Commission for part-financing through the Union's Structural Funds. Tourism as a result of its particularity of being an income generator, constitutes a major tool for providing the designated as Objective 2 Rural Community Areas with an alternative means of income. As such CTO has proposed a tourism development programme for these areas. The proposed actions and measures encourage private investments and include public interventions and promotion of the tourist product.

Economic and social cohesion has been one of the EU's priority objectives. By promoting cohesion, the Union is encouraging a harmonious, balanced and sustainable economic development, the development of employment and human resources, environmental protection and upgrading, the elimination of inequality and the promotion of equal opportunities.

In order to implement this drive, the European Commission has created financial instruments namely the Structural Funds and the Cohesion Fund, to part-finance regional and horizontal operations in the Member States. Part funding takes place on the basis of programming documents which the Member States themselves negotiate and agree beforehand with the Commission. Through the years four types of Structural Funds have been introduced: The European Regional Development fund, The European Social Fund, the European Agricultural Guidance and Guarantee Fund, and the Financial Instrument for Fisheries.

Allocation of funds to Member States, depends on the degree to which each Member satisfies the Objectives and Criteria set by the Council Regulation (EC) No 1260/99 of 21 June 1999 which lays down the general provisions on

Structural Funds, (amended by Council Regulation (EC) No1447/2001). In this context, Cyprus falls under Objective 2 of the Regulation, which contributes, to the economic and social conversion of regions in structural difficulties (other than those eligible for Objective 1). This Objective covers areas undergoing economic change, declining rural areas, depressed areas dependent on fisheries and urban areas in difficulty.

Cyprus's allocation of European Regional Development Fund for the period 2004-2006 is Euro 28,02 million. It covers 31% of the total population approximately 212 300 persons.

Right from the start, CTO was invited by the Planning Bureau to participate as a member of the Technical Subcommittee for the preparation of the Single Programming Document for Objective 2 Areas, in particular for the rural areas designated under this objective.

The aim of the strategy for these areas is to sustain local population. As such it proposes the promotion of the diversification of the local economic base and the improvement of the socioeconomic conditions of the area. This objective will be achieved by stimulating the development of non-agricultural, high added value and labour intensive activities such as SME's focused on the rural tourism sector and on manufacturing.

The measures and actions proposed include both private investments and public interventions. Private investments in mild forms of rural tourism activities will be encouraged through a Funding Scheme(s) the main priority of which is the promotion business activities in traditional buildings. Aid will be given to enterprises for the use of traditional buildings as tourist accommodation units, catering units, and for business activities related to nature, culture and tradition such as thematic museums, workshops of fine arts e.g. painting, traditional art, woodcraft etc.

Public interventions i.e. projects and actions to be implemented by public authorities for the development of the rural tourism product, focus on complementing the activities which will be undertaken by the private entrepreneurs.

All complementary activities will evolve around the two axes of Culture (traditional activities and lifestyle, traditional art etc) and Environment (flora, fauna, notable nature sights etc) with the objective of promoting the characteristics of the countryside. Such activities include thematic routes - locating, connecting and signaling places of tourist interest of the same theme in many ways, cycling routes - creation of cycling routes that will join a number of communities, public interpretation centers for cultural and environmental characteristics of the area, thematic museums. CTO, during this programming period will undertake the initiative to develop two thematic routes, namely a wine route and a churches and monasteries route and a number of cycling routes. Moreover the Organisation will engage in marketing and promotional activities of the tourism product which will be developed under this Programme such as participation in tourism fairs, organisation of publicity events, preparation of printed material and other electronic means of promotion etc.

Since 1991, CTO has been consistently working on the development of Agrotourism in the rural areas and has been successful in creating a product of identity, character and distinctiveness. It is this product now that CTO aims to complement with special interest products, i.e. things to see and do based on nature and local traditions and culture that will attract the visitors to the rural areas either for an overnight stay or for daily excursions.

A number of aspects related to the integration of the rural tourism product and which are moreover considered to be imperative in order to complement and optimise the results of the actions in Objective 2 Programme fall under the provisions of other Objectives, namely Objective 3 which is a horizontal objective that gathers together all the measures for human resources and the Rural development Plan. The financial support from these two funds will be of great importance in achieving the objectives of the strategy for the rural areas. Issues such as the training of the SME's personnel of the rural tourism industry, in order to help the local workers to adapt their skills to the new diversified needs will be financed by the European Social fund whereas the funding of processing and marketing of local traditional products, the creation of forest recreational activities, the protection of traditional scenery etc will be funded by the European Agricultural Guidance and Guarantee Fund.

The Managing Authority which in the case of Cyprus is the Planning Bureau has submitted the proposed measures and actions to the relevant authorities of the Union. The second round of negotiations was completed a few days ago (on the 7th of November), the Planning Bureau will submit the finalised Single Programming Document within the next few days and Final approval of the Programmes is expected to be given by the Commission by the end of the year. Public announcements of the Programmes will take place in due time by the Managing Authority.

STRATEGIC PLAN FOR TOURISM – THE WAY AHEAD

A strategic approach to the challenges and risks that lie ahead which will ensure the sustainability of tourism development on the island, reinforce its ability to compete successfully in a European environment and enable it to deal effectively with the opportunities and challenges springing from the European Accession has been adopted by the Cyprus Tourism Industry. The result has been a long-term strategic plan prepared through a systematic procedure of consultation with all stakeholders and based on a number of studies and market research undertaken. Recognizing the need for Cyprus to compete effectively at the quality end of the spectrum with its other European counterparts, Cyprus strategy aims to reposition it as a qualitative destination that will satisfy the visitor with various interests and quests and ensure the continuous improvement of the quality of life for the locals. The strategy is basically a holistic approach to destination repositioning which builds on the island's comparative advantages and unique identity to differentiate it successfully from the increasing competition whilst ensuring the sustainability and quality of tourism development.

The whole experience of strategic planning and the prominent rôle of sustainability in the Tourism Strategic Plan 2010 is an absolute conformance with the aspirations of the EU which has issued a Communication planned to be approved this month. The philosophy and objectives of the strategic plan are in line with the Community approach towards the sustainability of European tourism. We share the view that the cooperative and proactive multi-stakeholder approach is the right way for sustainability.

The most wide-ranging problem of leisure tourism in Europe is its concentration on specific periods of the year and the resulting saturation of the tourist facilities and destination's carrying capacity. The more equal distribution over the year is one of the main objectives of the Strategic Plan. More specifically, the objective is to decrease the share of the summer peak months July – September from 40% to 33% and increase the share of the remaining months and especially winter months. The tendency towards tourism linked with cultural and natural heritage is also taken into account and actively pursued both through the strategy on product development and marketing.

Cyprus as a new member state is looking forward to play an important role in the design and implementation of Community measures in the field of tourism. EU actions in the field of tourism should promote the sustainability of European tourism through information, coordination, research and pilot projects. These actions should also give attention to achieving regional balance, greater social and economic cohesion, qualitative improvement and environmental protection.

The Cyprus Tourism Organisation shares the view that activities at Community level have a potential of adding value to existing initiatives and contributions undertaken by the different stakeholders. The responsibility for initiatives can not be left entirely to the stakeholders. Community measures in the field of tourism are expected to support initiatives undertaken by stakeholders and to create synergies among them.

At the same time both public and private sectors in Cyprus need to exhibit a readiness to profit from the increased opportunities springing from our Accession to the EU, anticipate changes and intervene decisively at the destination and in the markets/segments to bring about the desired outcome as specified in our Strategic Plan to the year 2010. We have no doubt that Cyprus with an over 30 years of experience in tourism can face up to this significant challenge with the same determination and dynamism which characterized it in the past to ensure a tourism development that will meet the needs of both current and future generations to come – a truly sustainable and quality development of tourism on the island.

UNEP

WTO

plan
bleu

**INTERNATIONAL SEMINAR ON
"SUSTAINABLE TOURISM AND COMPETITIVENESS
IN THE ISLANDS OF THE MEDITERRANEAN"**

Island of Capri, Italy

17-20 May 2000

**STRATEGIC PLAN FOR SUSTAINABLE TOURISM
DEVELOPMENT IN CYPRUS**

**ATHENA METAXAS
Architect
Cyprus Tourism Organisation**

Strategic Plan for Sustainable Tourism Development in Cyprus

In the past Cyprus enjoyed above international average growth rates in the number of tourist arrivals and satisfactory levels of foreign exchange earnings from tourism, despite acute competition and lower package prices from other resorts at shorter distances from our main markets of origin. However, in the last few years Cyprus is experiencing a stagnation or a decline in the growth rate of arrivals and an ensuing reduction in earnings.

Massive expansion of tourism in Cyprus in the past two decades and the growth of a vast and highly competitive world market in international travel have had a major economic and social impact on the island and have led in many cases to the development of tourist accommodation establishments targeted towards lower quality package visitors.

Concerned by the effects of overdevelopment on the image of Cyprus as a quality destination, the Cyprus Tourism Organisation in 1997 has taken the initiative for the preparation of a longterm Tourism Strategy that will cover the period until the year 2010. The principal aims of the Strategy are:

- (a) Achievement of sustainable development of the tourist sector in Cyprus which will enhance the natural, cultural and social environment.
- (b) Maximization of economic benefits from tourism.
- (c) Flexibility and readiness of the tourist sector to respond to changes in the international environment.
- (d) Reinforcement of the competitiveness and attractiveness of Cyprus as a tourist destination.

A Research and Consultancy Study was assigned to an international consulting firm in order to support the development of the Strategic Plan.

At the same time market research studies were also executed in twelve countries towards the same goal.

The scope of the above studies was to identify the new strategic direction of tourism in Cyprus taking into account the opportunities and threats of the international tourism environment as well as the strengths and weaknesses of the Cyprus tourist product.

For the formulation of the Strategic Plan CTO followed a process of extensive consultations with all stakeholders and organised groups in tourism as well as Government Departments, Local Authorities and the public at large to ensure consensus and ownership of the strategic goals.

The Strategic Plan, up to the year 2010, is now in the final stage and is expected to be approved by the Government by this summer. As a result a Development Action Plan will be prepared.

STRATEGIC PLAN FOR SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN CYPRUS

General

1 Cyprus is a well-known European tourist destination in the eastern Mediterranean, at the crossroads of three continents, Europe, Asia and Africa. It is an island of diversified natural beauty, enviable healthy climate of almost constant sunshine as well as spectacular scenery, 3,4 marked by golden sun-kissed beaches, timeless picturesque villages and cool pine-clad mountains up to 2000 meters high. Besides its physical beauty, Cyprus has also a distinctive archaeological and cultural wealth, originating from its 9000 years old history. All these, combined with the traditional hospitality that distinguishes the Cypriot people, and the excellent services that are provided, make Cyprus an attractive tourism destination for hundreds of thousands of tourists every year.

Cyprus is the third largest island in the Mediterranean after Sicily and Sardinia. It covers an area of 9,250 sq. kms and has a coastal length of 790 kms.

The population of Cyprus is estimated at 600,000 inhabitants in the free parts of the island. Since 1974 one third of the island is under military occupation. The largest part of the population is concentrated in the urban areas about 68% and 32% live in rural areas.

Tourism development is the responsibility of Cyprus Tourism Organisation, a semi-Government Institution operating under the supervision of the Ministry of Commerce, Industry and Tourism. Cooperation is however established with other Ministries. The Ministry of Finance and the Planning Bureau regarding National Economic Planning, the Ministry of the Interior regarding Physical Planning (regional and local), the Ministry of Agriculture, Natural Resources and the Environment

regarding general environmental considerations and the Ministry of Labour regarding employment.

Cooperation and direct involvement of the local community is a prerequisite for the implementation of planning decisions on a local scale. CTO has set up a Tourism Advisory Committee and District co-ordinating committees in order to help in solving problems that the tourism industry faces. Cooperation is also constant with the private sector, the active and positive participation of which in the development of the tourist industry is widely acknowledged.

Tourism Development

The tourist industry in Cyprus has gradually developed, even though with disruptions, to the most important sector of the economy.

It is worth mentioning that tourism is not only an important source of foreign exchange for Cyprus to the extent of 43% of the total revenue from exports of goods and services, but also a major contributor to the Gross Domestic Product with an estimated share of 20%.

The development of tourism was a deliberate decision of the Government of the newly established Republic of Cyprus in 1960. Hotels and other tourist infrastructure were constructed and the island began to position itself on the international tourist map until July 1974 when Turkish troops invaded Cyprus. All economic activity came to a standstill and the tourist sector suffered a devastating blow. About 70% of the total bed capacity was lost as well as 55% of the coastline.

The reconstruction of the economy and tourism was an urgent need for the survival of Cyprus after 1974. The private initiative with the strong support of the Cyprus Tourism Organisation and the Government by

means of incentives, have managed to revitalize tourism. By 1980 tourist arrivals surpassed pre-1974 levels.

The decade 1980-1990 was a period of intensive tourist development. Tourist beds climbed from about 12 000 in 1980 to 59 000 in 1990 and tourist arrivals from 350 000 to 1,5 m.

However, although the targets which were of a purely economic nature were met, the physical environment especially in the coastal areas was put under strain. In addition, inadequate planning control and legislation has given the opportunity to manmade interventions to threaten the physical environment.

After enough scepticism and consideration in 1987, a package of restrictive measures, physical and monetary, were introduced to control development.

By 1989, it seemed absolutely necessary to formulate the right policies to slow down the growth of tourism, thus the government decided to introduce a Moratorium on tourism development. The Moratorium lasted 18 months and in December 1990 it was replaced by the new Tourism Development Policy. Its principal aims were directed at ensuring a controlled development on the one hand and diversification and enrichment of the tourist product on the other hand.

When the new Policy was formulated, the following issues were examined:

- (a) The quality and the need to sustain and protect the environment.
- (b) The carrying capacity of the beaches.
- (c) Protection of resources and conservation of nature through planning.

5,6
nature
Trails, Cycling
routes

- (d) Control of the coastal tourism development.
- (e) The improvement and enrichment of the tourist product, the improvement of the infrastructure, and the protection of the natural and cultural environment.

With the introduction of the new Tourism Development Policy, stricter control on tourism development in the coastal areas at a distance of 3 km. from the shore was enforced. Minimum site requirements were specified to ensure harmonisation of new development with its surroundings and the natural environment in general. Programmes for the promotion of alternative forms of tourism and diversification of tourism in other (non-coastal) parts of the island were introduced.

The cornerstone of this Policy was the Town and Country Planning Legislation which was enacted at the same time. Local plans, area development schemes and the declaration of rural development policy are currently the instruments in force. Planning permit becomes a prerequisite to all forms of development. Tourism development becomes an integrated part of the overall development programme of the island. All coastal areas, areas of natural beauty, sites and buildings of historic or cultural heritage are adequately protected and finally participation of the public in the decision making process for the preparation of development plans is safeguarded. Environmental impact assessment studies must be prepared for all major development projects including tourist projects. Measures to protect environmentally sensitive areas have been implemented and some areas have already been declared as Nature Reserves or as National Forest Parks.

In 1995 although measures were already introduced, the negative impacts of tourism development especially in coastal areas and the environment in general were not alleviated, Cyprus Tourism Organisation has proposed

and implemented a revised Policy for the Regulation of Hotel Development that had a more restrictive character.

This policy introduced more strict measures in the coastal zone (3 km from the shore) and encouraged diversification of the development in the hinterland.

Tourism Strategy Plan

Although, different measures to control development were introduced, the massive expansion of tourism in Cyprus and the growth of a vast and highly competitive world market in international travel, have had a major economic and social impact on the island.

In the past Cyprus enjoyed above international average growth rates in the number of tourist arrivals and satisfactory levels of foreign exchange earnings from tourism, despite acute competition and lower package prices from other resorts at shorter distances from our main markets of origin. However, in the last few years Cyprus is experiencing a stagnation or even a decline in the growth rate due to strong competition and an ensuing reduction in earnings.

Concerned by the effects on the image of Cyprus as a quality destination, the Cyprus Tourism Organisation in 1997 has taken the initiative for the preparation of a longterm Tourism Strategy that will cover the period until the year 2010. The principal aims of the Strategy are:

- (a) Achievement of sustainable development of the tourist sector in Cyprus which will enhance the natural, cultural and social environment.
- (b) Maximization of economic benefits from tourism.
- (c) Flexibility and readiness of the tourist sector to respond to changes in the international environment.

- (d) Reinforcement of the competitiveness and attractiveness of Cyprus as a tourist destination.

A Research and Consultancy Study was assigned to an international consulting firm in order to support the development of the Strategic Plan.

At the same time market research studies were also executed in twelve countries towards the same goal.

The scope of the above studies was to identify the new strategic direction of tourism in Cyprus taking into account the opportunities and threats of the international tourism environment as well as the strengths and weaknesses of the Cyprus tourist product.

For the formulation of the Strategic Plan CTO followed a process of extensive consultations with all stakeholders and organised groups in tourism as well as Government Departments, Local Authorities and the public at large to ensure consensus and ownership of the strategic goals.

The Strategic Plan, up to the year 2010, is now in the final stage and is expected to be approved by the Government by this summer. As a result a Development Action Plan will be prepared. Having in mind the special characteristics of each area of the island, a Regional Development Plan will be proposed.

The Tourism Strategy Plan examines and proposes a Marketing Strategy, a Product Strategy and a Value Strategy.

The success of the Strategic Plan for Sustainable Tourism depends to a great extent to the formulation and availability of the right Product.

15-17
Nicosia

18-21
Limassol

22-24
Pafos

25-27
Larnaca

28-30
Pafos

33-36
Mountains

Nowadays the tourism industry is becoming more and more challenging as competition is getting intense and the needs of the educated traveler become increasingly more diverse and sophisticated. The Cyprus Tourism Organisation, recognizing the importance of satisfying these needs through the preparation of the Strategy Plan, is trying to reposition Cyprus as an attractive tourism destination.

Cyprus as an island will continue to attract sun and sea holidaymakers. The effort is concentrated to enrich and enlarge the offered product for this market. On the other hand the effort is to attract other segments of the tourist market by developing the right product.

The new position of Cyprus on the tourist map revolves around the following:

"A mosaic of nature and culture, a whole magic world concentrated in a small, warm and hospitable Mediterranean island at the crossroads of three continents, between east and west which offers a multidimensional quality tourist experience".

The diversity of the cultural wealth of the island originates from its geographical position, its 9000 years of history and the fact that it was influenced by the different cultures and religions of its many conquerors. In addition, the diversity of the natural and cultural environment in such a small area makes the island unique. These are the most important aspects which will help Cyprus to demonstrate its tourist identity as competitive and unique.

Product Strategy

Recognizing the fact that the success or failure of a tourist destination in the international tourist market depends solely on the kind and the quality

of the tourist product that it can offer, the formulation of a Product Strategy is very important.

The proposed Product Strategy is aiming at:

- The formulation of a product that will develop the comparative advantage that Cyprus has as a tourist destination and will create the prerequisites for its repositioning on the tourist map as a destination that offers the possibility for a multidimensional tourist experience in a small geographical area.

- The development of a product based on the sustainability of the tourist sector.

- The formulation of a product that will serve the needs and demands of the selected segments of the market.

The product strategy concentrates on the formulation of products that can demonstrate the distinctiveness of the destination and is based on Culture and Environment.

The spectrum of products that the strategy deals with are:

1. Special Interest Products

These are products which will act as enrichments/attractions for activities and entertainment (things to do).

2. Accommodation

3. Food and Drink

Gastronomy is seen as a part of the tourist experience.

4. General Infrastructure

This covers airports, ports, road network, pedestrian facilities, cycling routes and public open spaces.

5. Transport

The means of internal mobility are seen as an access to the cultural and natural environment of the island.

6. Commerce

It is a part of the tourist experience and it can be seen as an enrichment element.

The success of the Strategy Plan will be judged by the ability to develop the right product as soon as possible. The cultural and environmental dimension in relation to the human factor will be the basis for this effort.

15 May 2000

strategic-omi-8may